

5395

Czasopismo

1904. B. 1

Tarnowa

Katowice

Z TARNOWA

„Tarnowianin“

Nakładem i drukiem — Józefa Piszki

KALENDARZ

na rok

1904

Rocznik XXV.

Biblioteka Jagiellońska

1002499467

TARNÓW.

Drukiem i nakładem Józefa Piszki.

1903.

Kalendarz 404/XXV

Stale jako dobra uznana,
w każdej rodzinie używana

≡ Kathreiner ≡

Kneippowska kawa słodowa

często naśladowana lecz nigdy nie zrównana,

jest jedyna, która łączy ulubiony zapach kawy
ziarnistej ze drowymi czynnikami siodu.

Uprzejmie upraszamy przy za-

kupnie nie

żądać tylko „kawy siodowej“ jednak wyraźnie:

Kathreiner Kneip-

_____ powskiej

kawy siodowej i uważać

na oryginalne opakowa-

nie jak tu uwidocznione.

Inaczej opakowana, lub

otwarcie ważona (kawa

siodowa, nigdy nie jest

„Kathreiner“

„TARNOWIANIN“
KALENDARZ

polski, ruski i żydowski

ASTRONOMICZNY, GOSPODARSKI I DOMOWY

wypracowany na południk tarnowski

z zastosowaniem czasu średnio-europejskiego

na rok przestępny

 1904.

ROCZNIK XXV.

TARNÓW.

Nakładem i drukiem J. Pizsa.

1904.

Tablica wschodu i zachodu słońca,

długość dnia i godzin, które zegar nasz według czasu średnio-europejskiego czyli zegaru kolejowego pokazywać winien w chwili prawdziwego południa, wskazanego przez kompas czyli zegar słoneczny.

Miesiące	Dni	Wschód słońca		Zachód słońca		Długość dnia		Godzina połud.	
		G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.
Styczeń	1	7	22	3	34	8	12	11	18
	10	7	19	3	44	8	25	11	21
	20	7	13	3	58	8	45	11	25
Luty	1	7	1	4	16	9	6	11	26
	10	6	47	4	33	9	48	11	31
	20	6	30	4	47	10	17	11	38
Marzec	1	6	15	5	—	10	45	11	27
	10	5	55	5	15	11	20	11	35
	20	5	36	5	29	11	53	11	22
Kwiecień	1	5	10	5	47	12	37	11	18
	10	4	53	5	59	13	6	11	16
	20	4	36	6	12	13	36	11	14
Maj	1	4	13	6	30	14	17	11	11
	10	3	57	6	44	14	48	11	10
	20	3	46	6	57	15	11	11	11
Czerwiec	1	3	35	7	9	15	44	11	12
	10	3	30	7	16	15	56	11	13
	20	3	20	7	22	15	58	11	15
Lipiec	1	3	34	7	20	15	46	11	17
	10	3	40	7	16	15	36	11	18
	20	3	50	7	6	15	16	11	18
Sierpień	1	4	5	6	53	14	48	11	19
	10	4	18	6	37	14	19	11	17
	20	4	31	6	20	13	49	11	15
Wrzesień	1	4	47	5	59	13	12	11	13
	10	5	—	5	40	12	40	11	10
	20	5	14	5	50	12	6	11	7
Październik	1	5	29	4	57	11	28	11	3
	10	5	42	4	38	10	56	11	—
	20	5	56	4	20	10	24	10	58
Listopad	1	6	16	3	50	9	43	10	57
	10	6	31	3	45	9	14	10	57
	20	6	46	3	44	8	48	11	—
Grudzień	1	6	59	3	22	8	23	11	—
	10	7	10	3	23	8	13	11	6
	20	7	19	3	25	8	6	11	12
	30	7	22	3	32	8	10	11	17

A więc, jeżeli np. dnia 10. lutego kompas pokazuje południe czyli godzinę 12, to zegarek nasz wskazywać winien podług rubryki przez godzinę południową oznaczonej godz. 11 m. 31., zaś w czasie południa przez kompas wskazanego, np. dnia 10 listopada, zegarek nasz wskazywać winien g. 10 m. 57., itp.

5395

Rok 1904

jest pod względem astronomicznym i fizycznym rokiem przestępnym, mającym 366 dni.

Dzieli się na 4 pory astronomiczne, które rozpoczynają się:

Wiosna	d. 21 marca	o g. 2	w nocy,	w chwili wstąpienia słońca	w znak barana.
Lato	" 21 czerwca	" 10	w nocy,	" " " "	" raka.
Jesień	" 23 września	" 1	popoł.,	" " " "	" wagi.
Zima	" 22 grudnia	" 7	rano,	" " " "	" koziorożca.

Zaćmienia przypadające w roku 1904.

W roku 1904 przypadają dwa zaćmienia słońca, z których atoli żadne w naszych okolicach widzialne nie będzie. — Księżyc w tym roku zaćmiony nie będzie.

I. Zaćmienie słońca dnia 17 marca zaczyna się o godzinie 3 min. 34 rano, a kończy się o godzinie 9 min. 42 — Widzialne będzie tylko we wschodniej połowie Afryki, w południowo-wschodniej połowie Azji i na Indyjskim Oceanie.

II. Zaćmienie słońca dnia 9 września zaczyna się o godzinie 7 min. 5 wieczór, a kończy się o godzinie 12 min. 18 rano. — Widzialne będzie tylko na Wielkim Oceanie i w zachodniej połowie Ameryki południowej.

Tablica świąt ruchomych.

Uroczystość Imienia Jezus (w drugą niedzielę po 3 Królach) 17 stycznia; — Starozapustna (w 3 cią niedzielę przed 1-szą niedzielą w poście) 31 stycznia; — Popielec 17 lutego; — Uroczystość 7 boleści N. M. P. (w piątek przed Wielkim Piątkiem) 25 marca; Wielkanoc (niedziela po wiosennem porównaniu dnia z nocą) 3 kwietnia; — Uroczystość opieki św. Józefa (3-cia niedziela po Wielkanocy) 24 kwietnia; — Wniebowstąpienie Pańskie (w 40 dni po Wielkanocy) 12 maja; — Zielone Święta (w 2-gą niedzielę po Wniebowstąpieniu Pańskim) 22 maja; — Sw. Trójcy (w 1-szą niedzielę po Zielonych Świętach) 29 maja; — Boże Ciało (w czwartek po Świętej Trójcy) 2 czerwca; — Uroczystość Serca Jezusowego (w piątek po oktawie Bożego Ciała) 10 czerwca; — Uroczystość bł. Jana z Dukli (w 1-szą niedzielę po oktawie św. Piotra i Pawła) 10 lipca; — Uroczystość św. Aniołów Stróżów (niedziela, która w 7 dni od 29 sierpnia do 4 września przypadnie) 5 września; Uroczystość Im. P. Maryi (w niedzielę po Narodzeniu N. M. P.) 11 września; — Uroczystość Różańca św. (1-sza niedziela w październiku) 2 października; — Uroczystość poświęcenia Kościoła (3-cia niedziela w październiku) 16 października; — Uroczystość opieki N. M. P. (2-ga niedziela w listopadzie) 13 listopada; — Uroczystość św. Stanisława Kostki (w 1-szą niedzielę po 13 listopada) 13 listopada; Niedziela pierwsza Adwentu 27 listopada.

Wigilie:

- a) do Zielonych Świątek;
- b) do św. Apost. Piotra i Pawła;
- c) do Wniebowzięcia N. M. P.

- d) do Wszystkich Świętych;
- e) do Niepokal. Pocz. NMP.;
- f) do Bożego Narodzenia.

Wigilia przypadająca w niedzielę, przенosi się na sobotę poprzedzającą.

Posty nakazane:

1. Wielki post, trwający od środy popielcowej do Wielkanocy.
2. Post adwentowy, w środę, piątek i sobotę po 1-ej niedzieli adwentowej do Bożego Narodzenia.

Dni normowe:

Kościelne:

Trzy ostatnie dni wielkiego tygod.
31 marca, 1 i 2 kwietnia.
Dzień Bożego Ciała 2 czerwca.
Wigilia Bożego Narodzenia dnia 24
grudnia.

Dworskie:

28 czerwca wigilia rocznicy skonu
ces. Ferdynanda I.
9 września wigilia rocznicy skonu
ces. Elżbiety, małżonki cesarza
Franciszka Józefa.

W niedzielę wielkanocną i Zielonych Świątek i w dzień Bożego Narodzenia 25 grudnia, przedstawienia teatralne i inne widowiska mogą być dawane tylko na cele dobroczynne i za zezwoleniem Zwierzchności. W dnie te bale publiczne i tańce są zabronione.

Dni krzyżowe:

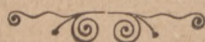
W poniedziałek, wtorek i środę przed Wniebowstąpieniem Pańskim to jest 9, 10 i 11 maja.

Suchedni:

- a) w środę, piątek i sobotę po 1-szej niedzieli postu, to jest: 24, 26 i 27 lutego;
- b) w środę, piątek i sobotę po Zielonych Świątkach, to jest: 25, 27 i 28 maja;
- c) w środę, piątek i sobotę po Podwyż. św. Krzyża, t. j.: 21, 23 i 24 września;
- d) w środę, piątek i sobotę po św. Łucyi, to jest: 14, 16 i 17 grudnia.

Ferye sądowe:

Nie wolno odbywać audyencyj w niedziele i w dzień Bożego Narodzenia. Na inne dni świąteczne wolno wyznaczać audyencye jedynie w razie, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem. Przy wyznaczaniu audyencyj sądowych należy baczyć na to, by nikt w uroczyste święto swego wyznania do jawienia się w sądzie wzywany nie był. Ferye sądowe rozpoczynają się 15 lipca i trwają włącznie do 25 sierpnia. Do spraw feryalnych należą spory wekslowe, o prowadzenie rozpoczętej budowy, prowizoryalne, z kontraktów służbowych, ze stosunku między gospodarzami i przewoźnikami a gośćmi i podróżnymi, spory drobiazgowy, wnioski w sprawie wydania ograniczenia lub zniesienia tymczasowych zarządzeń, sprawy egzekucyjne, konkursowe, hipoteczne i karne. Oznaczenie także innych spraw spornych lub niespornych jako feryalnych należy do kierownika sądu lub przewodniczącego senatu.

Dwanaście znaków zwierzyńca niebieskiego :

Znaki wiosenne :			Znaki jesienne :		
Baran		♈	Waga		♎
Byk		♉	Niedźwiadek		♏
Bliznięta		♊	Strzelec		♐
Znaki letnie :			Znaki zimowe :		
Rak		♋	Koziorożec		♑
Lew		♌	Wodnik		♒
Panna		♍	Ryby		♓

Kalendarz żydowski.

Żydzi liczą czas nie jak my, od Narodzenia Chrystusa Pana, ale od stworzenia świata. Kalendarz swój układają w ten sposób, ażeby Pascha czyli Wielkanoc przypadła dnia 15-go miesiąca Nissan (który w bieżącym roku 1902 przypada dnia 31 marca) poczem po upływie dni 163 następuje rok nowy.

W ten sposób na każdy rok ery chrześcijańskiej przypada u żydów druga część roku bieżącego ery żydowskiej i pierwsza część roku nowego.

Na bieżący rok ery chrześcijańskiej 1904 przypada więc większa część roku **5664**, który rozpoczął się dnia 22 września 1903 miesiącem Tiszri, a skończy się dnia 9 września 1904 r. miesiącem Elul — i mniejsza część roku **5665**, który się zacznie dnia 10 września 1904 miesiącem Tiszri i będzie rokiem zwyczajnym, mającym 355 dni.

Planetą panującą w r. 1904 jest

MARS.

Mars w kosmografii. Panująca w r. b. planeta, zajmując w systemie słonecznym czwarte miejsce w t. zw. wewnętrznej grupie planetarnej, znajduje się zarazem najbliższej ziemi, bo 57,000,000 klm. gdy stoi w opozycji, a 396,000,000 klm., gdy stoi w konjunkcji. Średnica Marsa wynosi 5750 km. więcej, niż połowa średnicy ziemi, powierzchnia jego zajmuje 143,000,000 □ klm., a jego masa 161,000,000,000 klm. sześciennych. Przebiegając w każdej sekundzie 29.6 klm. drogi, potrzebuje Mars na jednorazowe okążenie słońca 386 dni, to znaczy, że rok gwiazdowy Marsa trwa 1 rok i 321 dni ziemskich.

Symbol jego w astronomii wyraża znak ♃. Widzialny z ziemi gołem okiem, znany już był ludom starożytnym, a ponieważ błyszczy światłem rdzawo czerwonym, jak rozżarzone żelazo, nadano mu miano bożka wojny Marsa, czyli Aresa, który z żelazem zawsze miał do czynienia. Sposzeregane na jego powierzchni brunatne, zielonawe i niebieskawe plamy stanowią dowód, że na Marsie, jak i na naszej ziemi znajdują się bezleśne góry, bujną roślinnością zarosłe równiny, poprzęzynane rzekami i morzami. Plamy te, spostrzeżone już w r. 1636 przez Fontanę, naprowadziły uczonych na fakt rotacji Marsa, będącego rzeczywiście pierwszą planetą, na której obrót dookoła własnej osi skonstatowano. Jedna rotacja taka, według obliczeń Cassiniego, trwa 24 godzin, 37 minut, 22 sekund. Obliczenie to wskazuje, że długość dnia i nocy na Marsie nie wiele się

różni od długości naszej doby ziemskiej, — a nachylenie jego osi — tylko o 1-5 stopnia większe niż na naszej ziemi — sprawia, że nie tylko pory roku, ale nawet podział na strefy zupełnie z naszym jest identyczny. Ponieważ jednak jeden obrót jego dookoła słońca trwa prawie dwa razy tak długo, jak jeden obrót ziemi, przeto każda z pór roku na Marsie jest 2 razy dłuższą niż u nas.

Mars otoczony jest gęstą atmosferą, obfitą w parę wodną, która atoli nie przesłania nigdy tarczy tej planety w postaci chmur, skutkiem czego orzekli astronomowie, że na Marsie nigdy deszcz nie pada.

W r. 1877. odkrył amerykański badacz nieba, Asapf Hall dwa księżycy Marsa, które nazwał imionami synów bożka Aresa: Deimos i Phobos. Księżycy te atoli są w stosunku do Marsa tak małe, iż mieszkańcy jego — jeśli są jacy — widzą je zaledwie w tej wielkości, w jakiej ziemianie widzą Venus. Ale nieznaczną wielkość tę wynagradza Marsyanom to, że widzą Phobosa dwa razy dziennie. Niezwykłe to zjawisko polega na bliskości trabanta i na szalonej szybkości jego obrotu dookoła Marsa. Szybkość ta, wynosząca zaledwie 5 $\frac{1}{2}$ godziny dla jednego obrotu, sprawia, że zanim Mars obróci się raz dookoła swej osi, Phobos 2 $\frac{1}{4}$ raza go okrąży, skutkiem czego tworzy to niezwykle, a jedyne w całym układzie słonecznym zjawisko, iż wschodzi na zachodzie, a zachodzi na wschodzie, przechodząc niespełna co 3 godziny z jednej fazy w drugą i zaćmiewając się prawie codziennie, atoli nigdy całkowicie, gdyż jest za małym, by całą tarczę słońca mógł przysłonić. Deimos jest znacznie powolniejszy, na jednorazowe okrążenie Marsa potrzebuje bowiem 5 dni czasu. Szczegółowe zbadanie Marsa, a mianowicie fakt, że ukazywał się coraz to w innej od słońca odległości, która najdalej przeciwległe punkty raz 205,000.000 klm., drugi raz 248,000.000 klm. wynosiła, — przyczynił się do odkrycia eliptycznej drogi ciał niebieskich i do wykazania różnicy między prawdziwą a pozorną wysokością słońca, które to prawdy stały się podstawą mnóstwa innych odkryć w dziedzinie astronomii.

Mars w astrologii. Astrologowie starożytni dowodzili, że rok pod panowaniem Marsa będący. odznacza się wypadkami wojen i z wad międzynarodowych, — że jak bożek Mars był uosobieniem siły zbrojnej, tak i w roku rządów jego mianem nazwanej planety podległym rozpanoszą się wojskowi i wielkie żniwo mieć będą lekarze, a jako Mars na niebie czerwonym światłem płonie, tak wszystko co czerwone będzie mieć w czasie jego królowania powodzenie na ziemi.

Dzieci w roku jego panowania urodzone będą silne, przemyślne, odważne, ale burzliwego usposobienia, mające upodobanie do broni, której wszelako strzedz im się należy, bo grozi im śmierć od niej.

U starożytnych Rzymian poświęcony był Marsowi cały miesiąc marzec, jego imieniem „Martius“ nazwany, przez czas trwania którego odprawiało rozmaite ceremonie wojenne i religijne kolegium dwunastu Saliów, czyli kapłanów Marsa, przez Numę Pompiliusa zaprowadzonych.

Mars w gospodarstwie. Długoletnie doświadczenia rolników wykazały, że rok pod panowaniem Marsa zostający, bywa więcej suchy niż wilgotny, a mianowicie:

Wiosna sucha, ostra i zimna.

Lato bardzo gorące, tak dalece, że źródła wysychają, a w rzekach woda opada.

Jesień więcej sucha niż mokra, w październiku przymrozki, listopad cieplejszy, bezśnieżny.

Zima sucha, mroźna, ale niestateczna.

Zbiory: Wczesne jęczmiona weale ładne, żyta bardzo dobre, pszenica średnia, owsa i chmielu mało, ale udatne. Konopie drobne, siana i potrawu mało. Z owoców więcej gruszek niż jabłek; czereśni i śliwek niewiele. Ryb bardzo mało.

Mieszkańcy Marsa.

Już w najgłębszej starożytności pojawiały się od czasu do czasu zdania uczonych—i to uczonych tej miary co Cycero i Lucyan z Samosaty, że na Marsie tak samo jak na ziemi istnieją twory organiczne, mniej lub więcej do ziemskich podobne, a zatem: rośliny, zwierzęta i... ludzie. Wprawdzie taki znowu uczony jak Secchi wprost wyśmiewa hipotezę, jakoby na innych ciałach niebieskich istnieć mógł człowiek, ziemskiemu podobny, — ale W. Herschel i bliski już naszym czasom Schiaparelli, dowodzą prawdopodobności tych twierdzeń, opierając swe zdanie na tym fakcie, że od lat 30 widać na Marsie wyraźnie wspaniałe kanały o setkach kilometrów długości i kilkudziesięciu szerokości, i że rodzaj ich, budowa, regularny kierunek i stały wzrost linii, wskazują dowodnie, że to praca rąk i umysłów wysoce inteligentnych istot, które zamieszkują tę planetę.

Na czele wierzących w te hipotezy, stanął współczesny nam Kamil Flammarion, który twierdzenia swoje oparł na dwóch tekstach ewangelii, a mianowicie na słowach Jezusa, wyrzeczonych do Nikodema: „Zaprawdę mówię ci, jeżeli człowiek nie odrodzi się na nowo, nie zobaczy królestwa bożego. Trzeba, by się narodził na nowo;” — i w drugim miejscu: „Jest *kilka* mieszkań w domu Ojca mego“. W dziele traktującym o tym przedmiocie, czytamy, że organizmy Marsyan — według Flammariona — są lekkie i delikatne, gęstość ciał bardzo mała, siła materyjalna odgrywa u nich rolę drugorzędną, natomiast czułość wrażeń rozstrzyga o wszystkim. Wśród kilku plemion ludzkich, zamieszkujących tę planetę, przeważa płeć żeńska, która dzierży ster rządów. (Kto wie, czy nie ta hipoteza natchnęła pp. L. Krenna i K. Lindaua do napisania grywanej w r. 1902. z powodzeniem we Lwowie i Krakowie fantastyczno-groteskowej operetki p. t. „*Świat na opak*“.)

Pod względem kultury mają stać Marsyanie nieskończenie wyżej od mieszkańców ziemi. Dzienniki, licznie tam wychodzące, zajmują się przeważnie sprawami naukowymi. Okoliczność, że atmosfera na Marsie jest pożywną, wyzwoliła mieszkańców jego od pospolitości potrzeb ziemskich: głodu i pragnienia. Wogóle, stan Marsyan jest weale od nas odrębny; światło jest tam mniej żywe, nerw optyczny czulszy, a wpływy magnetyczne i elektryczne bardzo silne, skutkiem czego mieszkańcy Marsa posiadają nieznanne organizmom ziemskim zmysły, wprawiające ich w łączność z tymi wpływami.

Ludzkość Marsa jest o kilkaset tysięcy lat dawniejsza, aniżeli ludzkość ziemi, dlatego przebiegła o wiele wcześniej wszystkie fazy swego rozwoju. Obecne nasze zdobycze naukowe, najbardziej nawet nas zdumiewające, są drobną igraszką dzieciinną w zestawieniu z rozwojem nauki u Marsyan. Wynaleźli oni między innymi przyrząd telefotograficzny, w którym bez ustanku rozwijający się zwój tkaniny przyjmuje coraz to nowy obraz naszego świata i utrwała go raz na zawsze.

Ludność Marsa jest plemiem sześcionożnym, ale jest ona właściwie dwunożna, dwuręczna i dwuskrzydlna zarazem, która to właściwość pozwala Marsyanom jak ptakom ziemskim, gardzić nawet elektryką i balonem i przemieszczać się na czas zimy z okolic podbiegunowych do cieplejszej strefy.

Wobec wszystkich wyż wymienionych „wyższości“ Marsyan od ziemian, nie zdziwi już nikogo końcowe twierdzenie Flammariona, że nawet poczęcie i urodzenie nie odbywa się na Marsie tak jak na ziemi, tylko w formie czysto duchowej, przypominającej zapłodnienie kwiatów i ich rozwój.

Wprost przeciwnego zdania — co do człowieczeństwa Marsyan — jest H. G. Wells, uczony angielski, który na sposób Verne'go zaznajamia współczesnych w formie przystępnej ze zdobyczami nauki.

W romansie swym p. t. „*Wojna światów*“ czyli „*Napad Marsyan na Ziemię*“, dowodzi on, że jakkolwiek na Marsie dosyć jest powietrza i wody, a nawet ciepła, ażeby dać początek życiu organicznemu, to istoty tam żyjące nie ludźmi, nawet nie są zwierzętami wyższego typu, lecz raczej wstrętnymi płazami, o nadzwyczaj rozwiniętych zmysłach, lecz zakrzepłym sercu i skarlłowacią ciele.

Straszne te istoty nie mają rąk, ale zapomocą długich, wiciowatych macek, umieszczonych dwiema kępami po 8 po obu stronach jamy ustnej, budują nadzwyczaj skomplikowane maszyny żelazne i teleskopy, przez które z niezmierną zazdrością spoglądają na naszą ziemię.

Zazdrość ta i nadzieja lepszego bytu — opowiada H. G. Wells, — skłoniły tych mieszkańców Marsa do poczynienia prób zawojowania ziemi.

Próby te, — pisze autor — odbywały się zapewne dość długo, skoro w czasie opozycji Marsa w r. 1894 obserwatorya astronomiczne w Lick i Nizzie podały do publicznej wiadomości, iż pojawiły się na Marsie jakieś dziwne, nagle wybuchające światła, których promienie jak pociski wystrzałów kierowały się ku ziemi. Ogólne powątpiewania jednak, co do istnienia ludzi na tej planecie, sprawiły, że nawet wprowadzony przez autora do powieści astronom Ogilvy w Ottershaw (w Anglii) do zagorzałych należał niedowiarków, choć wybuchy tych światła na własne oczy oglądał.

Aż oto pewnej nocy, wśród roju gwiazd spadających, usłyszano dziwny świst w powietrzu i ujrano lecący meteor — tak przynajmniej na razie myślano — gdy się atoli Ogilvy zbliżył do miejsca, w którym mniemany meteor upaść musiał, ujrzał ogromne zagłębienie ziemi i wryty w nią formalnie kolosalny, rozżarzony jeszcze walec metalowy, o 27 metrach średnicy, z którego wnętrza dobywały się szmery i którego dno niewidzialną siłą zaczęło się poruszać, aż po upływie kilkunastu godzin odskoczyło z gwintów, a z ciemnej otchłani jego wnętrza zaczęły wypełzać jakby szare węże, a tuż za nimi, przyrosłe do nich potworne, nagie, gąbczaste cielsko, o ogromnych, pałających oczach, bez nosa, bez brwi i rzęsów, bez podbródka, o górnej wardze wyciągniętej w formie dzioba, z pod którego dochodziły go jakieś dziwne głosy, jakby wołające: „Ulla, ulla, ulla“.

Lotem błyskawicy rozniesiona dnia poprzedniego wieść o meteorycie, zgromadziła tysiące ludzi koło cylindra, z którego wraz z zapadnięciem nocy zaczęły się wydobywać snopy dymu i płomieni, chłonących całe masy do koła zebranych ludzi i powodujących straszny pożar okolicznych lasów.

Popłoch nie do opisania sprawił, iż na ratunek zagrożonej okolicy posłano masę wojska z Londynu, ale niestety, nim ci obrońcy wyszli ze

zdumienia, przybył do pierwszego cylindra drugi, do drugiego trzeci, czwarty i dziesiąty, a ukryci w nich Marsyanie wysyłali z nich jakieś dziwnie skonstruowane trójnożne maszyny, które jak olbrzymie, niewidzialną dłońią w ruch wprawione samochody, rozsyłały na wszystkie strony błyskawicznie pociski i w przeciągu kilku godzin równały z ziemią w miłym promieniu rozłożone wsi i miasteczka.

Jak piorunem rażeni padali ludzie bez życia, nagle, nieświadomi skąd śmierć idzie ku nim i tylko dzięki przypadkowi uratowany został jeden jedyny człowiek, w którego usta włożył autor całą swą opowieść, nietyle sensacyjną w pomysle, ile ciekawą dla podanych wiadomości o istocie i zyciu Marsyan.

Oto posilkując się danemi według sławnego anatoma Hovesa, podaje autor „*Wojny światów*“, że jak dziwnym jest wygląd zewnętrzny, tak samo niezwykłą jest wewnętrzna budowa Marsyan, którzy żywiąc się tylko powietrzem i krwią innych stworzeń, nie potrzebują, a więc i niemają wcale trzewi, w następstwie czego nie podlegają żadnym chorobom żołądka, nerek, wątroby i t. p. Resztki pożywienia, znalezione w ich cylindrach, świadczą, że ofiarą ich żarłoczności były jakieś stworzenia dwunożne, gąbczaste, o tak cienkich kościach, że w atmosferze ziemskiej pokałamałyby się za najłżejszem poruszeniem. Organizmy ich — mimo nadzwyczaj wyczulonego systemu nerwowego — nie potrzebują zupełnie snu, nie uczuwają też nigdy znudzenia, czego najlepszym dowodem, że w czasie ich pobytu na ziemi, widziano ich pracujących bez odpoczynku po 48 godzin.

Ale najdziwniejszą ze wszystkich własności Marsyan, ma być ich rozmnażanie: niema tam różnicy rodzajów, niema kobiet i mężczyzn, niema chłopców i dziewcząt, — każda sposobna do tego jednostka wydaje z siebie pewną odrośl, jak to widzimy u kwiatów cebulkowatych, albo polipów wodnych.

Długość życia Marsyan określić się nieda, polega ona jednak nietylko na braku wszelkich chorób dzięki brakowi organów trawienia, ale także i na tem, że atmosfera Marsa wolną jest zupełnie od tych miliardów mikroskopijnych bakterii, które powodują tak wiele chorób na ziemi i ukracają życie jej mieszkańców.

Nie posiadając narzędzi zmysłowych, potrzebnych u ludzi do wydawania głosu i tworzenia mowy, porozumiewają się Marsyanie telepatycznie, t. j. za pośrednictwem wspólnego odgadywania myśli i ujarzmiania teje wedle woli.

Wegetacya na Marsie ma kolor czerwony, a rozwija się najbujniej tam, gdzie dużo wilgoci, — to też po zniszczeniu okolicy Londynu zakrwawiły się nagle wszystkie rzeki i strumyki, gdyż rozrzucone zapewne przez Marsyan nasiona, nadzwyczaj bujną, krwawą wydały roślinność.

Wogóle rzecz biorąc, opis Marsyan przez H. G. Wellsa, podobny jest niezmiernie do tego opisu, jaki w r. 1893 podało angielskie pismo „*Pall-Mall-Budget*“ o skarłowaciałym człowieku XX-go stulecia i jaki zamieściło prawie równocześnie humorystyczne „*Punch*“. Autorowie tych opisów, przytaczając wydoskonalenie mechaniki i wynalazków chemii, zadecydowali, że od nóg począwszy, staną się niedługo wszelkie organa ciała ludzkiego, jak nos, zęby, uszy, włosy itp. coraz mniej potrzebne, a jako takie będą coraz bardziej zanikać, tak, że w końcu stanie się człowiek samą głową, pełną mózgu, a jedynymi jej członkami będą coraz to dłuższe palce, usposobione do nadzwyczaj zręcznego wykonywania najcięższych robót.

Ta tylko prawdopodobnie między owymi karłami XX-go stulecia a Marsyanami zostanie różnica, że podstawą wszelkich wynalazków, dokonanych przez ziemian jest koło, którym Marsyanie nie posilkują się zupełnie. Kolosalne maszyny ich wyrobu, z którymi na zniszczenie ziemi wyruszyli ze swej planety, były to olbrzymie, trójnożne samochody z błyszczącego metalu, z mnóstwem również błyszczących sznurów, z których każdy jakby oddzielnie pracująca ręka potwora, łamał drzewa, obalał domy, — a świecąc oślepiającym światłem, wyrzucał z otworów bocznych snopy błyskawic, ginących w okamgnieniu w masie nieprzejrzanym dymów.

I jakby to były rzeczywiście żyjące potwory, choć tylko potworów wiedzą i wolą powstały i działały, — gonily te maszyny jedna za drugą, mijały się, rozpraszały, a kędy przeszły, zostawały gruzy, zgłiszczą i trupy. I byłoby tak z niedoścignioną chyżością zawojowali Marsyanie glob nasz cały, nie napotykając nigdzie fizycznego oporu, gdyby nie oswobodził od nich ziemian ten, po którym, jako po największym wrogu swoim najmniej się tego spodziewano ... bakcyllus!

Oddychając bowiem atmosferą ziemską, przesiąkniętą nawskróś miliardami różnorodnych bakcyli, zniszczeni zostali Marsyanie przez te chorobotwórcze drobnoustroje tak nagle, jak nagle spadli na ziemię i oto nie upłynął jeszcze tydzień od ich przybycia, a już leżały w rozkładzie olbrzymie ich cielska, nad którymi stały bezczynnie żelazne kolosy ich twórczości.

Ten sam bakcyllus ziemski pożarł formalnie zasianą na ziemi roślinność Marsa, która straciwszy swoją krwawą barwę, gniła w tak szybkim tempie, w jakim się na ziemi rozpanoszyć chciała.

I znowu cieszą się ziemianie pokojem!?...

A. P.

HUMORYSTYKA.

„Złoty“ młodzian.

— Jutro idę do sądu, na rozprawę Iksa, zaskarżonego przez ojca panny A. o zaaplikowany jej całus.

— Czy jako rzeczoznawca?

Może i racya.

— Coś ci „dzie“ pańsey zanadto są obłaskawieni, ażeby byli „oryginalni,“ — może to fałszowani?

— Fałszowani? — zanadto obłaskawieni? — no, to przyjdź pan jutro rano, w chwili, gdy będą żądali „zaliczki“, zobaczysz pan, jak się rzucę na mnie!

Warte nagrody.

— Przyszłam tu do pana doktora po nagrodę — mówi włościanka.

— A to za co? — pyta lekarz.

— Za to, że od mojej córki cała wieś zaraziła się szkarlatyną i pan doktor ma żniwo.

Dwie alternatywy.

— Panie gospodarzu, piwo się skończyło, czy mam nową beczkę rozpocząć, czy tych parę gości wyrzucić?

— Ani jedno, ani drugie, tylko gaz trzeba przykręcić.

Pochwała.

— Napisałam Kaśce w świadectwie, że nie była pilna, więc na końcu muszę jej dodać jakąś pochwałę.

— Napisz: „apetyt ma wyśmienity, a organ głosu bardzo silny“.

Genealogia domu cesarskiego.

Franciszek Józef I. (Karol), syn arcyks. Franciszka Karola Józefa i arcyks. Zofii Fryderyki Doroty bawarskiej, cesarz Austrii, król Węgier i Czech, W. Ks. Siedmiogrodu itd., urodzony 18 sierpnia 1830 r., wstąpił na tron Austrii 2 grudnia 1848 r. na mocy abdykacji stryja Ferdynanda I.; koronowany królem Węgier 8 czerwca 1868. — Żona jego:

Elżbieta, Amalia Eugenia, córka Maksymiliana Józefa, księcia bawarskiego Wittelsbach, z linii Dwóch mostów-Birkenfeld, ur. dnia 24 grudnia 1837, zmarła dnia 10 września 1898 w Genewie.

Dzieci: 1) Zofia, Fryderyka, Dorota, Marya, Józefa, ur. w Wiedniu 5 marca 1855 r. zmarła 29 maja 1857 r.

2) Gizela, Luiza, Marya, ur. 12 czerwca 1856 r. w Luxemburgu, zaślubiona 20 kwietnia 1873 Leopoldowi ks. bawarskiemu (ur. 9 lutego 1846 r.)

3) Arcyksiążę Rudolf, Franciszek, Karol, Józef, ur. 21 sierpnia 1858 r. zmarł 30 stycznia 1889 w Meyerling. Małżonka jego Stefania, Klotylda, Luiza, Hermina, Marya, Karolina, córka króla Belgii Leopolda II., ur. 21 maja 1864*).

Z małżeństwa tego pozostała córka **Elżbieta**, Marya, Henryka, Stefania, Gizela, ur. 2 września 1883, zaślubiona 25 stycznia 1902 w Hetzendorf Ottonowi ks. Windischgrätz.

4) Marya, Walerya, Matylda, Amalia ur. w Budzie 22 kwietnia 1863 r. zaśl. 31 lipca 1890 arcyks. Franciszkowi Salwatorowi (ur. 21 sierp. 1866 r.)

Bracia Jego Cesarskiej Mości: 1) Maksymilian I. Ferdynand Józef, cesarz Meksyku, ur. 6 lip. 1832, † 19 czerw. 1867. (Żona jego Karolina, córka króla Belgii Leopolda I. ur. 7 czerw. 1840, zaśl. 27 lipca 1858).

2) Karol, Ludwik, Józef, Marya, ur. 30 lipca 1833, † 19 maja 1896. Z drugiego małżeństwa z Maryą Annuncyą księżną Sycylii († 4 maja 1870) pozostało 4 dzieci:

Franciszek Ferdynand, arcyks. d'Este, ur. 18 grudnia 1863, ożeniony d. 1 lipca 1900 z hrabianką Zofią Chotekówną.**)

Otto Franciszek Józef, ur. 21 kwietnia 1865, ożeniony z Maryą, Józefiną księż. saską.

Ferdynand Karol Ludwik, ur. 27 grudnia 1868.

Małgorzata Zofia, urodz. 13 maja 1870, zaślub. ks. Albertowi Wirtemberskiemu.

Z 3-go małżeństwa z Maryą Teresą, córką don Miguela, króla Portugalii, pozostało dwoje dzieci:

Marya Annuncyata, ur. 31 lipca 1876.

Elżbieta, ur. 7 lipca 1878.

3) Ludwik Wiktor, ur. 15 maja 1842.

*) Arcyksiężna wdowa Stefania, z powodu powtórnego zamęścia z hr. Elemerem Lonnyayem (ślub odbył się 22 marca 1900) rzekła się wszelkich praw dynastycznych i otrzymała od cesarza tytuł „hrabiny de Hohenberg”.

***) Z powodu tego małżeństwa otrzymała hrabianka Chotekówna tytuł księżnej Reichstadtzkiej, a arcyksiążę musiał złożyć przysięgę, iż rzeka się dla żony tytułu Cesarzowej, a dla potomków prawa do następstwa tronu i noszenia tytułu arcyksiążąt. Z małżeństwa tego urodził się dnia 28 września 1902 syn, Maksymilian Karol.

Styczeń, Januarius, Henwar ma dni 31.

Dni	Rzymsko-katolickie.	Grecko-katolickie.	Prosiniec Ledzień	Słowiańskie	Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza.
1 P.	Nowy Rok Mieczyst.	19 Wonyfatya	Mieczysław		 Pełnia d. 3 o g. 6 m. 45 rano. Burze z śniegiem
2 S.	Makarego opata	20 Ilnatya	Strzeżysław		
1. Ew. u Mat. św. w R. 2. W owym czasie gdy Herod um.		Knyha Rožd. Chrysta Mat. 1.			
3 N.	C. po N. R. Genowefy	21 N. pr. Rožd. Hl. 5	Wlastymida		
4 P.	Tytusa biskupa	22 Anastazyi m.	Dobromir		
5 W.	Telesfora	23 10 Mucz. w Kr.	Wlastybór		
6 Ś.	Trzech Króli K. M. B.	24 Jewhenyi †	Bojomir		
7 C.	Walentego b.	25 Rožd. Chryst.	Świętosław	 Ostatnia kwadra d. 9 o godz. 10 m. 7 wieczór. Deszcz ze śnieg.	
8 P.	Seweryna opata	26 Sobor. Pr. Bohor.	Mścisław		
9 S.	Mareyanny p.	27 Stefana Mucz.	Władymira		
2. Ew. u Łuk. św. w R. 2. O Chryst. w 12 latach.		Jisus uchodyt do Ehypta. Mat. 2.			
10 N.	1. po 3 Król. Pawła	28 N. po Rožd. Hl. 6	Dobrosław		
11 P.	Higinusza	29 S. S. Mład.	Krzesimir		
12 W.	Honoraty panny	30 Anysyi m.	Czesława	 Nów d. 17 o g. 4 m. 44 wieczór. Pogodnie i mroz.	
13 Ś.	Hilarego bisk.	31 Melanyi	Bogomir		
14 C.	Feliksa z Noli	1 Henwar 1904	Radogost		
15 P.	Maura opata	2 Sylwestra	Domostaw		
16 S.	Marcelego I. pap.	3 Małachyja pr.	Włodzimierz		
3. Ew. u Jana ś. w R. 2. O godach w Kanie galilej.		Joan przepowiadajet w odpust. Mark. 1.			
17 N.	2. po 3 Kr. Im. Jez. Ant.	4 N. pr. Boh. Hl. 7	Rościśław	 Pierwsza kwadra d. 25 o godz. 9 m. 38 wieczór. Śnieg i wiatr.	
18 P.	Pryski panny	5 Fteopempta	Jaropek		
19 W.	Ferdynanda	6 Bohojawi. Hosp.	Ratymir		
20 Ś.	Fabiana i Sebast.	7 Sobor św. Joana	Sebastyan		
21 C.	Agnieszki męcz.	8 Hryhorya pr.	Jarosława		
22 P.	Wincentego m.	9 Połyjewkta	Wityśław		
23 S.	Zaślubienie N. P. M.	10 Hryhorya Jep.	Wróciśława		
4. Ew. u Mat. św. w R. 8. O uzdrowien. trędowatego.		Josyf opuszczajet Nazaret. Mat. 4.			
24 N.	3. po 3 Król. Tymot.	11 N. 1 po Boh. Hl. 8	Chwalibóg	Przepowiednie według kalendru- rza stulecia n. g. Styczeń suchy i niebardzo mroźn.	
25 P.	Nawr. św. Pawła	12 Tatianny m.	Mitosz		
26 W.	Polikarpa	13 Ermyła i Str.	Skarbimir		
27 Ś.	Jana Chryzostoma	14 S. S. Otec w S.	Przybysław		
28 C.	Karola Wielkiego	15 Pawła Ftew.	Radomir		
29 P.	Franciszka Salez.	16 Petra Weryhy	Zdzisław		
30 S.	Martyny panny	17 Antonya weł	Dobrogniew		
5. Ew. u Mat. św. w R. 20. O robotnikach w winnicy.		O Mytari i Farysei. Łuk. 18.			
31 N.	Starozap. Piotra N.	18 N. 2 o M. i F Hl. 1	Spitogniew		

Kalendarz żydowski 18 stycznia 1904 1 Szebat 5664.

Kalendarz myśliwski i rybacki. *Polować* wolno na kozły, rogacze, lisy, cietrzewie i głuszce, pardwy i dropie, ptactwo błotne i wodne.

Łowić wolno wszystkie ryby. Nie wolno łowić raków.

Luty, Februarius, Luteń ma dni 29.

Siezeń, Luty.

Odmiany księżycza
i domyślny stan
powietrza.

Dni	Rzymsko-katolickie.	Grecko-katolickie.	Słowiańskie.	
1 P.	Ignacego bisk.	19 Makarya	Żegota	☾ Pełnia dn. 1 o g. 5 m. 30 wieczór. Pogodnie i mroź.
2 W.	NPM. Gromniczej	20 Eufymija	Miłostawa	
3 Ś.	Błażeja biskupa	21 Maksyma	Błażej	
4 C.	Weroniki panny	22 Tymofteja ap.	Witosława	
5 P.	Agaty panny	23 Klymenta m.	Dobrochna	
6 S.	Doroty panny	24 Xenji prep.	Bohdana	
6.	Ew. u Łuk. św. w R. 8. O nasieniu i wielor. roli.	O obłudnom syni. Łuk.*15.		☾ Ostatnia kwadra d. 8 o godz. 10 min. 54 rano. Pogoda trwa dal.
7 N.	Mięsop. Romual.	25 N. 3 o obł. syni.	Sulisław bł.	
8 P.	Jana z Małty	26 Ksenofonta	Gniewomir	
9 W.	Apolonii p. m.	27 Joana Chryz.	Gorysław	
10 Ś.	Scholastyki	28 Jefrema	Tomia bł.	
11 C.	Lucyusza biskupa	29 Ihnatyja mucz.	Świętoehna	
12 P.	Eulalii panny	30 Trech Światyt.	Jordan św.	
13 S.	Katarzyny Ricci	31 Kyra i Joana	Radzyn św.	☾ Nów d. 16 o g 12 m. 2 w nocy. Deszcz i śnieg.
7.	Ew. u Łuk. św. w R. 18. O uzdrowieniu ślepego.	O strasznom sudi. Mat. 25.		
14 N.	Zapustna. Walentego	1 Fewr. Miasop.	Niemir	
15 P.	Faustyna męcz.	2 Strytenje Hosp.	Szczęśław	
16 W.	Julianny panny	3 Symeona i Anny	Milada bł.	
17 Ś.	Popielec † Konst.	4 Isydora	Świętorad	
18 C.	Flawiana męcz.	5 Ahaftyi mucz.	Wielostawa	
19 P.	Konrada	6 Wukoła prep.	Czcistawa	
20 S.	Nicefora	7 Parfienija	Ludomił	☾ Pierwsza kwadra d. 24 o godz. 12 m. 6 w nocy. Śnieg.
8.	Ew. u Mat. św. w R. 4. O czarcie kuszącym Jez.	O posti i myłostyni. Mat. 6		
21 N.	B. 1. Wstęp. Eleonory	8 N. Syrop. Hl. 4.	Onosława	
22 P.	Piotra katedry	9 Nykyfora	Wrócistawa	
23 W.	Romany	10 Charlampya	Przedziszław	
24 Ś.	Such. Tymot.*) †	11 Własya mucz.	Mojmir	
25 C.	Macieja apostoła	12 Meletya arch.	Bogusz	
26 P.	Anastazyi †	13 Martyniana	Sławobój	
27 S.	Aleksandra b. †	14 Awksentya	Mirosław	☾ <i>Przepowiednie według kalenda- rza stuletniego.</i> Luty z początku łagodny, od 13 do 18 śnieg i wiatr, potem aż do końca powietrze mroźn.
9.	Ew. u Mat. św. w R. 17. O przemienieniu Pańsk.	O Naftanaify. Joan 1.		
28 N.	2. Sucha. Leandra	15 N. 1 Post. Hl. 5.	Wiarosława	
29 P.	Romana opata	16 Pamfyłyja m.	Chwalibóg	

Kalendarz żydowski. 17-go lutego — 1-go Adar. 28-go lutego
13-go Adar Post Estery.

*) Dzień przestępny.

Kalendarz myśliwski i rybacki. *Polować* wolno na kozły, rogacze, liśy, cietrzewce i głuszcze, pardwy i dropie, ptactwo błotne i wodne.

Łowić wolno wszystkie ryby. Nie wolno łowić raków.

Marzec, Martius, Mart, ma dni 31.

Kazidroga
Suchyj.

Odmiany księżycy
i domyślny stan
powietrza.

Dni	Rzymsko-katolickie.	Grecko-katolickie.	Słowiańskie.	
1 W.	Albina biskupa	17 Fteodora	Budzisław	☾ Pełnia d. 2 o g. 3 m. 46 rano. Burze z śnieżycą.
2 Ś.	Symplifyusza	18 Lwa pap. rym.	Radostaw	
3 C.	Kunegundy król.	19 Archyppa	Sławomira	
4 P.	Kazimierza król.	20 Leona ep.	Kazimirz	
5 S.	Fryderyka opata	21 Tymofteja pr.	Pakosław	
10.	Ew. u Łuk. św. w R. 11. O wyrzuceniu dyabłów.	O rozstąpienóm w Kafarnaum. Mark. 2.		☾
6 N.	3. Głucha. Kolety	22 N. 2 Post. Hl. 6.	Wojstaw	☾ Ostatnia kwadra d. 9 o godz. 1 m. 58 w nocy. Pogodn. i zimno.
7 P.	Tomasza z Akwinu	23 Połykarpa	Bogowit	
8 W.	Jana Bożego	24 Obr. hołow. ś. Joan.	Miłogost	
9 Ś.	Franciszki	25 Tarasyja	Mściława	
10 C.	40 męczenników	26 Porfiryja	Bożesław	
11 P.	Konstantyna	27 Prokopia pr.	Ludostawa	☾
12 S.	Grzegorza W.	28 Wasyłyja	Swatosz	☾ Nów d. 17 o g. 6 m. 26 rano. Burze z deszcz.
11.	Ew. u Jana św. w R. 6. O nakarm. 5000 ludzi.	O hradeni po Chrysti. Mark. 8.		☾
13 N.	4. Srodop. Rozyny	29 N. 3 Post. Hl. 7.	Niecisław	☾ Pierwsza kwadra d. 24 o godz. 10 m. 34 wieczór. Pogodnie.
14 P.	Matyldy	1 Marta. Ewdokii	Bożena	
15 W.	Longina męcz.	2 Fteodota	Długomir	
16 Ś.	Lubina męcz.	3 Ewtropia	Ojcosław	
17 C.	Gertrudy panny	4 Harasyja	Zbigniew	
18 P.	Edwarda II. króla	5 Konona m.	Boguchwał	☾
19 S.	Józefa Oblub.	6 42 mucz. w S.	Bohdan	☾
12.	Ewang. u Jana św. w R. 8. O żyd. chcąc. ukam. Jez.	O iszczeniu nimoho. Mark. 9.		☾ Pełnia d. 31 o g. 1 m. 42 popoł. Pogod. i łagodn.
20 N.	5. Czarna. Joach. i Kl.	7 N. 4 Post. Hl. 8.	Polemira	☾ <i>Przepowiednie według kalenda- rza stuletniego.</i> Marzec z po- czątku mroźny, poczem odwilż. d. D. 8 i 9 deszcz i śnieg, od 10 do 20 zimno, poczem dni przyjemne.
21 P.	Benedykta	8 Fteofylakta pr.	Lubomira	
22 W.	Oktawiana	9 S. S. 40 mucz.	Godysław	
23 Ś.	Wiktora męcz.	10 Kondrata	Zbisław	
24 C.	Gabryela arch.	11 Sofronya	Lubomira	
25 P.	Zwiastow. N. M. P.	12 Fteofana	Więczyśław	
26 S.	Emanuela	13 Nykyfora	Świętobój	
13.	Ew. u Mat. św. w R. 21. O wjeździe Jez. do Jeroz.	O synach Zewedowych. Mark. 10.		
27 N.	6. Kwietnia. Ruperta	14 N. 5 Post. Hl. 1.	Bohdar	
28 P.	Sykstusa papieża	15 Ahapia mucz.	Krzestaw	
29 W.	Cyryla	16 Sawyna	Czcmisław	
30 Ś.	Kwiryna	17 Aleksya pr.	Szukosław	
31 C.	<i>Wieczera Pańska</i>	18 Kyryla	Dobromira	

Kalendarz żydowski. 1 marca 14 Adar. Purim czyli Haman.
2 marca 15 Adar Szusan Purim. 17 marca 1 Nisan. 31 marca 15 Nisan. **Po-
czątek Wielkanocy.**

Kalendarz myśliwski i rybacki. *Polować* wolno na słonki, cietrzewie, głuszce, pardwy i dropie, ptactwo błotne i wodne. — *Łowić* wolno wszystkie ryby aż do 15-go, poczem ochraniać bolenia, lipienia i głowacie. Raków łowić nie wolno.

Data	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód	
		Kor.	hal.	Kor.	hal.

Kwiecień, Aprilis, Aprilij, ma dni 30.

Bereazol, Łżykwiat, Brzeziem.

Odmiany księżycy i domysłny stan powietrza.

Dni	Rzymsko-katolickie.	Grecko-katolickie.	Słowiańskie.
1 P.	<i>Wielki Piątek</i> Hug.	19 Chrysanfa	Zbigniew
2 S.	<i>Wielka Sobota</i> Fran	20 Prep. Otec	Sudomir
14.	Ew. u Marka św. w R. 16. O zmartwychwst. Jezusa.	O hriadenii Isusa wo Jerusałym. Joan 12.	
3 N.	Wielkanoc. Ryszarda	21 N. 6 Post. Hl. 2	Włatysław
4 P.	Pon. Wielk. Izydora	22 Wasyłya	Mnożysław
5 W.	Wincentego Fer.	23 Nykona prep.	Bożwój bł.
6 Ś.	Celestyna pap.	24 Zacharya	Świętobór
7 C.	Hermana wyz.	25 Błah. P. Bohor.	Przeźław
8 P.	Dyonizego	26 Piatok welyki	Radosław
9 S.	Maryi Eg.	27 Subota welyka	Dobrostawa
15.	Ew. u Jana św. w R. 20. O ukaz. się Jez. uczniom.	O bożestwi Jisusa. Joan 1.	
10 N.	1. po Wielk. Ezech.	28 Woskres. Hosp.	Goryśław
11 P.	Leona wielkiego	29 Poned. Woskr.	Jaromir
12 W.	Juliusza papieża	30 Wtorok Woskr.	Lubosław
13 Ś.	Justyna męcz.	31 Ipatya	Drzemysław
14 C.	Waleryana m.	1 Apryła. Maryi	Myślimir
15 P.	Anastazyi i Ludwiny	2 Tyta prep.	Wacław bł.
16 S.	Lamberta	3 Nikity	Nosisław
16.	Ew. u Jana św. w R. 10. O Chryst. dobrym pasterzu	O newirnom Flomi. Joan 20.	
17 N.	2. po Wielk. Rudolfa	4 N. 1 po Woskr.	Krasisław
18 P.	Apoloniusza m.	5 Fteoduła	Gościsław
19 W.	Emmy wdowy	6 Jewtychia	Włodzimierz
20 Ś.	Agnieszki Polic.	7 Hrehorya prep.	Czesław m.
21 C.	Anzelmą biskupa	8 Iridiona	Drogomił
22 P.	Sotera i Kaja	9 Jewpsychia	Strzeżymir
23 S.	Wojciecha bisk.	10 Terentya	Wojciech św.
17.	Ew. u Jana św. w R. 16. O odejściu Chr. do ojca.	O Josefi z Arymatei. Mark. 15.	
24 N.	3. po Wielk. Jerzego	11 N. 2 po Woskr.	Jerzy św.
25 P.	Marka ewang.	12 Wasyłyja prep.	Jarosław
26 W.	Kleta i Marcelina	13 Artemona m.	Spitymir
27 Ś.	Peregryna wyz.	14 Martyna	Bogufał
28 C.	Witalisa męcz.	15 Arystarcha	Żywisław
29 P.	Piotra męcz.	16 Ahapii, Iryny	Sogosław
30 S.	Katarzyny Sen.	17 Symeona	Chwalisława

☾
Ostatnia kwadra d 7 o godz. 6 m. 51 wieczór. Posep. i dżdżysto.

☉
Nów d. 15 o g. 10 m. 50 w nocy. 1 ogodnie.

☾
Pierwsza kwadra dn. 23 o g. 5 m. 52 rano. Deszcz i wiatr.

☉
Pełnia d. 30 o g. 12 m. 33 w nocy. Pogodnie.

☾
Przepowiednie według kalendara stuletniego.

☉
Kwiecień z początku przymrozki, potem aż do 23 czas łagodny lecz zmienny. 23 do 28 ostre powietrze, ku końcu pięknie.

Kalendarz żydowski. 1 kwietnia 16 Nisan. **Drugie święto Wielkanocy.** 6 kwietnia 21 Nisan. **Siódme święto Wielkanocy.** 7 kwietnia 22 Nisan. **Koniec Wielkanocy.** 16 kwietnia 1 Ijar.

Kalendarz myśliwski i rybacki. *Polować* wolno na słonki, cietrzewie i głuszce, a tylko do 15-go na pardwy, dropie, ptactwo błotne i wodne. *Łowić* wolno wszystkie ryby prócz bolenia, lipienia, świnki, wyrozuba, sandacza i czopów. Raków łowić nie wolno.

Data	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód	
		Kor.	hal.	Kor.	hal.

Maj, Majus, Maj ma dni 31.			Trawnyj, Maj.	Odmiany księżycy i domyślny stan powietrza. f
Dni	Rzymsko-katolickie.	Grecko-katolickie.	Słowiańskie.	
18.	Ew. u Jana św. w R. 16. O przyczynie odejścia Chr.	O rozstąpienno. Joan 5.		☾
1 N.	4. po Wielk. Fil. i Jak.	18 N. 3 po Woskr.	Lubomir	
2 P.	Zygmunta króla	19 Joanna Węł.	Witymir	
3 W.	Znalezienie św. 7	20 Fteodora	Świętośław	Ostatnia kwadra d. 7 o godz. 12 m. 48 popoł.
4 Ś.	Floryana i Malwiny	21 Januaria	Wieńczysł.	Posęp. i dżdżysto.
5 C.	Piusa V. papieża	22 Fteodora Syk.	Chocisław	
6 P.	Jana w oleju	23 Heorhya m.	Gościwit bł.	
7 S.	Domiceli panny	24 Sawwy mucz.	Ludomiła	☉
19.	Ew. u Jana św. w R. 16. O kutku prośby w Im. Jez.	O Samarytani. Joan 4.		☾
8 N.	5. NMP. Łask. Stanisł.	25 N. 4 po Woskr.	Stanisław ś.	Nów d. 15 o g. 12 m. 56 popoł.
9 P.	Grzegorza	26 Wasyłyja	Bożerad bł.	Deszcz.
10 W.	Izydora	27 Symeona ep.	Cierpimir	
11 Ś.	Beatryksy } <i>Dnie</i>	28 Jasona	Ludowit	
12 C.	Wniebowstap. P.	29 Dewiat mucz.	Wszemił	☾
13 P.	Serwacego	30 Jakowa Ap.	Cichosław	Pierwsza kwadra d. 22 o g. 11 m. 16 rano.
14 S.	Bonifacego	1 Maja. Jeremi	Dobiesław	Powietrze zmien.
20.	Ew. u Jana św. w R. 15 i 16. O przyjściu pocieszyciela.	O śliporożdenno. Joan 9.		☉
15 N.	6. po Wielk. Zoffi	2 N. 5 po Woskr.	Strzeżysław	
16 P.	Jana Nepomucena	3 Tymofteja	Wieńczysł.	
17 W.	Paschalisa	4 Pełahy m.	Ślawomir	
18 Ś.	Feliksa Spow.	5 Iryny	Wszesław	
19 C.	Piotra Celestyna	6 Wozn. Hospod.	Krzesomyśl	Pieńia d. 29 o g. 9 m. 52 rano.
20 P.	Bernarda S.	7 Znam. cz. Kresta	Bronimir	Chłodno idżdżyst.
21 S.	Heleny król.	8 Joana Boh.	Przesława	
21.	Ew. u Jana św. w R. 14. O zesłaniu Ducha św.	O prostawlęni Isusa. Joan 17.		☉
22 N.	Zielone Sw. Julii	9 N. 6 po Woskr.	Wisława bł.	<i>Przepowiednie według kalendacza stuletniego.</i>
23 P.	Pon. Ziel. Sw. Dezyder.	10 Symeona	Budziwoj	
24 W.	Joanny wdowy	11 Mokija	Tomira	
25 Ś.	<i>Such.</i> Urbana	12 Epyfanya	Borysława	
26 C.	Filipa Nereusza	13 Hlyheryi mucz.	Więcymil	
27 P.	Jana papieża	14 Izydora mucz.	Rusław	
28 S.	Wilhelma	15 Subota pom.	Jaromir	
22.	Ew. u Mat. św. w R. 28. O władzy Chrystusa.	O Duchu światom. Joan 7.		
29 N.	Sw. Trójcy. Maksyma.	16 Sosz. św. Ducha	Bogusława	
30 P.	Feliksa papieża	17 Poned Sosz.	Sulimir	
31 W.	Anieli i Petroneli	18 Fteodota	Bożesława	

Kalendarz żydowski. 3 maja 18 Ijar. Szkolne święto. (Lag-Beomer).
15 maja 1 Siwan. 20 maja 6 Siwan **Zielone Sw.** 21 maja 7 Siwan **Drugie Sw. Ziel. Sw.**

Kal. myśliwski i rybacki. *Potować* wolno do 15 na cietrzewie, a od 15 na kozły. *Lować* wolno wszystkie ryby prócz czopa, wyrozuba i sandacza do połowy miesiąca, a lipienia, głowacicy i świnki w drugiej połowie miesiąca, także bżanki, cyrty i leszcza. Raków łowić nie wolno.

Data	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód	
		Kor.	hal.	Kor.	hal.

Gzerwiec, Junius, Junij ma dni 30.			Czerwień-Kwid (Izok-Wysok).	Odmiany księżycy i domyślny stan powietrza.
Dni	Rzymsko-katolicznie.	Grecko-katolickie.	Słowiańskie.	
1 S.	Nikodema	19 Patrykia	Świętopętk	☾ Ostatnia kwadra d. 6 o godz. 6 m. 50 rano. Deszcz i wiatr.
2 C.	Boże Ciało. Erazma	20 Ftałateja	Ratysław	
3 P.	Klotyldy m.	21 Konstantyna	Branmiła	
4 S.	Kwiryna	22 Wasylska	Litomił	
23.	Ew. u Łuk. św. w R. 14. O wezw. na wieczerzę.	O yspowidaniu Jsusa Chrysta. Mat. 10.		☉ Nów d. 13 o g. 10 m. 8 w nocy. Pogodnie. ☾ Pierwsza kwadra d. 20 o godz. 4 m. 8 popoł. Powietrze zmien. ☉ Pełnia d. 27 o g. 9 m. 21 wieczór. Pogod. i ciepło. <i>Przepowiednie według kalenda- rza stuletniego.</i> Czerwiec z po- czątku posępne i dżdżyste powiet., od 9 pogodnie i ciepło aż do końca miesiąca.
5 N.	2 po S. Bon. i Florenc.	23 N. 1 W. S. S.	Dobromir	
6 P.	Norberta bisk.	24 Symeona prep.	Cichomir	
7 W.	Roberta b. m.	25 Izaaka	Wisław bł.	
8 Ś.	Medarda biskupa	26 Karpa ap.	Wyszosław	
9 C.	Felicjana i Pryma	27 Fteraponta	Sławój	
10 P.	<i>Serca Jez.</i> Małgorz.	28 Nykity	Bogumił	
11 S.	Barnaby	29 Fteodozyi m.	Radomił	
24.	Ew. u Łuk. św. w R. 15. O zgub. owcy i groszu.	Petr ide woślid Isusa. Mat. 4.		
12 N.	3 po Sw. Onufrego	30 N. 2. Tiło Chrysta	Wyszomir	
13 P.	Antoniego z Pad.	31 Jermeia	Chotymir	
14 W.	Bazylego	1 Junij Justyny	Przedzimir	
15 Ś.	Wita i Modesta	2 Nykifora	Witold	
16 C.	Franciszka Reg.	3 Łukyłyana m.	Budzimir	
17 P.	Adolfa biskupa	4 Mytrofana	Drogomysł	
18 S.	Marka i Marcelina	5 Dorofteja	Długosław	
25.	Ew. u Łuk. św. w R. 5. O obfit. połowie ryb Piot.	Nytko ne może dwom ho- spodynom służyty. Mat. 6.		
19 N.	4 po Sw. Gerw. i Prot.	6 N. 3 po S. Hl. 2	Borzysław	
20 P.	Sylweryusza	7 Fteodota	Bogna św.	
21 W.	Alojzego Gonz.	8 Fteodora świasz.	Domysław	
22 Ś.	Paulina biskupa	9 Kyryła arch.	Broniwój	
23 C.	Zenona biskupa	10 Tymoftea	Wanda	
24 P.	Jana Chrzciciela	11 Warftołomeja	Janisław	
25 S.	Prospera biskupa	12 Onufryja prep.	Włastyomił	
26.	Ew. u Mat. św. w R. 5. O sprawiedliwości.	O sotnyci. Mat. 8.		
26 N.	5 po Sw. Jana i Pawła	13 N. 4 po S. Hl. 3	Rozmysław	
27 P.	Władysława	14 Ełysija prep.	Władysław	
28 W.	Leona II. pap.	15 Amosa prep.	Zbroisław	
29 Ś.	Piotra i Pawła	16 Tychona	Wyszomir	
30 C.	Wspom. św. Pawła	17 Manuila m.	Cichosław	

Kalendarz żydowski. 14 czerwca 1-go Tamuz. 30 czerwca 17-go Tamuz. Post. Zdobyćcie świątyni.

Kalendarz myśliwski i rybaki. *Polować* wolno na kozły i rogacze, — od połowy miesiąca na płactwo wodne.
Łwić wolno wszystkie ryby prócz brzanki, cyrty i leszcza. Nie wolno łwić samiec raka.

Data	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód	
		Kor.	hal.	Kor.	hal.

Lipiec, Julius, Julij ma dni 31.			Lipień, Siennik Czerwień.	Odmiany księżycy i domyślny stan powietrza.	
Dni	Rzymsko-katolickie.	Grecko-katolickie.	Słowiańskie.		
1 P.	Teobalda opata	18 Leontya	Bogusław	☾	
2 S.	<i>Nawiedzenie NMP.</i>	19 Judy apost.	Ojcomił		
27.	Ew. u Marka św. w R. 8. O nakarm. 4000 ludzi.	O dwóch bisnujących Mat. 8.		Ostatnia kwadra d. 6 o godz. 12 m. 51 popoł. Pogodnie i upały.	
3 N.	6 po Sw. Heliod.	20 N. 5 po S. H. 4	Miłostaw	☽	
4 P.	Józefa Kalasantego	21 Juljana mucz.	Welisław		
5 W.	Filomeny panny	22 Jewsewya	Prokop		
6 Ś.	Izajasza pror.	23 Ahrypiny	Izasław		
7 C.	Pulcheryi panny	24 Rożd. św. Joana	Krasnoroda		
8 P.	Elżbiety król.	25 Fewronyi	Chwalimir		
9 S.	Cyryla biskupa	26 Dawyda Ftes.	Strachota		
28.	Ew. u Mat. św. w R. 7. O fałszywych prorokach.	O rozstąpieniom żyłamy. Mat. 9.			Nów d. 13 o g. 6 m. 24 rano. Deszcz i wiatr.
10 N.	7 po S. Jana z D. i Amal.	27 N. 6 po S. H. 5	Radziwój		☾
11 P.	Pelagii panny	28 Kyrą i Joana †	Olga św.		
12 W.	Henryka	29 Petra i Pawła	Tolimir bł.		
13 Ś.	Małgorzaty p.	30 Sobor. SS. 12 Ap.	Radomiła		
14 C.	Bonawentury	1 Julij. Kos. i Dam.	Dobrogost		
15 P.	Rozesłanie Apost.	2 Poł. Rzyz Boh.	Radostaw		
16 S.	<i>NPM. Szkaplerznej</i>	3 Jakynfta m.	Dzierżystaw		
29.	Ew. u Łuk. św. w R. 16. O niesprawiedl. szafarzu.	O dwóch ślipeach. Mat 9.		Pierwsza kwadra dn. 19 o godz. 9 m. 48 wieczór. Pogodnie.	
17 N.	8 po Sw. Aleksego	4 N. 7 po S. H. 6	Dzierżykraj	☽	
18 P.	Szymona z Lipnicy	5 Anaftazya	Unisław		
19 W.	Wincętego á Paulo	6 Syzona Welyk.	Wodzisław		
20 Ś.	Czesława i Kasyana	7 Ftomy prep.	Stosław i D.		
21 C.	Praksedy panny	8 Prokopija m.	Bolesława		
22 P.	Maryi Magdaleny	9 Pankratya	Zelisław		
23 S.	Apolinarego	10 S. S. 45 Mucz.	Lubomira		
30.	Ewang. u Łuk. św w R. 19. O zburzeniu Jerozolimy.	O piaty chlibach i dwoju rybu. Mat. 14.			Pełnia d. 27 og. 10 m. 39 rano. Dżdżysto.
24 N.	9 po Sw. Kryst. i Włodz.	11 N. 8 po S. H. 7	Włodzimierz		Przepowiednie według kalenda- rza stuletniego. Lipiec z po- czątku nadzwy- czaj gorący, upały wielkie, przery- wane niemal co- dziennie grzmo- tami, poczem po- sepnio i chłodno, od 28 do końca miesiąca deszcz.
25 P.	Jakóba apostoła	12 Prokła	Miroslawa		
26 W.	Anny, matki NPM.	13 Sobor św. Hawr.	Danuta		
27 Ś.	Natalii panny	14 Akyły Ap.	Czesław		
28 C.	Innocentego pap.	15 Kyrka i Wołod.	Świętomir		
29 P.	Marty panny	16 Aftynohena	Cierpiśława		
30 S.	Abdona i Senny	17 Martyny m.	Zdobysław		
31.	Ew. u Łuk. św. w R. 18. O Faryzeuszu i celniku.	O małowirstwi Petrowom Mat. 14.			
31 N.	10 po Sw. Ignacego	18 N. 9 po S. H. 8	Ludomir		

Kalendarz żydowski. 13 lipca 1-go Ab. 21-go lipca 9-go Ab.
Post. Spalenie świątyni.

Kalendarz myśliwski i rybacki. *Polować* wolno na kozły, (rogacze), ptactwo wodne
i błotne. *Lować* wolno wszystkie ryby. Nie wolno samiec raka.

Data	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód	
		Kor.	hal.	Kor.	hal.

Sierpień, Augustus, Awhust, ma dni 31.

Stożan, Żarew.

Odmiany księżycy i domyślny stan powietrza.

Dni	Rzymsko-katolickie.	Grecko-katolickie.	Słowiańskie.	
1 P.	Piotra w okowach	19 Makryny	Bolistaŭ	☾ Ostatnia kwadra d. 4 o godz. 3 m. 6 popoł. Powietrze zmien.
2 W.	<i>NPM. Aniel. i Alfons.</i>	20 Ilyi pror.	Świętoślawa	
3 Ś.	Znal. św. Szczepana	21 Symeona prep.	Letoślawa	
4 C.	Dominika wyz.	22 Maryi Mahdał.	Ostromir bł.	
5 P.	<i>N. M. P. Snieżnej</i>	23 Trofyma -	Stanisław ś.	
6 S.	<i>Przemien. Pańskie</i>	24 Chrystyny	Chleboślawa	
32.	Ew. u Marka św. w R. 7. O uzdrow. głuchoniem.	O bisnujuszczymsia na no- wom misiacy. Mat. 17.		
7 N.	11 po Sw. Kajetana	25 N 10 po S Ht. 1	Oleh św.	☽ Now d. 11 o g. 1 m. 55 popoł. Dżdżysto.
8 P.	Cyryaka wyzn.	26 Jermołaja	Niezamysł	
9 W.	Romana i Sek.	27 Pantalejmona	Borys i Chl.	
10 Ś.	Wawrzyńca m.	28 Prochora i Nik.	Wawrzyniec	
11 C.	Zuzanny panny	29 Kałynyka	Włodzimira	
12 P.	Klary panny	30 Syły Ap.	Sława bł.	
13 S.	Hipolita mężcz.	31 Jewdokima	Rostaŭ	
33.	Ew. u Łuk. św. w R. 10. O miłosier. Samarytanie.	O dwóch dożnykach. Mat. 18.		☾ Pierwsza kwadra d. 18 o godz. 5 m. 24 rano. Deszcz i wiatr.
14 N.	12 po Sw. Euzeb.	1 Awh N. 11 po S	Dobrowój	☽ Pełnia d. 26 o g. 1 m. 59 w nocy. Pogodnie.
15 P.	Wniebowz. NPM.	2 Stefana m.	Jaćław św.	
16 W.	Rocha wyzn.	3 Izaakija	Domorad	
17 Ś.	Jacka i Liberata	4 7 Otrok w Efezi	Miron św.	
18 C.	Heleny Ces	5 Ewsyhnia	Bronisława	
19 P.	Benigny panny	6 Preobr. Hosp.	Bolesław	
20 S.	Stefana króla	7 Dometya	Sobieślawa	
34.	Ew. u Łuk. św. w R. 17. O służeńiu Bogu i mam.	O Junoszi bohatim. Mat. 19.		☽ Przepowiednie według kalendarza stuletniego. Sierpień ranka- mi mgły, ale dnie piękne, upały aż do końca miesiąca
21 N.	13 po Sw. Joanny Frem.	8 N. 12 po S Ht. 3	Kazimira	
22 P.	Filiberta opata	9 Małteja ap.	Radomił	
23 W.	Filipa biskupa	10 Ławrentya m.	Cichomił	
24 Ś.	Bartłomieja apostoła	11 Jewpła	Cieszimir	
25 C.	Ludwika króla	12 Fotya mucz.	Namysław	
26 P.	Zefiryny S.	13 Maksyma p.	Włastymila	
27 S.	Przenies. św. Kazim.	14 Mycheja pr.	Przedziśław	
35.	Ew. u Mat. św. w R. 6. O służeńiu Bogu i mam.	O złych diatelach wo wynohradi, Mat. 21.		
28 N.	14 po Sw. Augustyna	15 N 13 Usp Boh.	Wyszomir	
29 P.	Ścięcie św. Jana	16 Nerukoł. Obr.	Racibor bł.	
30 W.	Róży z Limy	17 Myrona	Szczęśny ś.	
31 Ś.	Rajmunda wyz.	18 Flora i Lawra	Świętoślawa	

Kalendarz żydowski. 12 sierpnia 1-go Elul.

Kalendarz myśliwski i rybcki. *Polować* wolno na jelenie, kozły (rogacze), przepiórki, dzikie gołębie, pardwy i dropie, ptactwo wodne i błotne, a od połowy miesiąca także na bażanty i kuropatwy. *Łowić* wolno wszystkie ryby i raki.

Data	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód	
		Kor.	hal.	Kor.	hal.

Wrzesień, Septembris, Septemwry ma dni 30.

Wrzesień, Septembris, Septemwry ma dni 30.			Październik, Riuen.	Odmiany księżycy i domyślny stan powietrza.
Dni	Rzymsko-katolickie.	Grecko-katolickie.	Słowiańskie.	
1 C.	Idziego opata	19 Andreja Str.	Dzierzysław	☾ Ostatnia kwadra d. 3 o godz. 3 m. 56 rano. Deszcz.
2 P.	Justa i Stefana	20 Samuila prep.	Czeibóg	
3 S.	Bronisl. i Izabeli	21 Ftadeja	Bronisława	
36.	Ew. u Łuk. św. w R. 7. O wskresz. syna w Naim.	O zwanych na braki. Mat. 22.		☽ Nów d. 9 o g. 9 m. 40 wieczór. Pogodnie.
4 N.	15 po Sw. Anioł. Str.	22 N. 14 po S. Hl. 5	Rościław	
5 P.	Wawrzyńca bisk.	23 Luppą mucz.	Wodzisław	
6 W.	Zacharyasza b.	24 Ewtychia	Drogowit	
7 Ś.	Reginy panny	25 Wartołomeja	Domosława	
8 G.	Narodzenie NPM.	26 Adryana	Radosława	
9 P.	Gorgoniusza m.	27 Pymona prep.	Sobiebór	
10 S.	Mikołaja z Tol.	28 Mojseja	Władybój	
37.	Ew. u Łuk. św. w R. 14. O uzdrowieniu opuchłego.	O miłości Boha i bliźnych. Mat. 22.		
11 N.	16 po Sw. Im. NMP.	29 N. 15 po S. Hl. 6	Iscisław	
12 P.	Gwidona wyzn.	30 Aleksandra	Radzimir	
13 W.	Tobiasza	31 Poł. Poj. P. Boh.	Chronisław	
14 Ś.	<i>Podwyższ. św. †</i>	1 Sept. Symeona	Ziemomysł	
15 C.	Nikodema m.	2 Mamanta	Budzimił	
16 P.	Ludmili p.	3 Anftyma	Sędzisław	
17 S.	Lamberta biskupa	4 Wawyły	Drogosław	
38.	Ew. u Mat. św. w R. 22. O miłości Boga i bliżn.	O rozdżeniu talentiw. Mat. 25.		
18 N.	17 po Sw. Tomasza	5 N. 16 po S. Hl. 7	Dobrowit	
19 P.	Januaryusza	6 Wsp. cz. Mich.	Krzepimir	
20 W.	Eustachyusza	7 Sozanta	Mysłisław	
21 Ś.	<i>Such. Mateusza †</i>	8 Rožd. Bohor.	Bożydar	
22 C.	Maurycego	9 Joakima	Zelimir	
23 P.	Tekli panny †	10 Mynodory m.	Bogusława	
24 S.	Gerarda b. †	11 Fteodory prep.	Homir	
39.	Ew. u Mat. św. w R. 9. O uzdrowieniu paralityka.	O żeni chananejской. Mat. 15		
25 N.	18 po Sw. Kleofasa	12 N. 16 po S. Hl. 7	Świętopełk	Przepowiednie według kalendacza stuletniego. Wrzesień aż do 13 czas piękny, poczem nieco chłodniej i słotniej, poczem znów pięknie aż do 25, od 26 do końca posępne idźdzyste powietrze.
26 P.	Cypryana	13 Kornyljya Sot.	Ładysław bł.	
27 W.	Kosmy i Damiana	14 Wozn. cz. Kresta	Damian	
28 Ś.	Wacława króla	15 Nykyty m.	Wacław św.	
29 G.	Michała Archanioła	16 Jewfimy i Josafata	Dadziobóg	
30 P.	Hieronima wyzn.	17 Sofii mucz.	Imisław	

Kalendarz żydowski. 10 września 1 Tiszri. Nowy Rok 5665.

11 września 2 Tiszri **Drugie święto Nowego Roku** 12 września 3 Tiszri. Post Gedalija. 19 września 10 Tiszri. **Święto pojednania.** 24 września 15 Tiszri. **Pierwsze św. Kuczek.** 25 wrz. 16 Tiszri **Drugie św. Kuczek** 30 wrz. 21 Tiszri Palmowe Sw.

Kalendarz myśliwski i rybacki. *Polować* wolno na jelenie, kozły, jarząbki, cietrzewie, głuszce, bażanty, kuropatwy, pardwy, dropie, ptactwo błotne i wodne. *Łowić* wolno wszystkie ryby aż do 15, od 15 zaś nie wolno łososa, pstrąga i raków.

Pazdziernik, Octobris, Oktowrj ma dni 31.

Pajecznik,
Winnik,
Listopad.

Odmiany księżycy
i domyślny stan
powietrza.

Dni	Rzymsko-katolickie.	Grecko-katolickie.	Słowiańskie.
1 S.	Remigiusza bisk.	18 Ewmenya pr.	Znatysław
40.	Ew. u Mat. św. w R. 22. O wezwaniu na gody.	O łowytwi ryb. Łuk. 5.	
2 N.	19 NPM. Różańc.	19 N. 18 po S. Hl. 1	Stanimir
3 P.	Kandyda męcz.	20 Eustafia	Sieman
4 W.	Franciszka Seraf.	21 Kodrata	Bratysław
5 Ś.	Placyda męcz.	22 Foky mucz.	Zasław
6 C.	Brunona wyz.	23 Zacz. św. Joana	Bionisław
7 P.	Justyny panny	24 Ftekły mucz.	Rosława
8 S.	Brygidy wdowy	25 Ewfrozyny	Wojsława
41.	Ew. u Jana św. w R. 4. O chorym synu królów.	O lubwy wrahow. Łuk. 6.	
9 N.	20 po Sw. Winc. Kadł.	26 N. 19 po S. Hl. 2	Dogomost
10 P.	Franciszka Borgia	27 Kalystrata	Tomł
11 W.	Placydy męcz.	28 Charytona	Dobromiła
12 Ś.	Maksymiliana	29 Kyriaka	Grzmisław
13 C.	Edwarda króla	30 Hryhorya weł.	Ziemisław
14 P.	Kaliksta papieża	1 Okt. Pokr. P. B.	Dzierzymir
15 S.	Jadwigi i Teresy	2 Kypryana m.	Długosława
42.	Ew. u Mat. św. w R. 18. O dłużn. i złoś. słudze.	O woskr. syna wdowy w Naim. Łuk. 6.	
16 N.	21 po Sw. Pośw. Koś.	3 N. 20 po S. Hl. 3	Radzisław
17 P.	Lucyny	4 Jerofteja	Zastysława
18 W.	Łukasza ewang.	5 Charytyny m.	Bratumł
19 Ś.	Piotra z Alkantary.	6 Ftomy apost.	Ziemowit
20 C.	Felicjana i Ireny	7 Serhya m.	Budzysława
21 P.	Urszuli p. m.	8 Pełahyi	Daromiła
22 S.	Korduli panny	9 Jakowa ap.	Przebysława
43.	Ew. u Mat. św. w R. 22. O oddaw. monety czynsz.	O rozsijanyi simena. Łuk. 8.	
23 N.	22 po Sw. Jana K.	10 N. 21 po S. Hl. 4	Włastymir
24 P.	Rafała archan.	11 Fyłypa ap.	Siemisław
25 W.	Kryspina	12 Prowa m.	Samomysł
26 Ś.	Ewarysta papieża	13 Karpa mucz.	Lutosław
27 C.	Sabiny męcz.	14 Nazarya	Witomił
28 P.	Szymona i Judy Tad.	15 Ewfymija	Władybóg
29 S.	Narcyza biskupa	16 Łonhyňa	Damelit
44.	Ew. u Mat. św. w R. 9. O wskrz. córki księcia.	O bohatim i Łazari. Łuk. 16.	
30 N.	23 po Sw. Klaud.	17 N. 22 po S. Hl. 5	Przemysław
31 P.	Wolfganga b. †	18 Łuki ap.	Godzimir

Ostatnia kwadra
d. 2 o godz. 2
m. 49 popoł.
Powietrze zmien.

Nów d. 9 o g. 6
min. 22 rano.
Deszcz.

Pierwsza kwadra
d. 16 o godz. 6
m. 51 rano.
Dżdżysto i wietrz.

Pechnia d. 24 o g.
12 m. 53 popoł.
Deszcz i śnieg.

*Przepowiednie
według kalenda-
rza stuletniego.*

Pazdziernik z
początku brzydk.
powietrze, d 10
do 17 mglisto i
nieprzyjemnie,
poczem do końca
pogoda, przyczem
dosyć zimne po-
wietrze.

Kalendarz żydowski. 1 paźdz. 22 Tiszri. Zgromadz. cz. koniec
Kuczek. 2 paźdz. 23 Tiszri Radość z prawa. 10 paźdz. 1-go Marcheswan.

Kalendarz myśliwski i rybacki. *Polować* wolno na zające, jelenie, kozły, borsuki,
cietrzewie, głąsze, bażanty, kuropatwy, przepiórki, dzikie gołębie, pardwy, dropie, ptactwo
błotne i wodne. *Łowić* wolno wszystkie ryby z wyjątkiem tośosia i pstrąga. Nie wolno raków.

Listopad, Novembris, Nojemwryj, ma dni 30.			Grudeń, Prosiencie.	Odmiany księżycy i domyślny stan powietrza.
Dni	Rzymsko-katolickie.	Grecko-katolickie.	Słowiańskie.	
1 W.	Wszystkich Świętych	19 Joiła pr.	Warcisław	☾
2 Ś.	<i>Dzień Zaduszny</i>	20 Artemija	Witymir	Ostatnia kwadra
3 C.	Huberta biskupa	21 Ilaryona	Chwalisław	d. 1 o godz. 12
4 P.	Karola Boromeusza	22 Awerkyja	Mściwój	m. 10 popoł.
5 S.	Elżbiety męcz.	23 Jakowa ap.	Sławomir bł.	Zimno i mglisto.
45.	Ew. u Mat. św. w R. 13. O nasieniu dobrem.	Jesus ishaniajet bisow. Łuk. 8.		☉
6 N.	24 po Sw. Leonar.	24 N. 23 po S. Hl. 6	Wszewład	Nów d. 7 o g. 4
7 P.	Herkulana	25 Markyana	Żytomir	m. 34 wieczór.
8 W.	4 Koronatów	26 Dymetrya	Sędziwój	Pogodnie.
9 Ś.	Teodora męcz.	27 Nestora mucz.	Bogodar	☾
10 C.	Andrzeja z Awel.	28 Terentya m.	Ludomir	Pierwsza kwadra
11 P.	Marcina biskupa	29 Anastazyi	Spitosław	d. 15 o g. 1
12 S.	Marcina pap.	30 Zynowija	Nowosław	m. 35 w nocy.
46.	Ew. u Mat. św. w R. 13. Król. jest podob. ziarnu.	O woskresenyju doczki Jaira. Łuk. 8.		Przymrozki i ostre powietrze.
13 N.	25. Op. PM. Eug. St. Kan.	31 N. 24 po S. Hl. 7	Wszerad	☽
14 P.	Serafina wyzn.	1 Noj Kos. i Dam.	Wodzimir	Pełnia d. 23 o g. 4
15 W.	Leopolda wyzn.	2 Akindyna	Przybystaw	m. 9 rano.
16 Ś.	Otmara opata	3 Akepsyny	Radomir	Burze z śnieżycą.
17 C.	Salomei panny	4 Joannyka	Stanisław K.	
18 P.	Ottona opata	5 Hałaktyona	Zbisław	☾
19 S.	Elżbiety król.	6 Pawła Archep.	Drogomira	Ostatnia kwadra
47.	Ew. u Mat. św. w R. 24. O okropności spustosz.	O wpadłom mezy roz- bijnyki. Łuk. 10.		d. 30 o g. 8
20 N.	26 po Sw. Feliksa	7 N. 25 po S. Hl. 8	Sędzimir	m. 35 rano.
21 P.	<i>Ofiarowanie NMP.</i>	8 Mychaila Arch.	Sław	Posępno i śnieg.
22 W.	Cecylii panny	9 Onysifora	Wszemiła	<i>Przepowiednie według kalenda- rza stułetniego.</i>
23 Ś.	Klemensa pap.	10 Erasta ap.	Miływój	Listopad aż do
24 C.	Jana i Emilii	11 Myny mucz.	Dorosław	10 z rana przy-
25 P.	Katarzyny panny	12 Joanna mył.	Chwalimira	mrozki, przez
26 S.	Konrada męcz.	13 Joanna Złat.	Lechosław	dzień atoli pięknie
48.	Ew. u Łuk. św. w R. 21. O znak, na niebie i ziemi.	O bohatim kotor, nywa mnoho zarod. Łuk. 12.		od 11 do 13 po- sępno i deszcz, potem do końca zimno i śnieg.
27 N.	1 Adwent Waler.	14 N. 26 po S. Hl. 1	Tomir	
28 P.	Krescentego	15 Hurya i Sams.	Gościsław	
29 W.	Saturnina m	16 Mašteja ap.	Przemysł	
30 Ś.	Andrzeja apost.	17 Hryhorya Neok.	Ludosław	

Kalendarz żydowski. 9 listopada 1-go Kislew.

Kalendarz myśliwski i rybacki. *Polować* wolno na zające, kozły, jarząłki, cietrzewie głuszcze, bażanty, kuropatwy, pardwy i dropie, ptactwo wodne i błotne. *Łowić* wolno wszystkie ryby, z wyjątkiem łososia i pstrąga. Nie wolno łowić raków.

Data	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód	
		Kor.	hal.	Kor.	hal.

Grudzień, Decembris, Dekemwryj ma dni 31.

Dni	Rzymsko-katolickie.	Grecko-katolickie.	Słowiańskie	Grudeń, Studennyj.	Odmiany księżycy i domysłny stan powietrza.
1 C.	Eligiusza bisk.	18 Platona	Samostawa		
2 P.	Bibianny panny	19 Awdyja	Szulistał		
3 S.	Franciszka Ksaw.	20 Hryhorya D.	Wisimir		
49.	Ew. u Mat. św. w R. 11. O poselst. Jana do Chr.	Jisus isciłajet w Sabat. Łuk. 13.			☾ Nów d. 7 o g. 4 m. 44 rano. Zawier. śnieżna.
4 N.	2 Adw. Barbary	21 N. 27 Wov. Boh.	Lubomiła		
5 P.	Sabby opata	22 Fyłymona	Spitosława		
6 W.	Mikołaja biskupa	23 Amfylokia	Jarogniew		☾
7 Ś.	Ambrożego	24 Ekateryny	Ludomyśl		
8 C.	Niep. Pocz. NPM.	25 Kłymenta	Boguwola		☽ Pierwsza kwadra d. 14 o godz. 11 m. 9 w nocy. Pogodnie.
9 P.	Leokadyi panny	26 Ałyppa	Wiesława		
10 S.	NMP. Loretańskieij	27 Jakowa mucz.	Radziśława		☽
50.	Ew. u Jana św. w R. 1. O posel. żydów do Jana.	O mnoho zwannych na wieczoru. Łuk. 14.			
11 N.	3 Adw. Damaz.	28 N. 28 po S. Hl. 3	Wojmir		
12 P.	Aleksandra żoł.	29 Paramona	Wolidar		
13 W.	Łucyi i Otylii	30 Andreja apost.	Władysława		
14 Ś.	Such. Nikaz. †	1 Dek. Nauma	Sławiflor		
15 C.	Fortunata	2 Awakuma	Wolimir		☾
16 P.	Adelajdy †	3 Sofonia	Zdosława		
17 S.	Łazarza bisk. †	4 Warwary m.	Zyrosław		☽ Ostatnia kwadra d. 29 o g. 4 m. 43 wieczór. Pogoda i mroźno.
51.	Ewang. u Łuk. św. w R. 3. W 15 r. pan. ces. Tyberj.	Jisus isciłajet desit prokażennyh. Łuk. 17.			
18 N.	4 Adw. Gracyana	5 N. 29 po S. Hl. 4	Wszemił		
19 P.	Nemezyusza	6 Nykołaja Ap.	Mścigniew		
20 W.	Teofila męcz.	7 Amwrozya	Bogumiła		
21 Ś.	Tomasza apostoła	8 Patapia	Tomistał		
22 C.	Zenona męcz.	9 Zaczął. P. Bohor.	Drogomir		
23 P.	Wiktoryi panny	10 Myny i Erm.	Sławomira		
24 S.	Wig. Adama i Ewy	11 Danyiła St.	Godysława		
52.	Ew. u Łuk. św. w R. 2. O narodzeniu Chrystusa.	O bohatim Junoszi. Łuk. 18.			
25 N.	Boże Narodzenie	12 N. 30 po S. Hl. 5	Grzmisława		
26 P.	Szczepana męcz.	13 Ewstrachia	Wróciwój		
27 W.	Jana ewang.	14 Ftyrsa m.	Radomyśl		
28 Ś.	Młodzianków m.	15 Ełewterya	Godziśław		
29 C.	Tomasza bisk.	16 Ahhea	Gośław bł.		
30 P.	Dawida króla	17 Ananija i Danyiła	Ludomił		
31 S.	Sylwestra papieża	18 Sewastyana m.	Lassota		

Kalendarz żydowski. 3 grudnia 25 Kislew. Poświęcenie świątyni Hanuka. — 9 grudnia 1 Tebet. — 18 grudnia 10 Tebet. Post. Oblężen. Jerozolimy.

Kalendarz myśliwski i rybcki. *Polować* wolno na zające, jelenie, kozły, borsuki, cietrzewie, głuszce, bażanty, kuropatwy, przepiórki, dzikie gołębie, pardwy, dropie, ptactwo błotne i wodne. *Łowić* wolno wszystkie ryby z wyjątkiem łososia i pstrąga. Nie wolno raków.

Data	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód	
		Kor.	hal.	Kor.	hal.

Doroczne nabożeństwa w kościołach tarnowskich.

W kościele katedralnym:

- Adoracja Przen. Sakramentu* w drugi czwartek każdego miesiąca o godz. 9 rano.
Nabożeństwo majowe od 30 kwietnia do 31. maja codziennie o g. 6¹/₂ wieczór.
Naboż. do najst. Serca P. Jezusa przez cały czerwiec rano po prymaryi o g. 6. zaś przez cały rok w pierwszy piątek każdego miesiąca od g. 9 rano do 5 popoł.
Nabożeństwo różańcowe przez cały październik codziennie o godz. 6 wieczór.
Nabożeństwo do Matki Boskiej nieustającej pomocy przez cały rok w pierwszą sobotę każdego miesiąca o godz. 9 rano. Odpust we środę po niedzieli następującej po św. Janie Chrzc. (26. czerw.) i w dzień św. Alfonsa (2 sierpnia).
Nowenna do uroczystości Narodzenia Pańskiego przez 9 dni rano po prymaryi od 14. do 24. grudnia o godz. 6³/₄.
Roraty o godz. 6. rano codziennie przez cały adwent.
Dnia 18. sierpnia nabożeństwo galowe jako w dzień urodzin Naj. Pana.
Dnia 10. września nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. cesarzowej Elżbiety.
Dnia 4. paźdz. nabożeństwo galowe w dzień imienin Najjaśniejszego Pana.
Dnia 19. paźdz. nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. cesarzowej Elżbiety.

W kościele OO. Bernardynów:

- Nabożeństwo majowe* przez cały maj o godzinie 7 wieczór.
Odpust na św. Porcyunkulę, t. j. *N. M. P. Anielską*, dnia 2. sierpnia.
Odpust na św. Franciszka Seraf. dnia 4. października.

W kościele PP. Urszulanek:

- Nabożeństwo majowe* przez cały maj codziennie o godzinie 4. popołudniu.
Nabożeństwo do Najstod. Serca P. Jezusa codziennie o godzinie 7. rano, a w każdy pierwszy piątek miesiąca rano i popołudniu.
Odpust na św. Urszulę, dnia 21. października.
Odpust na św. Aniele, dnia 31. maja.
Odpust na uroczystość Serca Jezusowego dnia 10. czerwca.
Nabożeństwo różańcowe rano o godz. 7-mej przez cały październik.

W kościele OO. Filipinów:

- Nabożeństwo majowe* codziennie przy mszy św. o godzinie 7-mej rano.
Odpust na św. Filipa Nereusza dnia 26-go maja.

W kościele N. P. M. na Burku:

- Odpust na św. N. P. M. Szkaplerznej* dnia 16 lipca przez całą oktawę.

W kościele na Terlikówce:

- Odpust na św. Trójcę* w niedzielę po Zielonych Świątkach (29 maja).

W kościele św. Marcina w Zawadzie:

- Odpust na św. Marcina* dnia 11. listopada.

Uroczystości patronów szkolnych w Tarnowie.

- Dnia 4. marca św. Kazimierza kr., patrona uczniów c. k. szkoły realnej.
Dnia 8. maja św. Stanisława bis., patrona uczniów c. k. Sem. nauczycielskiego.
Dnia 16. maja św. Jana Nepomucena, patrona uczniów szkół ludowych męś.
Dnia 15. października św. Jadwigi, patronki uczenie szkół żeńskich.
Dnia 17. listopada św. Stanisława Kostki, patrona uczniów c. k. gimnazyum.

PLAN SALI „SOKÓŁ”.

S O K Ó Ł

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
48	47	46	45	44	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	33	32
49	50	51	52	53	54	Red. Pogoni		57	58	59	60	61	62	63	64	65
80	79	78	77	76	75	74	73	72	71	70	69	68	67	Tow. „Sokol”		95
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97
112	111	110	109	108	107	106	105	104	103	102	101	100	99	98	97	96
113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129
152	151	150	149	148	147	146	145	144	143	142	141	140	139	138	137	136
153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169
192	191	190	189	188	187	186	185	184	183	182	181	180	179	178	177	176
193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209
232	231	230	229	228	227	226	225	224	223	222	221	220	219	218	217	216
233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249
272	271	270	269	268	267	266	265	264	263	262	261	260	259	258	257	256
273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289

P R N E J S C I O

P a r t e r s t u d e n c k i

G a l e r y a

S O K Ó Ł

NALEŻYTOŚCI STEMPOWE.

(*Skrócenia:* a. *znaczy* arkusz; — k. a. *znaczy* każdy arkusz; — sk. *znaczy* skala; — n. od p. w. *znaczy* należność od przeniesienia własności.

Adopcya. Dokumenty o adopcji, o ile nie zawierają postanowień majątkowych, 1 kor. od k. a.

Alimenta. Układy o ich płacenie, jeżeli z ustawy się należą według sk. II., bez ustawowego obowiązku jak darowizny.

Alimentacyjne skargi względem ojcowskiego od k. a. 1 kor.

Amortyzacye dokumentów, o ile pociągają za sobą wydanie sądowego edyktu, od pierwszego a. 2 kor., od dalszych 1 k.

Apelacye. Patrz ustawę z dnia 26. gru dnia 1897 L. 305.

Awizacye sądowe przy najmach miesięcznych od k. a. 24 h., przy najmach na czas dłuższy od k. a. 1 kor.

Beneficya, prośby o nadanie do władz publicznych od pierwszego a. 2 kor., od dalszych 1 kor.

Certyfikaty przynależności 1 kor.—cen targowych 1 kor.

Cesye 1) bezpłatne, jak i darowizny od k. a. 1 kor.; 2) odpłatne cesye wierzytelności według sk. II.; 3) obliǳów kupieckich, connasamentów, listów bodmeryjnych, warrantów, listów składowych 10 gr. od k. a.: 4) innych praw i wierzytelności według sk. II.

Czeki uprawnionych instytucyj po 4 gr. od sztuki.

Czynsz ziemny: umowy o czynsz ziemny według sk. II.

Darowizny: Dokumenty zawierające darowizny między żyjącymi 1 kor. od k. a. — na przypadek śmierci 2. kor. od k. a. Oprócz tego n. od p. w. przy darowiznach między małżonkami nieżyjącymi w seperacyi w czasie darowizny oraz między rodzicami a dziećmi i ich potomstwem 1 $\frac{1}{2}$ % 25% dodatku; między dalszymi krewnymi aż do siostr i braci stryjecznych, ciocięczych i wujecznych włącznie 4% i 25% dodatku; we wszystkich innych wypadkach 8% i 25% dodatku — przy darowiznach nieruchomości oprócz tego 1 $\frac{1}{2}$ % z 25% do datkiem. Zresztą patrz ustawę z dnia 18 czerwca 1901- L. 74 Dz. p. p.

Depozyta: 1) sądowe wolne od stempla. Inne depozyta są wolne: a) jeżeli złożone zostały do przechowania dla składającego lub kogo innego; b) jeżeli jednak depozyt złożony został jako spłata, którą składający we własnym lub cudzym imieniu temu, dla kogo depozytowany przedmiot ma być przechowany, uiszczają, opłaca się należność od wartości według skali II.; 2) Depozytowe kwity, patrz Kwity; 3) Podania o przyjęcie depozytu: a) w sądownym postępowaniu od a. 1 kor.; b) zresztą od a. 1

kor.; 4) Ekstrakty lub inne potwierdzenia z depozytowych rejestrów, że się jaki przedmiot w sądownym przechowaniu znajduje od a. 2.

Dokumenty prawne w ogóle, jeżeli nie podlegają opłacie szczegółowo oznaczonej, według skali II. — Wolne od opłat są dokumenty, które obok właściwych dowodów wręczyć potrzeba publicznym i gminnym kasom, urzędom lub instytucjom, zostającym pod zarządem państwa, jedynie tylko w celu manipulacji, oraz dokumenty, których władze i urzędy wymagają wyłącznie do urzędowego użytku i do których wystawienia strona według prawa cywilnego nie jest obowiązana, dopóki nie użyto ich do innego celu.

Dokumenty prawa obywatelstwa 2 k.

Doniesienia karne bez stempla.

Dożywotnie układy między małżonkami mocą których przynajmniej się używanie majątku po śmierci jednego z małżonków, od pierwszego arkusza 2 kor., od dalszych po 1 kor.

Drzewa genealogiczne sporządzone przez osoby prowadzące metryki lub przez nie potwierdzone po 1 kor. od każdego urodzenia, ślubu i śmierci każdej zamieszczonej osoby.

Duplikaty: a) urzędowych dokumentów od k. a. 2 kor.; b) w sprawach sądowych do 100 kor., od k. a. 1 kor.; c) w innych sprawach sądowych od k. a. 2 kor.; d) sądowych dekretów przyznania majątku 2 kor.; e) podań stron, jak pierwszy egzemplarz.

Dyplomy, przywileje, patenty, licencye, uchwały udzielające obywatelstwo austriackie, wywołania, paszporty dla domokrajców i urzędowe świadectwa uzdolnienia 2 kor. od k. a. — prywatne 1 kor. od k. a.

Działu kontrakty: 1) o podział prawa przysługującego jednej osobie z drugą osobą a) opłatnie, aa) co do pretensyj dłużnych sk. II., bb) co do ruchomości sk. III., cc) co do nieruchomości od k. a. 1 kor. i nal. przen. przy opłatnych kontraktach; b) bezpłatnie jak darowizny; 2) przy ustanowieniu kontraktu spółki jak kontrakty spółki; 3) o podział praw należących od dwóch lub więcej osób, a) co do rzeczy ruchomych, mianowicie: aa) zamiennych jak gotówka, papierów na imię właściciela, na zlecenie, pretensyj dłużnych, zboża i t. p. od k. a. 1 kor.; bb) niezamiennych sk. III.; b) co do nieruchomości od k. a. 1 kor. i nal. przen. jak przy kontrakcie zamiany. (Por. §§. 7 i 8 ustawy z dnia 18. czerwca 1901, L. 74. Dz. p. p.)

Dzierżawy wieczyste i zwykłe według sk. II.

Ekstablucyje, zezwolenia, na nie osób uprawionych, jeżeli nie zawierają poświadczenia odbioru, jak darowizny — ekstablucyjne podania od pierwszego a. 3 kor., od każdego dalszego 1 kor.; niżej 200 kor. od a. 1 kor. 50 h.; niżej 1000 kor. od a. 1 kor.

Fantowania, protokoły, jeżeli wartość nie sięga nad 100 kor. 24 h. od jed. a., przy wyższych sumach 1 kor.

Frachty od sztuki 10 h.

Fundacye, listy fundacyjne po 1 kor. od k. a. — n. od p. w. majątku przeznaczanego na fundacye, jak od darowizny lub spadku.

Hipoteki ustanowienie celem zabezpieczenia obowiązku ocennego według sk. II., zresztą po 1 kor. od k. a.

Honorowe urzędy, podania o takowe od pierwszego arkusza 10 kor., od dalszych 1 kor.

Karty abonamentowe, wolne; w razie użytku sądowego podług sk. II.

Karty do grania, od tali 50 h.

Karty ładunkowe, spisy ładunkowe, spisy składowe, warranty, od sztuki 2 kor.; wszelkie inne od sztuki 1 kor.; każde przeniesienie na tychże 1 kor.

Karty przynależności: a) dla służb, czeladzi, terminatorów i wyrobników 30 h.; b) dla innych osób 2 k.

Karty umowne senzali (Schlusszettel) po 50 h. od sztuki — w razie sądowej skargi na leży opłacić należność od umowy zawartej w karcie.

Kaucyi zapisy, jak zapisy zastawu lub hipoteki.

Kompromisy, t. j. zapisy na sąd polubowny po 1 kor. od k. a.

Katastralne wyciągi a) z urzędu, wolne od stempla, b) na żądanie stron od k. a. 1 kor.

Kodycyle, jeżeli na ich podstawie następuje przeniesienie majątku 2 kor.

Komisowe kontrakty od wartości według sk. II.

Konsensy, jako akta urzędowe, wolne od stempla; od osób prywatnych, od a. 1 kor.

Konta bilansowe od k. a. 10 h. Jeżeli konta saldowane używają się zamiast kwitów od kas publicznych lub sądowinie, od wartości według sk. II. Konta od kupców i przemysłowców z saldem lub bez salda, jeżeli kwota dosięgnie 100 kor. 2 h.; nad 100 kor. 10 h.

Kontrakty małżeńskie co do wspólności dóbr 1) na przypadek śmierci, patrz darowizny na przypadek śmierci; 2) między żyjącymi a) co do ruchomości według sk. II., b) co do nieruchomości od a. 1 kor. i należ. przenośna.

Korespondencye handlowe i profesyjne, jeżeli nie stanowią wydania dokumentu, są wolne od opłaty stemplowej.

Kramarskie licencye, od pierwszego wystawienia 1 kor. Prośby o nie od pierw. a. 2 kor.; od każdego dalszego 1 kor. Przedłużenie licencyi, za każde przedłużenie 2 kor.

Księgi kupieckie główne, contocorrente i saldoconto kupców, przemysłowców i fabry-

kantów po 50 h. od k. a., od innych ksiązek z wyjątkiem kopiałów po 10 h. od k. a. Kopiały wolne od stempla.

Kupna, kontrakty o ruchomości według sk. III — o nieruchomości po 1 kor. od k. a. oraz n. od p. w. (Por. ustawę z dnia 18 czerwca 1901, L. 74 Dz. p. p.).

Kuraternalne dekrety, jako akta urzędowe, wolne są od stempla. — Prośby o zarządzenie lub przedłużenie kurateli, od pierwszego a. 2 kor., od każdego dalszego 1 kor.

Kwity i potwierdzenia odbioru stwierdzające wykonanie obowiązku lub sumy pieniężnej według sk. II. — na rzeczy ocenne odebrane jako zastaw lub w przechowanie po 1 kor. od k. a. a jeżeli według skali II wypada mniejsza należytość, według tej sk. — kwity na przesyłki wystawione przez przewoźników i zakłady przewozowe: a) connosamenty, warranty, cedyły ładunkowe opiewające na zlecenie po 2 korony; b) wszelkie inne po 10 h. od sztuki, — kwity na pieniądze i inne przedmioty podniesione z depozytu sądowego po 1 kor., a jeżeli według skali II. wypada mniejsza należytość według tej sk. — wolne od stempla na sumy i rzeczy poniżej 4 kor. wartości, zresztą patrz pozycyę 48 taryfy.

Legalizacye: 1) podpisów przez władze rządowe 2 kor., przez notariusza 1 kor. za równoczesną legalizacyę każdego drugiego lub dalszego podpisu na tym samym dokumencie przez władze rządowe 1 kor., przez notariusza 50 h. — podpisów świadków się nie liczy — 2) na dokumentach do intabulacyi bez względu na ilość podpisów przez notariusza 20 h., przez sąd 72 h.; 3) firm handlowych przez sąd lub notariusza od pierwszego podpisu 2 kor. od k. a., inaczej jak odpowiednie akty prawne.

Losowe kontrakty: a) zakłady według skali II., b) kupno nadziei rzeczy ruchomych według sk. III. — nieruchomości od kontraktu po 1 kor. od k. a. i n. od p. w. $3\frac{1}{2}\%$ wraz z 25% dodatku, c) od opłat za przyjęcie do Towarzystw zaopatrzenia według sk. II., d) kontrakty ubezpieczeń według sk. II., e) umowy o rentę dożywotnią w zamian za ruchomości według sk. III., a w zamian za nieruchomości od kontraktu po 1 kor. od k. a. i n. od p. w. $3\frac{1}{2}\%$ z 25% dodatku.

Losy, loterye patrz Wygrane.

Metryki urodzin, ślubu i śmierci po 1 kor. od k. a. i każdej osoby, której urodzenie lub śmierć, albo pary, której ślub potwierdzono.

Najmy, umowy o najem według sk. II.

Notaryalne akty: a) co do interesów prawnych, które podlegają opłacie procentowej, które nadają aktom prywatnym moc aktu notaryalnego; b) wypisy uwierzytelnione z aktów notaryalnych; c) odpisy z aktów oddanych do przechowania — 1 kor.

Odpisy: a) urzędowe, proste tj. niewydymowane; aa) jeżeli je sąd wystawia, od k. a. 1 kor., bb) jeżeli pochodzą od innych władz,

a więc i gminy od a. 1 kor.; b) urzędownie widymowane, od a. 2 kor.; zwykłe sądowe odpisy z procesów w sprawach nie dosięgających 100 kor., od a. 50 h.; d) nieurzędowe, widymowane, t. j. wystawione przez strony same a przez notaryuszów widymowane, od a. 1 kor., e) przez inne osoby prywatne widymowane, jak n. p. świadectwa, od a. 1 kor.; f) wyciągi i odpisy z krajowych protokołów pomiarowych i aktów katastralnych, jeżeli wydane są jako urzędowe poręczenia, od k. a. 1 kor.; g) odpisy rubrów 30 h.

Odstąpienia, oświadczenia, odstąpienia od sporu prawnego, jeżeli przedmiot tegoż nie przynosi 100 kor., od a. 24 h., w innych razach od a. 1 kor.

Oferty do zawarcia kontraktu, od k. a. 1 kor.

Odprawa jak posag.

Opuszczenie wieku, prośby *venia aetatis*, od k. a. 1 kor.

Oszacowania, od a. 1 kor.; w postępowaniu spornem, jeżeli przedmiot nie przynosi wartości 100 kor., od arkusza 30 halery.

Ozroczenia rzeczoznawców, jako środek dowodowy, od k. a. 1 kor.

Paszpory dla sług, czeladzi, terminatorów, wyrobników, robotników i osób, które nie mają większego dochodu jak dzienny zarobek wyrobnika i wogóle książki wędrownie po 30 h. — dla innych osób po 2 korony od egzemplarza — przepustki ośmiiodniowe wolne od opłaty.

Pełnomocnictwa: 1) jeżeli nie zawierają umowy o wynagrodzenie, po 1 kor. od k. a., inaczej jak umowy o najem usług, jednak nie mniej, jak 1 kor. od k. a.; 2) do podjęcia przesyłki pocztowej do miejsca adresata wolne od stempla; 3) do wykonywania prawa wyborczego w reprezentacji gminy, kraju i państwa bez stempla; 4) odnośnie do bezpośrednich podatków osobistych bez stempla, z wyjątkiem pełnomocnictw, wystawionych przez członków komisji stowarzyszenia podatk. I. ill. klasy dla kierującego urzędnika przemysłowego, które podlegają stempłowi 1 kor.

Pierwszeństwa, oświadczenia: 1) bezpłatne 1 kor.; 2) odpłatne do wysokości wynagrodzenia według sk. III.

Pertrakcyjne spadkowe (oświadczenia i podania) od a. 1 kor.; jeżeli spuścizna bez odtrącenia długów nie przynosi 50 kor., wolne od stempla.

Plany budownicze jako dokumenta od a. 1 kor.

Podania do władz podlegają stempłowi na 1 kor., o ile nie są wolne od stempla lub nie podlegają szczególnej opłacie, mianowicie:

a) o koncesję przemysłową lub zgłoszenia wolnego przemysłu: a) we Wiedniu 12 kor. b) w miastach o ludności powyżej 50.000 — 8 kor.; c) w miastach o ludności od 10.000 do 30.000 — 6 kor.; d) w miastach od 5.000 do 10.000 ludności mającej 4 kor.; e) we wszyst-

kich innych miejscowościach 3 kor. od pierwszego arkusza i 1 korona od każdego następnego arkusza;

b) o udzielenie zezwolenia na muzykę, o pozwolenie trzymania gospód i szynków otworem po zwykłej godzinie, pozwolenie na wystawy, przedstawienia gimnastyczne i teatralne, koncerty za wstępem płatnym, 2 korony od pierwszego arkusza.

c) w sprawach o nadanie i potwierdzenie szlachectwa, nadanie orderów, pozwolenie na przyjęcie i noszenie obcych orderów, o połączenie lub polepszenie herbów, o pozwolenie na zmianę lub przeniesienie nazwiska, o udzielenie godności urzędów honorowych, tytułów honorowych i odznaczeń od pierwszego arkusza 10 kor.

d) o udzielenie, uznanie lub potwierdzenie przywilei 6 kor. od pierw. arkusza; o przedłużeniu przywileju 1 korona.

e) o udzielenie lub uznanie obywatelstwa austriackiego, o udzielenie obywatelstwa lub przyjęcie do gminy 1 kor. od pierwszego arkusza;

f) o nadanie domowej trafiki 2 kor.;

g) o paszpory na wywóz, dowóz lub przewóz soli kuchennej, tytoniu, prochu strzelniczego i innych towarów, o ile pozwolenie takie jest potrzebnem, od pierwszego a. 2 kor.; od każdego dalszego 1 kor.

h) o pozwolenie na ustanowienie, rozszerzenie, zmianę lub obdłużenie fideikomisu, od pierwszego a. 2 kor.;

i) o wpis prawa zastawu dla wierzytelności do 100 kor. — 1 kor.; — do 200 kor. — 1 kor. 50 h., powyżej 200 koron i wszelkie inne podania hipoteczne 3 kor. od pierwszego arkusza.

k) o wpis w rejestrze handlowym nowej firmy, zmian firmy lub zmian we własności firmy, kontraktu spółki i zakładów filialnych 20 kor.; prokury, likwidatorów i praw żony kupea i kontraktów małżeńskich 10 kor. od pierwszego arkusza;

l) które zawierają umowy, ulegają nadto należytościom za umowę;

m) o dyspensę od publicznych władz i urzędów od a. 1 kor.;

n) małżonków w sprawach rozvodu lub orzeczenia nieważności ślubów, od a. 1 kor.;

o) w drodze łaski w sprawach o przepiętwa dochodowe, od pierw. a. 2 kor.;

p) o przypuszczenie do praktyki urzędowej, o adjutum lub publiczną posadę służbową, od a. 1 kor.;

r) o zarządzenia konkursu od pierw. a. 2 kor., od dalszych 1 kor.

Podania wolne od stempla: o jałmużnę, przyjęcie do zakładów dobroczynności, o uwolnienie od opłat szkolnych, o nadanie stypendyum, o udzielenie prawa ubogich w sporach lub obroncy ubogich, podania kuratorów ustanowionych z urzędu, doniesienia i wnioski w sprawach publicznych ze względu na dobro

publiczne, podania w sprawach karnych, podania o wydanie dekretu przynależności, paszportu do podróży, podania o odszkodowanie przy zaginionych rekomendowanych przesyłkach, petycje do panującego; rady państwa, sejmów i rad gminnych w sprawach publicznego dobra, zażalenia na postępowanie urzędników, opie kunów, kuratorów i na nadużycie władzy ojcowskiej, usprawiedliwienie tych osób w sprawach rozwodowych z powodów juris publici, w sprawach o wymiar należyci stemplowych i podatkowych, reklamacje o sprostowanie list wyborczych, sędziów przysięgłych i powołanych do służby wojskowej, w sprawach spadkowych, jeżeli majątek spadkowy bez potrącenia długów 50 kor. nie przenosi, w sprawach z powodu zakładania i prostowania ksiąg gruntowych. zresztą patrz poz. 44 taryfy.

Podania o ekstabulację zaległości podatkowych. wolne od stempla.

Polowania karty (certyfikaty): 1) wystawione przez starostwo, 2 kor.; 2) przez zwierzchność gminną 1 kor.; 3) dla wyrobników 30 h.; 4) dla kilku towarzyszy polowania tyle przepisanych stempli, na ilu certyfikat opiewa.

Police i ugody zabezpieczenia, stosownie do premii, według sk. II.

Polubowne sądy, Wyroki sądów polubownych, jeżeli przedmiot sporny bez należyci pobocznych: a) nie przenosi 100 kor., 1 kor.; b) od 100—400 kor., 2 kor. 50 h.; nad 400 kor. lub gdy nie może być oszacowany, 5 kor.

Poręczenia, jeżeli zobowiązanie nie da się oszacować, k. a. 1 kor., jeżeli zobowiązanie da się oszacować, wedle wartości sk. II.

Poświadczenia hipoteczne, po 2 kor. od k. a.

Poświadczenia wagi, jeżeli się z nich nie robi użytku sądowego lub urzędowego, wolne od stempla.

Pożyczkowe układy, na mocy których komuś oddaje się rzecz jaką bezpożyteczną bezpłatnie do używania, od k. a. 1 kor.

Pożyczki, patrz **Skrypty dłużne.**

Prenumeracyjne karty wolne od stempli aż do użytku sądowego.

Prolongacje wekslowe uważają się za nowe weksle i odpłacają się według sk. I. Jeżeli prolongacja termin 6, lub dla zagranicy 12 miesięcy przekracza, należyci odpłaca się według sk. II.

Protokoły: w sprawach sądowych; a) w postępowaniu spornem w sprawach do włącznie 100 kor., 24 h., powyżej tej sumy 1 kor., z prawem ubogich, bez stempla; b) w każdym postępowaniu sądowym, jeżeli protokół nie za wiera wniosku, na który sąd ma rozstrzygnąć bez stempla; c) zawierające rekursy, rewizje i t. d., jak rekursy, emisyje etc.; d) w sprawach niespornych 1 kor. od k. a.

Protokoły spisane zamiast podania stemplować jak podania — zawierające akty prawne

ulegają oprócz stempla jako protokoły także stemplowi od aktu prawnego.

Protokoły wolne od stempli spisane przez sąd ze świadkami testamentowymi celem ustalenia rozporządzenia ostatniej woli, ogłoszenia rozporządzenia ostatniej woli i wogóle protokoły w sprawach niespornych spisane z urzędu, oraz protokoły o uzdolnieniu kandydata na posadę w jakiejkolwiek gałęzi służby publicznej.

Protokoły licytacyjne według aktu jaki zawierają.

Protestów księgi notaryuszów od k. a. należyci stała 10 h.

Protesty wekslowe: a) sporządzone przez notaryusza po 2 kor. od k. a.; b) sporządzone przez sąd do 400 koron — 4 korony, powyżej 400 koron — 6 kor.

Przekazy kupców lub do kupców, na zlecenie lub bez zlecenia, jeżeli opiewają na sumę pieniężną, jak weksle, a jeżeli opiewają na inne świadczenia i jeżeli według sk. II. nie wypada niższa należyci, po 1 kor. — służbodawców i mandatów do sług i pełnomocników wolne od stempli — inne przekazy według sk. II.

Punkty przedugodowe ulegają tej samej odpłacie co stanowcze kontrakty.

Rachunki:

- 1) osób do ich składania obowiązanych ze względu na stosunek służbowy lub prowadzenie interesów składane osobom do żądania rachunków uprawnionym, wolne od stempla, dopóki nie powstanie spór o nie lub nie będą użyte jako załączniki. W razie sporu ulegają stemplowi 1 kor., jako załączniki stemplowi 30 h. od arkusza;
- 2) z wydatków poczynionych przy sprawowaniu interesów państwa lub publicznych zakładów pod zarządem państwa lub gminy, jak rachunki kosztów podróży, zaopatrywania więźniów i chorych i t. p. wolne od stempli;
- 3) konta, noty, wykazy i książeczki do zapisywania wybranych towarów itp. rachunki kupców i przemysłowców w zakresie ich przedsiębiorstwa z wyjątkiem kontów bilansowych: a) po 10 h. od k. a. — jeżeli pretensya kwotę 100 kor. przenosi; b) od 20 do 100 koron — po 2 h. od k. a.; c) do 20 kor. wolne od stempli;
- 4) konta saldowane, jeżeli z nich się czyni użytek sądowy lub przedkłada publicznej kasie zamiast kwitów według sk. II.
- 5) rachunki prowadzone dla własnego użytku oraz rachunki, konta, wyciągi t t. p., jakie osoba prywatna nie będąca kupcem ani przemysłowcem przesyła osobie trzeciej, co do pretensyj, jakie ma do niej, są wolne od odpłaty, jeżeli nie zawierają w sobie potwierdzenia odbioru — inaczej ostemplować je należy jak kwity;
- 6) absolutorya osób prywatnych udzielone składającemu rachunki sądowe lub pozasądowe po 1 kor. od a.

- 7) uznanie rachunków również po 1 kor. od arkusza;
- 8) rachunki jako alegaty przy podaniach, od a. 30 h.
- 9) rachunki adwokatów, notaryuszów i lekarzy wolne od stempla.

Przekłady zaprzysiężonych tłumaczy od k. a. 2 kor.

Przyznanie spadku *jure crediti*: a) co do ruchomości według sk. III.; b) co do nieruchomości stempel na 1 kor. i należyłość przenośna według wysokości przyjętych długów.

Recepisy patrz **Kwity**.

Rekursy patrz ustawę z d. 26 grudnia 1897, L. 305.

Renty — kontrakty: 1) co do ruchomości od wartości sk. III.; 2) od nieruchomości od k. a. 1 kor. i należyłość przenośna jak kupna.

Rewersy patrz **Kwity**.

Rewizy od wyroków sądow. patrz ustawę z d. 26. grudnia 1867 L. 305.

Rozwód, podania o takowe 1 kor.

Rubra t. j. odpisy rubrum podań w sporze, wolne od stempla.

Skargi sądowe: a) w sprawach o służebności od k. a. 24 h.; b) w sprawach najmu usług od k. a. 24 h.; c) skargi do 100 kor. od k. a. 24 h.; d) ponad 100 kor. od k. a. 1 kor.; e) w sprawach o rozwód lub rozdział małżeński od k. a. 1 kor.; f) w postępowaniu upominawczem, nakazowem, skargach usprawiedliwiających jak c) i d); — g) o unieważnieniu małżeństwa z §. 94 k. c. wolne od stempla, w innych przypadkach 1 kor.; h) w sprawach wekslowych jak c) i d). Zresztą patrz ustawę z d. 26. grudnia 1897. L. 305.

Skargi do Trybunału administracyjnego po 1 kor. od k. a. zresztą jak podania.

Skład — kontrakty składu za wynagrodzeniem jak kontrakty o świadczenie usług — zresztą po 1 koronie od k. a.

Skrypty dłużne od wysokości pożyczki według sk. II.

Służebności, ustanowienie tychże: a) bezpłatne między żyjącymi jak darowizny, b) bezpłatne na przypadek śmierci od pierwszego a. 2 kor., od dalszych 1 kor.; prócz tego przy nieruchomościach należyłość przenośna, c) płatne użytkowanie lub używanie nieruchomości oprócz st. po 1 kor. do k. a. kontraktu, oprócz należyłości według ustawy z dnia 18. czerwca 1901 r. wszelkie inne według sk. II., d) płatne przeniesienia wykonywania użytkowania od ceny sk. III., e) oplatne zrzeczenia się wykonywania od użytkowania sk. II.

Obliczenie wartości służebności używania, pomieszkania i użytkowania nieruchomości następuje: 1) przy odpłatnem nabyciu lub przeniesieniu służebności, na czas życia pewnej oznaczonej osoby, według 10 krotnej wysokości rocznego świadczenia, względnie znoszenia lub zaniechania; — na czas życia 2 lub więcej osób, według 15-krotnej wysokości świadczenia względnie znoszenia lub zaniechania; — na

czas nieograniczony, albo jeżeli czas trwania rozciąga się na czas istnienia pewnej na nieograniczony czas ustanowionej korporacji lub zakładu, według 20-krotnej wysokości rocznego świadczenia, względnie znoszenia lub zaniechania; — na niepewny czas według 3-krotnej wysokości rocznego świadczenia wzgl. znoszenia lub zaniechania; — na czas trwania służebności na czas oznaczony, lecz nie dochodzący lat 10, według sumy obliczonej za cały ten czas, — na czas trwania służebności na czas od 10 do 20 lat ustanowionej, według 10-krotnej wysokości wartości rocznego świadczenia, względnie znoszenia lub zaniechania.

Spadki patrz **Pertraktacje** spadkowe.

Spółki, kontrakty spółek nie obliczonych na zysk 4 kor. od pierwszego arkusza — obliczonych na zysk: a) bez wkładek majątkowych, obejmujących jedynie połączenie pracy 10 koron od pierwszego arkusza; b) spółek akcyjnych zawartych na czas dłuższy jak 10 lat według sk. III.; c) spółek komandytowych na aktye zawartych na czas dłuższy jak 10 lat, od wkładek komandytników według sk. III., od wkładek spółników jawnych według sk. II., d) innych spółek według sk. II., jednak nie mniej jak 10 koron.

Świadectwa:

- 1) wszelkie niepodlegające wyższej lub niższej opłacie wystawione przez rządowe władze administracyjne 2 kor. od k. a., wystawione przez inne władze, urzędy lub prywatnie osoby po 1 kor. od k. a.
- 2) dla sług, czeladników, terminatorów, wyrobników i innych osób z dziennego zarobku żyjących o ich usługach i zachowaniu lub osobistych przymiotach po 30 h. od k. a.
- 3) szkolne z egzaminów półrocznych i świadectwa półrocznej frekwencji w szkole po 30 hal;
- 4) świadectwa egzaminów rządowych na wydziale prawa i administracji z egzaminu na kursie kucia koni, absolutorya uniwersyteckie 2 kor.;
- 5) wolne od stempli: świadectwa ubóstwa, świadectwa potrzebne do przyjęcia do zakładów dla ubogich, świadectwa z egzaminów w szkołach ludowych, świadectwa lekarskie dla uczniów celem usprawiedliwienia nieobecności w szkole, świadectwa z nauki religii, świadectwa o zgłoszeniu przejścia z jednego wyznania chrześcijańskiego do drugiego, świadectwa szczenięcia, świadectwa wpisane do ksiąg służbowych i wędrownych, patrz zresztą pozyc. 117 taryfy.

Syndykackie zażalenia 1 kor.

Terminatorowie i uczniowie (Lehrlinge) umowy o ich przyjęcie i wyżywienie w zamian za świadczone przez nich usługi bez wynagrodzenia tych usług, po 1 kor. od k. a.

Testamenty i kodycyle po 2 korony od k. a. należyłość płatna po śmierci testatora.

Tłumaczenia urzędowe patrz **Przekłady**.

Towarzystwa. Podania do władzy politycznej z doniesieniem utwórczenia towarzystwa albo o zezwolenie na utworzenie towarzystwa 1 kor., dołączone do tego podania egzemplarze statutów 5 egzempl., od k. a. 30 h. Prócz tego dołączyć należy na każdy ten egzemplarz statutu, który ma być zaopatrzony klauzulą przyjęcia, od każdego pierwszego arkusza stempla na 2 kor., od dalszych 1 kor.

Ugody sądowe oprócz stempla do protokołu taki stempel, jaki wypada od aktu zawartego w ugody, a więc np. od pożyczki, kupna i t. d.

Usługi — nominacje urzędników oraz osób sprawujących stale interesa, jeżeli od nominacji nie należy się taksa, według skali III., — kontrakty o usługi wraz z dostarczeniem materiału jak kupna — zresztą według skali II.

Ustępstwa pierwszeństwa hipotecznego odpłatne według sk. II., bezinteresowne po 1 kor. od k. a.

Wdowi dochód w kontraktach małżeńskich od pierw. a. 2 kor., od dalszych 4 kor. (Należytość według ustawy z d. 31 marca 1900 L. 53. Dz. pp.)

Weksle patrz Skale.

Weksłowe nakazy i nakazy w postępowaniu mandatowem do 100 koron — 2 kor., do 400 kor. — 5 kor., do 1600 kor. — 10 kor., powyżej 1600 kor. — $\frac{1}{2}\%$ i 25% dodatku od pierwszego egzemplarza, każdy dalszy egzemplarz po 2 kor. a. w.

Wnioski sądowe: a) w sprawach spornych do 100 kor. od k. a. 24 h.; b) w sprawach o służebności, najmu, usług, o wymowy, służebności mieszkania, od k. a. 24 h., w innych sprawach od k. a. 1 kor.

Wpisy hipoteczne: Por. ust. z dnia 18 czerwca 1901 r., L. 74 Dz. pp.

Wyciągi: a) z ksiąg gruntowych i hipotecznych, depozytowych i z rejestrów handlowych po 2 kor. od k. a.; b) z pism urzędowych lub urzędownie przechowywanych, pism prywatnych, jeżeli je sąd wydaje, od a. 72 h. — przez inne władze wydane 1 kor.

Wygaśnięcia, oświadczenia: 1) wymowy 1 kor., 2) służebności 1 kor., 3) od zabezpieczonych praw najmu i dzierżawy, nawet z zastrzeżeniem osobistego prawa i wartości sk. II., (obciążenie jak przy najmach), 4) prawa zastawu przy zupełnym wygaśnięciu sk. II.

Wygodzenia kontrakty: 1) bezpłatne od k. a. 1 kor. 2) odpłatne jak najmy.

Wygrane na loteryi liczbowej do 4 kor. wolne od należytości, powyżej 4 kor. według skali III., — na innych loteryjach 15% od wygranej po strąceniu nominalnej wartości losu stawki. — Kwity na wygrane wolne od stempla.

Wyroki polubowne, jeżeli przedmiot sporny nie przekracza 100 kor., 1 kor. — od 100 do 400 kor., 2 kor. 50 hal. — wyżej 4-0 koron, lub jeśli nie da się ocenić, 3 kor. — Układy mocą których skłania się do

sądu polubownego i układy z samym sędzią polubownym o sąd, od k. a. 1 kor.

Wyroki sądowe patrz Ustawa z dnia 26 grudnia 1896 r. L. 305.

Wyroków powody (motywa) cywilno-sądowe od a. 2 kor.

Wyroków duplikaty od a. 2 kor.

Zakład, od wartości sk. III., przy rozmaitych wartościach, od wyższej. Jeżeli na podstawie zakładu następuje przeniesienie własności albo służebności użytkowania lub używania nieruchomości, od a. 1 kor. i należytość przenośna, mianowicie jeżeli czynność prawna może być uważana za darowiznę, jak od darowizn. Przy totalizatorze 5% od ogólnej sumy wkładce zakładowych.

Zalączniki podać, jeżeli nie są już stemplowane, lub jeżeli nie opłacono od nich należytości bezpośrednich:

a) w sprawach spornych do 100 koron — 20 hal.

b) we wszystkich innych wypadkach po 30 h. od k. a.

c) wolne od stempla zobacz poz. 21 taryfy.

Zamiany, kontrakty, zamiany o ruchomości według sk. III., a gdyby choć jedna z rzeczy zamienianych była nieruchomą, oprócz 1 kor. od k. a. kontraktu n. od p. w. por. ust. z d. 18 czerwca 1901 L. 74 Dz. pp.

Zapisy długu (obligi) na okaziciela według sk. III., zresztą według sk. II.

Zapowiedzi, świadectwa zapowiedzi po 1 kor. od k. a. i każdej pary nierzeczonych.

Zastawów ustanowienia jak hipotek ustanowienia.

Zażalenia przeciw wykonawczym urzędom i osobom urzędowym, od a. 1 kor.

Zezwolenia na wpis hipoteczny przez osoby zobowiązane do ich zeznania osobno wystawione, po 1 kor. od k. a.

Zlecenia do sprzedaży (§. 1086 u. c.) według sk. III.

Zrzeczenia się praw: a) odpłatne, jeżeli przedmiot nie da się oszacować, po 1 kor. od k. a., zresztą według sk. II., b) bezinteresowne jak darowizny.

Rozmiar arkuszy.

Arkusz papieru z reguły, a więc o ile wyraźnie inaczej nie postanowiono, nie powinien mieć więcej powierzchni jak 1750 \square centymetrów. Od arkusza o większej powierzchni należy opłacić podwójną należytość stemplową, jeżeli od zwykłego formatu opłaca się mniej jak 1 kor.; w innych przypadkach należy prócz zwykłej należytości dopłacić 1 kor. Stemple powinny być zupełnie nieużywane. Stemple na dokumentach należy przepisywać pierwszym wierszem tekstu dokumentu. Dokument powinien być ostemplowanym przed podpisaniem. Przestemplowanie stempli prywatnymi stampilami nie jest dozwolone.

Ułgi stemplowe.

a) przy wypowiedz. drobnych najmów.

Ustawa z 26 grudnia 1898 L. 210 Dz. u. p.
§ 1. Sądowe podania zawierające wypowiedzenie mieszkania, podlegają stempłowi po 24 h. od każdego egzemplarza i każdego arkusza, jeżeli termin wypowiedzenia tego rodzaju, jak wymienione wyżej spisano w protokole sądowym, protokół podlega stempłowi po 24 h. od k. a. Za sądowe odpisy takiego protokołu opłaca się należność stempłową po 50 h. od k. a.

§ 2. W sporach awizacyjnych przeciw wypowiedzeniu wymienionym w § 1. maja odpowiednio zastosowanie przepisy § 19 i 22 ustawy z 22 lutego 1864 r. (L. 20 Dz. u. p.) o obowiązku opłacania stempła, w których rozchodzi się o przedmiot nie mający wartości powyżej 100 K.

Uwaga. W myśl § 2 w sprawach tam wymienionych, opłaca się zatem takie stempła, jak w każdym sporze drobiazgu.

b) w sprawach sług.
Ustawa z 13 czerwca 1896 r. L. 95 Dz. u. p. uwolniono od stempła i należności:

§ 1. Wszelkie w sprawach sług do władz politycznych wnoszone podania, spisane tam protokoły, intymaty, (Ausfertigungen) i zawarte ugody.

§ 2. Kwity sług na zadatki, bez względu na to, że kwity te zawierają poświadczenie treści umowy służbowej, lub innego urzędowego użytku, w sprawie nie wchodzącej w zakres spraw sług.

§ 3. Książeczki służbowe i wpisane w nich świadectwa.

HUMORYSTYKA.

Każdy kij ma dwa końce.

Czterej włościanie zasiedli w karczmie przy stole i ozywioną prowadzili rozmowę. Wśród niej pyta Wojciech Michała:

— Cóż, będziecie bić wieprza?

— A no jużci będę — odpowiada Michał — tylko to bieda, że choć się wielka sztuka zabije, mało co z niej w domu zostaje. Ojcom daj omastę, stryjkom głowiznę, swokowi kielbasę, kumom kiszki i tak ci wnet rozbierze, że ledwie szynka i słonina zostaje. Żeby tak co wymyśleć na ten zwyczaj, to i prędzejby kto bił we wsi.

— Prawda — rzecze Wojciech — i ja tylko dlatego wolę sztukę sprzedać, że pieniędzmi dzielić się już nie potrzebuję. A co do wymysłu, to możeby i nie szkodził, ale co?

— O, wielkie dziwy — odzywa się Jan — wieczór wieprza zakłuć, do komory schować, a rano narobić hałasu, że ktoś wieprza skradł w nocy!

— Widzicie go — choć nie wygląda na to, ale jucha mądry! — wykrzyknął radośnie Michał — Zaraz dziś do wieprzka się wezmę — a jutro przekonacie się, że m postuchał Jana.

— I my tak zrobimy, gdy zakłujemy prosiaka — zawołali równocześnie Wojciech i Antoni — i porozmawiawszy jeszcze z godzinkę o tem i o owem, rozeszli się do domów.

Wieczorem głośny kwik na podwórzu Michała dał znać sąsiadom, że odbywa się tam „świniorzęcie“, każdemu więc już naprzód napływała do ust slinka na te delikatesy, których się od Michała spodziewał, — aż tu wczesnym rankiem wpada Michał do Jana i krzyczy:

— O rety! w nocy wieprza mi skradli! Jaka strata dla mnie, 30 papierków co najmniej. Bodajęs przepadł z Twoją radą.

— Tak, tak, bardzo dobrze odgrywasz rolę — szepce mu Jan do ucha — ale krzycz na polu, nie u mnie, niech cię in ni słyszą!

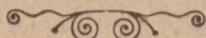
— Czyś się wściekł? — ryczy Michał — ja nie cyganie, wieprza mi naprawdę ukradli.

— Nie baj bāju — rzecze mu na to Jan, który w nocy własnoręcznie wieprza mu zabrał z komory — takeśmy się razem przecie umówili, to gadasz, a jeśli to prawda, to nas ktoś podsłuchał.

I nie pomogły łzy Michała, Jan nie głupi oddać takiej gratyski, ale aby mu stratę osłodzić, udaje wieczór kwik klutego wieprza, przez noc oprawia kiszki i kielbasy, a rano rozsyła „po zwyczaju“ sąsiadom, podnoszącym pod niebiosą jego „obywatelską“ uczynność.

Najważniejsze przepisy pocztowe i telegraficzne.

(Obliczenia należyłości według waluty koronowej).

Wiadomości ogólne.

Karty korespondencyjne, listy zwyczajne, rekomendowane i express, próbki bez wartości, przesyłki pod opaską, gazety, przekazy pieniężne, zlecenia pocztowe, przesyłki frachtowe i zwykle zaliczkowe, przysyłać można w obrębie Monarchii Austro-Węg. z Bośnią i Hercegowiną, jakoteż do wszystkich krajów, należących do związku pocztowego. Przekazów pieniężnych do Rosji nie można posyłać.

Do związku pocztowego należą wszystkie państwa Europy, Azji i Ameryki, z wyjątkiem: Abisynii, Betschuany i Oranii w Afryce; Afganistanu, Arabii i Serawaku w Azji; jakoteż wyspy Cooka i Tonga w Australii.

Zepsute karty, koperty rządowe, marki, opaski itp. wymienić można w każdym urzędzie pocztowym za dopłatą 1 halerza.

„*Per Express*“, wysyłane korespondencyje muszą być z góry opłacane i kosztują o 30 hal. więcej od zwykłej należyłości.

„*Umyślny posłaniec*“. Do miejscowości, gdzie poczty niema, wysyła urząd korespondencyje przez umyślnego posłańca, którego sam adresat musi opłacić. — Opłata wynosi 1 koronę od $7\frac{1}{2}$ kilometra odległości, ale od odbiorcy żąda się tylko 70 hal., gdyż posyłający musi opłacić z góry 30 hal.

Doręczanie. Urzędy pocztowe eraryalne, jakoteż nieeraryalne, doręczają listy jakoteż gazety do domu bez żadnej opłaty listonosza, — adresaci z poza obrębu miejscowości, w której jest poczta, muszą po listy posyłać.

Kto chce listy zwykle, polecone, przekazy pocztowe lub druki sam sobie w urzędzie pocztowym odbierać, musi opłacać co miesiąc z góry t. zw. „należytość fachowego“, w urzędach eraryalnych jak i nieeraryalnych 2 kor. wynoszącą.

„*Poste restante*“ nie doręcza się do domu. Adresy listów niepoleconych „poste restante“ mogą się składać z liter, cyfr itp.

Przesyłki zwrotne. Korespondencyje, druki itp. nieodebrane przez adresata, zwraca się do tej miejscowości, gdzie zostały nadane i leżą tam przez 3 miesiące, w którym to czasie może je sobie nadawca odebrać. Listy polecone i paczki zwrotne, leżą jednak tylko miesiąc i w razie niepodjęcia przez nadawcę, odsyłane bywają do Dyrekcji poczt we Lwowie. Listy tak polecone jak zwykle zostają tamże wobec komisji otwierane i jeżeli nadawca jest podany, jemu za pośrednictwem urzędu nadawczego zwracane. Paczki zaś, przez nadawcę nie podjęte, w drodze licytacji się sprzedaje, a po odtrąceniu należyłości pocztowej, resztę z uzyskanej sprzedaży nadawcy się zwraca. Po upływie 7 dni zawiadamia urząd nadawcę o nie-

podjęciu paczki, osobnem pismem (Rückmeldung), za które tenże płaci 25 hal. i równocześnie wydaje urzędowi dyspozycję, co z tą przesyłką ma zrobić; czy zwrócić, czy innemu adresatowi doręczyć, czy też zniszczyć. Jeżeli zażąda zwrotu, natenczas opłaca należność przesyłkową tam i napowrót.

Zmiany adresu lub zwrotu karty korespondencyjnej, listu i t. p., można zażądać od nadawczego urzędu pisemnie lub telegraficznie.

Adres na kartkach, listach, przekazach i paczkach musi być wyraźnie napisany i zupełnie dokładny.

Opakowanie. Druki i próbki mają być tak opakowane, aby urząd z łatwością mógł się przekonać o zawartości pakietu.

Listy pieniężne opatrzone być mają 5 pieczęciami, jeżeli są przesyłane w kopercie prywatnej, zaś 2 pieczęciami, jeżeli użyto koperty rządowej (za 2 hal.).

Paczki powinny się opakowywać w materiał trwały, stosownie do zawartości i oddalenia. Np. sukno, bieliznę itp. w mocny papier lub płótno, — tłuszcze i płyny w ceratę, w baryłki, — owoce w koszach, zwierzęta w przewiewnych skrzynkach, patроны do strzelb w blaszanych pudełkach itp.

Tajemnicą listowa zagwarantowana jest ustawami. Do odebrania i rozpieczętowania cudzego listu ma prawo tylko sędzia śledczy, na mocy pisemnego upoważnienia.

Cena.

Karta korespondencyjna kosztuje 5 hal. — Karta korespondencyjna z odpowiedzią 10 hal. — Marka listowa do miejscowego adresata 6 hal. — Marka listowa do zamiejscowego adresata 10 h. — List kartkowy siwego koloru 10 h. — List kartkowy niebieskiego koloru 6 h. — Koperta na list pieniężny 2 h. — Opaska 3 h. — Rekomendacya (list polecony) w miejscu 25 h. — Rekomendacya (list polecony) zamiejscowy 25 h. — Recepis zwrotny 25 h. — Potwierdzenie wypłaty 25 h. — Blankiet przekazu pieniężnego (zółty) 2 h. — Blankiet przekazu pieniężnego telegraficzny, bezpłatnie. — Blankiet na zlecenie pocztowe 2 h. — Blankiet przesyłkowy (Frachtbrief) koloru złotego 12 h. — Blankiet przesyłkowy zaliczkowy koloru różowego 12 h. Deklaracya słowa 1 h. — Deklaracya statystyczna 1 h. — Podatkowe karty pocztowe, celem wpłaty podatku stałego kosztują 7 hal.

Opłata kart korespondencyjnych, listów, druków i próbek podana w taryfie A., opłata za przekazy pieniężne w taryfie B., opłata za listy pieniężne w taryfie C., (zagraniczne D.), — opłata paczek w taryfie E. (z podaną wartością w taryfie F.).

Karty korespondencyjne.

W obrębie monarchii Austro-węgier. i krajów, należących do związku pocztowego, można przysyłać zwykle 5-helerowe karty korespondencyjne, za granicę zaś użyć trzeba kart międzynarodowych za 10 h., lecz można i zwykłych za dolepieniem odpowiedniego znacznka pocztowego.

Karty koresp. prywatnego nakładu dozwolone są tylko wówczas, jeżeli mają ten sam format, co karty rządowe, nie muszą jednak mieć napisu: „Correspondenz-Karte — Karta korespondencyjna“. — Po stronie adresu nie wolno zamieszczać żadnych podpisów.

Listy zwyczajne.

W Austro-Węgrzech i do Niemiec (W. ks. Pozn.) nie śmiać ważyć więcej nad 250 gramów, do innych państw nie może waga przekraczać 1 kilograma.

Listy nieopłacone przez nadawcę, opłaca odbiorca podwójnie.

Przesyłki pod opaską.

Pod opaską wolno przysyłać wszelkie druki, fotografie itp. byleby nie było żadnych korespondencyj pisanych ręką.

Waga takich przesyłek pod opaską (druków) w obrębie Austro-Węgier, Bośni i Hercegowiny nie może przekraczać 1 kłgr. — do innych państw 2 kłgr.

Rozmiar dozwolony 45 cm. w każdym kierunku. Jeżeli atoli mają kształt rulonów, mogą być 75 ctm. długie, o średnicy 10 cm.

Próbki bez wartości.

Przesyłane być muszą z napisem: „Muster ohne Werth“ albo „Proben“ („próbki bez wartości“).

Rozmiar nie może przekraczać 30 cm. długości, 20 cm. szerokości i 10 cm. wysokości.

Waga nie może przekraczać 350 gr. (Do Niemiec dozwolony ciężar 250 gr.).

Za dopiski ręczne, mające charakter korespondencyj prywatnej przy próbkach, wyznacza dyrekcya skarbowa karę.

A). Taryfa dla kart kosp., listów, druków i próbek.

Nazwa kraju	Karty kosp.	Listy		Druki		Próbki	
	Opłata	Za ciężar	Opłata	Za ciężar	Opłata	Za ciężar	Opłata
W miejscu (loco)	5 h.	do 20 gr. " 250 "	6 h. 12 "	do 50 gr. " 100 " " 250 " " 500 " " 1000 "	3 h. 5 " 10 " 20 " 30 "	do 250gr. " 350 "	10 h. 20 "
Austro-Węgry, Bośnia Hercegowina i Księstwo Lichtenstein	5 h.	do 20 gr. " 250 "	10 h. 20 "	" 100 " " 250 " " 500 " " 1000 "	5 " 10 " 20 " 30 "		
Czarnogóra	5 h.	za każde 15 gr.	10 h.	za każde 50 gr.	5 h.	za każde 50 gr. najmniej	5 h. 10 "
Niemcy (Księstwo Pozn.)	5 h.	do 20 gr. " 250 "	10 h. 20 "	do 50 gr. " 100 " " 250 " " 500 " " 1000 "	3 h. 5 " 10 " 20 " 30 "	do 250 gr. " 350 "	10 h. 20 "
Szwajcarya	10 h.	za każde 20 gr.	25 h.	za każde 50 gr.	5 h.		
Nowy Bazar (tylko do Plevlje, Priepolje i Priboj)	10 h.	za każde 15 gr.	25 h.	za każde 50 gr.	5 h.	za każde 50 gr. najmniej	5 h. 10 "
Serbia	10 h.	za każde 15 gr.	15 h.	za każde 50 gr.	5 h.	za każde 50 gr.	5 h.
Państwa należące do zwią- zku pocztowego	10 h.	za każde 15 gr.	25 h.	za każde 50 gr.	5 h.	do 50 gr. " 100 "	10 h. 10 "
Państwa nienależące do związku pocztowego	niedozw.	za każde 15 gr.	25 h.	za każde 50 gr.	5 h.	do 150 gr. " 200 " " 250 " " 300 " " 350 "	15 h. 20 " 25 " 30 " 35 "

Rekomendacya.

Polecane można przysyłać karty koresp., listy, druki, próbki i t. p. *ale nie wolno w listach takich przysyłać pieniędzy.*

Odszkodowanie. W razie zaginięcia listu poleconego, wypłaca urząd pocztowy nadawcy 50 koron.

Recepis zwrotny.

Gdy nadawca chce otrzymać „urzędowe“ potwierdzenie odbioru listu i t. p. przez adresata, musi wysłać przesyłkę „poleconą“, a po odbiór receptu zwrotnego zgłosić się do urzędu pocztowego z receptem nadawczym.

Nadawca listu poleconego, pieniężnego lub paczki, może nawet i po nadaniu zażądać rewersu zwrotnego, za uiszczeniem należności w kwocie 25 hal.

Gazety bywają do domu jak listy doręczane. Za pośrednictwem urzędu pocztowego prenumerowane gazety, można w urzędzie samemu odebrać.

Przekazy pieniężne.

W Austro-Węgrzech przysyłać można pieniądze przekazami, na których stosownie a dokładnie wypełnić trzeba wszystkie podane rubryki. Skrobania i poprawiania nie są dozwolone, natomiast dozwolonem jest zamieszczanie krótkiej korespondencji na odcinku, na którym wypisuje się adres nadawcy, (prócz do Anglii i Ameryki).

Wysokość kwoty przesyłanej przekazem nie może przekraczać 1000 koron.

Za granicę wysyła się pieniądze za pośrednictwem przekazów międzynarodowych.

B). Opłata za przekazy pieniężne.

Opłata za listy.	do 20 kor.	do 40 kor.	do 100 kor.	do 300 kor.	do 600 kor.	do 1000 kor.
W Austro-Węgrzech	10 h.	—	20 h.	40 h.	60 h.	1 kor.
Do Bośni i Hercegowiny	—	20 h.	30 h.	60 h.	90 h.	1 kor. i 50 hal.
Serbii, Czarnogóry i Nowego Bazaru	—	20 h.	40 h.	80 h.	1 kor. i 20 hal.	2 kor.
Do Niemiec, Luksemburga i austriackich urzędów pocztowych w Turcyi	—	20 h.	(za każde następne 20 kor. o 10 hal. więcej).			

Do wszystkich innych państw związku pocztowego za każde 25 kor. przesyłki wynosi opłata 25 hal.

Termin do zrealizowania przekazów zwykłych wynosi 7 dni, dla przekazów „poste restante“ jakoteż dla zagranicznych 1 miesiąc, w obrocie zaś z krajami pozaeuropejskimi 2, względnie 6 miesięcy.

Telegraficzne przekazy pieniężne.

Przekazy takie dozwolone są do wszystkich miejscowości, w których znajdują się państwowe stacje telegraficzne. Blankiety na takie przekazy wydaje „TARNOWIANIN“.

urząd pocztowy bezpłatnie. Opłata według tej samej taksy co przekaz zwykły, uiszcza się znaczkami pocztowymi. Jeżeli przekaz taki adresowany jest „poste restante“, nie dodaje się żadnej dopłaty za doręczenie, składa się jedynie gotówką należność za telegram, który urząd pocztowy układa. Jeżeli zaś przekaz telegraficzny pieniężny ma być adresatowi urzędownie doręczony, dopłaca się prócz taksy za przekaz i prócz należności za telegram jeszcze 30 h. za doręczenie przez umyślnego posłańca. Korespondencya zamieszczona na odcinku przekazu, bywa do telegramu włączona.

Wypłata przekazu telegraficznego następuje równocześnie z doręczeniem przekazu.

Za granicę można przekazy takie nadawać do wysokości 500 koron lub 1000 koron, zależnem to jest bowiem od tego, do którego kraju się posyła.

Zlecenia pocztowe (Postaufträge).

Chcąc od pewnej osoby odebrać jakąś kwotę pieniężną, a równocześnie z odbiorem tej kwoty zwrócić jej jakieś dokumenta, n. p. weksel, skrypt dłużny i t. p. czyni się to za pomocą zlecenia pocztowego. Blankiet i koperta na zlecenie kosztuje w urzędzie 3 h. i nadaje się jako list polecony do wysokości 1000 kor. Dzień płatności (Verfallstag) dokumentu wyraża się na blankiecie, jeżeli jednak adresat w przeciągu 7 dni (licząc od wyrażonej na blankiecie daty płatności) należnej kwoty nie uiszczy, zwraca się dokument nadawcy.

Za granicę można wysyłać także zlecenia pocztowe.

Listy pieniężne.

Waga listów w Monarchii Austro-Węgierskiej, do Niemiec, Bośni i Hercegowiny nie może być większą jak 250 gramów.

C) Opłata za listy pieniężne (z papierami wartościowymi w Austro-Węgrzech i do Niemiec):

Za listy z wartością do	Do odległo- ści 10 mil		ponad 10 mil	
	koron	hal.	koron	hal.
w obrębie Monarchii Austr. Węg.				
od wagi	—	—	—	—
100	—	30	—	54
w Austro-Węgrzech i do Niemiec				
600	—	36	—	60
900	—	42	—	66
1200	—	48	—	72

i t. d. każde 300 kor. o 6 h. więcej.

Pieczetowanie listów pieniężnych: w kopercie prywatnej pięcioma pieczęciami, w kopercie rządowej dwiema. Urzędowe przeliczenie pieniędzy może być uskutecznione za osobną opłatą w wysokości połowy należności za przesyłkę, jeżeli wartość przewyższa kwotę 1000 kor. i jeżeli list pieniężny strona prywatna, a nie urząd nadaje. Opłatę listów pieniężnych podaje taryfa G.

Doręczenie listu pieniężnego przez urząd kosztuje 5 h. do 1000 k., 10 h. nad 1000 k.

Listy pieniężne za granicę.

Adres listów pieniężnych (z wyjątkiem Niemiec) należy pisać po francusku, a w środku u góry trzeba dopisać wyraźnie słowa: „*Lettre de valeur*“. Koperta takiego listu może mieścić tylko pieniądze papierowe lub papiery wartościowe.

Wartość trzeba podać we walucie austriackiej i we frankach, słowami i cyframi.

Opłata składa się z należności: 1) za wagę, 2) za wartość, 3) za rekomendację (taryfa D).

„*Collis postaux*“. Prócz przesyłek frachtowych można do wszystkich państw związku pocztowego (prócz Czarnogóry i Niemiec) wysyłać paczki pod nazwą „*Collis postaux*“ (pakiety pocztowe).

„*Collis postaux*“ muszą być przy nadawaniu opłacone, ale opłata ich jest niższą niż przy przesyłkach frachtowych, natomiast ciężar nie może przekraczać 5 kg.

Do Rosji europejskiej wolno wysyłać „*Collis postaux*“ do wagi 5 kg. i do nieograniczonej wartości. Opłata 1 kor. 75 hal.

E). Taryfa dla paczek za ciężar i odległość.

Ciężar do	Do miejsca w strefie					
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	t. j. w odległości					
	do 10 mil	do 20 mil	do 50 mil	do 100 mil	do 150 mil	nad 150 mil
kor. i h.	kor. i h.	kor. i h.	kor. i h.	kor. i h.	kor. i h.	
w Austro-Węgrzech i do Niemiec						
5 kg.	30	60	60	60	60	60
6 „	36	72	84	96	1 08	1 20
7 „	42	84	1 08	1 32	1 56	1 80
i tak dalej za każdy 1 kg.	więcej o 6 h.	więcej o 12 h.	więcej o 24 h.	więcej o 36 h.	więcej o 48 h.	więcej o 60 h.

Uwaga: Przesyłki wymagające ostrożnego obchodzenia się (*Sperrgut*) kosztują we wszystkich strefach o połowę drożej.

Ilość deklaracji cłowych uwidocznia taryfa urzędowa (przeważnie potrzebne 3 sztuki). Statystyczna deklaracja tylko jedna.

Zaliczki (Nachnahmen).

Listy wartościowe i wszelkie inne przesyłki, które bądźto z powodu podanej wartości, bądźto z powodu swego rozmiaru i ciężaru wysyłane być muszą jako paczki (z dodaniem adresu przesyłkowego) można nadawać za zaliczką do wysokości 1000 kor. (również przy listach wartościowych zagranicznych do 1000 kor.).

Niedozwolona jest zaliczka przy listach wartościowych do Bośni i Hercegowiny.

Adres przesyłkowy zaliczkowy kosztuje 12 hal. i jest koloru niebieskiego. Za granicę różowy. Przy listach wartościowych zagr. „*Lettres de valeur*“ niepotrzebny jest adres przesyłkowy.

Termin wykupna zaliczki 7 dni.

O zniesieniu lub znizeniu zaliczki trzeba się zgłosić do nadawczego urzędu pocztowego, adresat może jednak również te same żądania stawiać.

Opłata stósownie do tego czy przesyłka jest listem pieniężnym czy paczką. Nadto dolicza się tak zwaną prowizję od kwoty zaliczkowej według następującej normy:

F). Taryfa za podaną wartość.

Do wysokości	Płaci się
w Austro-Węgrzech 100 kor.	6 hal.
w Austro-Węgrzech i do Niemiec 600 kor.	12 hal.
za każde 300 kor. o 6 h. więcej.	

Dołączanie korespondencji nie jest dozwolone

Wartość należy podać we frankach i w walucie koronowej.

Adres przesyłkowy ma być koloru różowego (zagraniczny).

W Austro-Węgrzech z Bośnią i Hercegowiną, Czarnogórze i Serbii do 24 koron 12 hal. prowizyi, a za każde następne 4 kor. o 2 h. więcej. Do Niemiec, Szwajcaryi, Turcyi i Portugalii przez Tryest do 12 kor. 12 h., a za każde następne 2 kor. o 2 h. więcej.

Do Turcyi przez Semlin i do innych państw do 20 kor. 20 h. prowizyi, a za każde następne 20 kor. o 20 h. więcej.

Zaliczki polecane (rekomendowane) muszą być przy nadaniu opłacone (adresu przesyłkowego wówczas nie potrzeba). Przesyłki takie, jeżeli w ciągu 7 dni przez adresata wykupione nie zostaną, zwracają się nadawcy.

Przepisy o doręczaniu przesyłek.

Listy polecane oraz przesyłki wartościowe do 100 k. włącznie, może listonosz w razie, jeżeli adresata nie zostanie w domu, doręczyć dorosłemu członkowi rodziny adresata, albo jeżeli adresatem jest adwokat, lub notaryusz, osobie zatrudnionej w jego biurze.

Posyłki o wyższej wartości lub za wyższym powzięciem ma listonosz doręczać tylko adresatowi samemu, lub jego pełnomocnikowi.

Jeżeli na adresie listu podany jest hotel jako pomieszkanie adresata, wtedy można doręczyć list ten właścicielowi hotelu, nawet gdyby adresat jeszcze nie przyjechał.

Listy polecane, adresowane do osób zmarłych, można doręczyć pozostałym członkom rodziny zmarłego, wyjęte jednak są z pod tego postanowienia wszystkie listy urzędowe.

Jeżeli mocodawca pozostawił pełnomocnictwo, rozciągające się na wypadek śmierci jego, wtedy należy upoważnionemu doręczać nadal posyłki według brzmienia pełnomocnictwa.

Jeżeli ktoś nie życzy sobie, ażeby mu pocztę doręczano w domu, w handlu, czy w biurze, ma to uczynić zapomocą *pisemnego oświadczenia*, które ma złożone w urzędzie pocztowym oddawczym.

Oświadczenia te mają mieć przepisana formę i mają być wygotowane na formularzu, dostarczonym przez urząd pocztowy.

Podpis na formularzu musi być należycie uwierzytelniony.

Zastrzeżenie odbierania osobistego posyłek na pocztę może się rozciągać na wszystkie rodzaje posyłek, albo na niektóre z nich tylko, co należy w formularzu owym uwidocznić.

Zastrzeżenie to nie rozciąga się na listy pilne (express), sądówki, mandaty pocztowe i posyłki z dopiskiem: „do rąk własnych“, jakoteż posyłki za rewersem zwrotnym.

Doręczanie pism sądowych.

Pisma sądowe miejscowe doręczają listonosze stronom do domu za opłatą 6 h. od sztuki, za listy z urzędów innych miejscowości 10 h. do wagi 50 gr. — nad 50 gr. 20 h.

Strony są zobowiązane pisma takie przyjąć, gdyż w przeciwnym razie listonosz dowód doręczenia w razie nieprzyjęcia listu sam podpisuje, z uwagą, że adresat wzbraniał się przyjąć pisma, a wedle nowej procedury sądowej dla spraw cywilnych ma to ten skutek, że sądy uważają pisma takie za doręczone i na adresata spada wszelka odpowiedzialność.

Książki nadawcze.

Aby nie narażać się na zgubę receptysów, otrzymywanych przy nadawaniu przesyłek, można nabyć w urzędzie pocztowym książkę nadawczą za 40 lub 60 h. i wpisywać do niej wszystkie przesyłki, które urząd pocztowy w odnośnej rubryce potwierdzić jest obowiązany.

Pocztowa kasa oszczędności.

Wszystkie urzędy pocztowe przyjmują i zwracają wkładki pieniężne w imieniu urzędu pocztowej kasy oszczędności we Wiedniu. Wkładki można czynić imieniem własnym lub imieniem innej osoby. Najmniejsza wkładka dozwolona jest w kwocie 1 korony czyli 100 hal. Dla oszczędzenia kwoty niższej od 1 korony zaprowadzono karty oszczędności do nalepiania znaczków pocztowych po 10 hal. Zapełniona znaczkami pocztowymi karta oszcz. przyjmowana jest jako wkładka 100 hal. W jednym tygodniu dozwolonem jest uiszczać wkładki tylko 3-ma kartkami oszczędności.

Ogólna suma wszystkich wkładek nie może przekraczać 2000 kor. Włożyciel otrzymuje książeczkę wkładkową i książeczkę na wypowiedzenia. Na kilka książeczek czynić wkładek nie wolno. W razie zgubienia której z książeczek, należy o tem zawiadomić urząd poczt. kasy oszcz. Zapisane książeczki wymienia się na nowe bezpłatnie, zgubione zaś za opłatą 20 h. od książeczki wkładkowej, a 10 h. od książeczki na wypowiedzenia. Każdą wkładkę potwierdza się w książeczce.

Prowizya od wkładek wynosi 3 $\frac{0}{10}$. Na końcu roku słonecznego dolicza się prowizya do kapitału.

Prowizya od wkładek w poczt. kasie oszcz. jest wolna od podatku. Sądowe zajęcie książeczek wkładkowych nie jest dozwolone.

Korespondencya z urzędem pocztowej kasy oszczędności w Wiedniu wolna jest od opłaty pocztowej.

Obrót czekowy (przekazowy). Włożyciel mający wkładkę w kwocie 100 kor. może przystąpić do obrotu czekowego. Obrót czekowy polega na tem, że na imię włożyciela mogą skutecznie wkładki rozmaite inne osoby w każdym urzędzie poczt. za pomocą specjalnych blankietów (Empfang-Erlag-Schein), zaś sam włożyciel może wydawać wiedeńskiemu urzędowi poczt. kasy oszcz. zlecenia na wypłatę pieniędzy innym osobom w jego imieniu. Prowizya od wkładek w obrocie czekowym wynosi 2 procent.

Telegramy.

Telegram ma być zrozumiały, pisany atramentem i czytelny, a adres dokładny. Można wysyłać telegramy w mowie tajnej t. j. umówionej, tudzież szyfrowane t. j. z liczb arabskich. Treść telegramu otoczona jest tajemnicą. Nadaje się telegramy albo wprost w urzędzie, albo za pośrednictwem telefonu, albo też pocztą, wrzucając do skrzynki pocztowej.

Opłaca się telegramy gotówką lub znaczkami pocztowymi. Do państw europejskich liczy się za 1 słowo wyraz z 15 liter albo 5 cyfr, a do państw zaeuropejskich także 15 liter. Znaków pisarskich z wyjątkiem nawiasu i cudzysłowu nie liczy się do słów. Łączenie wyrazów przeciwne prawidłom gramatyki nie jest dozwolone. W telegramach z mową tajną liczy się za jedno słowo wyraz złożony z 10 liter.

W Austro-Węgrzech, do Bośni i Hercegowiny, tudzież do Niemiec płaci się za jedno słowo 6 h., choćby jednak nie było w telegramie słów dziesięciu, musi się zapłacić najmniej 60 h., bo tyle wynosi taksa zasadnicza za telegram. Do innych krajów europejskich opłaca się należność zasadniczą 60 h. i należność za każde słowo według taryfy G.

G). Taryfa za telegramy.

Nazwa kraju	Należytość zasadnicza	Należytość za 1 słowo	Nazwa kraju	Należytość zasadnicza	Należytość za 1 słowo
	hal.	hal.		hal.	hal.
Miejscowy telegram	—	2	Niemcy	—	6
Austro-Węgry	—	6	Malta	60	37
Algier	60	26	Niderlandy	60	19
Anglia z Irlandyą	60	26	Norwegia	60	32
Azory (wyspy)	60	93	Portugalia	60	33
Belhia	60	21	Rumunia	60	9
Bośnia i Hercegowina	—	6	Rosya (europ.)	60	24
Bułgaria	60	16	Szwecya	60	24
Cypr	60	40	Szwajcarya	60	6
Czarnogóra	60	6	Senegal	60	172
Dania	60	21	Serbia	60	9
Francya i Monaco	60	16	Tripolis	60	68
Gibraltar	60	33	Tunis	60	26
Grecya: Korfu	60	26	Turcya europejska	60	28
„ ląd stały	60	41	„ azyatycka	60	40
„ wyspy	60	44	Włochy	60	16
Hiszpania	60	28	Stany Zjedn. Am. półn.	60	od 170 do 410
Luxemburg	60	21			

Do krajów pozaeuropejskich uiszczą się tylko należytość za każde słowo.

Recepis nadawczy (jeżeli sobie kto życzy) kosztuje 10 h.

Telegramy pilne oznaczają się na początku adresu literą „D“ i kosztują 3 razy tyle, co telegramy zwykłe.

Odpowiedź zapłacona oznacza się na początku telegramu literami RP. Na 10 słów kosztuje 60 h. na większą ilość słów za każde słowo o 6 h. więcej.

Telegramy sprawdzane (collationirt) znaczą się na początku literami TC. i opłaca się o jedną czwartą część więcej, niż telegramy zwykłe.

Telegramy z potwierdzeniem odbioru oznaczają się literami CR. Kosztują tyle, co telegramy ze zapłaconą odpowiedzią na 10 słów.

Telegramy do adresatów za obrebn miejscowości, w której jest stacya telegraficzna, mogą być umyślnym posłańcem doręczane, jeżeli nadawca sobie tego życzy; w takim razie musi przed adresem napisać litery XPP. (posłańiec zapłacony, wypłaconą należytość podać w drodze pisemnej) lub XPT. (posłańiec zapłacony, należytość posłańcą podać w drodze telegraficznej). — Nadawca telegramu składa więc w urzędzie telegraficznym nadawczym stosowny depozyt, a po nadejściu wiadomości ile posłańiec kosztował, następuje obrachunek z nadawcą.

Telegramy o kilku adresach. Jeden i ten sam telegram do kilku adresatów w tem samym miejscu zamieszkałych, można wysyłać w ten sposób, że się opłaca należytość za telegram i za każdy następny adres dopłaca się 50 h. jeżeli

telegram nie zawiera słów więcej niż 100. Przy telegramach o 200 słowach płaci się 1 kor. za każdy następny adres.

Jeżeli telegram nie jest doręczalny z jakiego powodu, zostaje o tem nadawca zawiadomiony drogą telegraficzną.

Rozkład jazdy na poczcie tarnowskiej.

Wóz pocztowy odchodzi z Tarnowa:

Do Żabna i Siedliszowic o godzinie 6 minut 15 rano.

„ Dąbrowy o godzinie 4 rano i o 2 popoł.

„ Rzychowy o godzinie 6 minut 15 rano.

„ Lisiejgóry o godz. 2 popołudniu.

„ Szczucina o godzinie 4 rano.

Poczta piesza do Szywnaldu o godzinie 2 popołudniu.

Wóz pocztowy przychodzi do Tarnowa:

Z Dąbrowy o godzinie 9 minut 35 wieczór i o godzinie 12 min. 40 w południe.

Z Żabna o godzinie 8 minut 45 wieczór.

Z Rzychowy o godzinie 7 minut 20 wieczór.

Poczta piesza z Szywnaldu o godz. 10 rano.

Godziny urzędowe.

Poczta główna.

Godziny urzędowe dla wszystkich oddziałów pocztowych są w dni powszednie i święta przed południem od 7:45 do 11:45, po południu od 1:45 do 5:45. W niedziele przed południem od 7:45 do 10:45. Po popołudniu są wszystkie oddziały pocztowe zamknięte z wyjątkiem oddziału nadawczego listów poleconych, otwartego od 2:45 do 3:45.

Nadawanie depesz w dni powszednie rano od 6:45 do 11:44 w nocy bez przerwy (od 6:45 do 7:45 rano i od 7:45 wieczór do 11:45 w nocy na II. piętrze) w niedziele od 7:45 rano do 11:45 w nocy.

Wybieranie listów ze skrzynek odbywa się 6 razy dziennie: przed południem o godz. 8:45 i 11:15, po południu o godz. 2:15, 4:45, 6:15, 8:45. Nadmienia się przytem, że w nocy przed każdym odjazdem na dworzec kolejowy, wyjmują się listy ze skrzynek umieszczonych na budynku głównego urzędu pocztowego.

Urząd pocztowy Nr. 2 na dworcu kolejowym.

Nadawanie listów poleconych i pieniężnych, paczek, przekazów, wkładek kasy oszczędności i telegramów w dni powszednie: od godz. 7:45 rano do godz. 7:45 wieczór; w niedziele: przed południem od godz. 7:45 do godz. 10:45 po południu od godz. 2:45 do godz. 3:45.

Urząd pocztowy Nr. 3.

(plac św. Ducha).

Zalicza się do urzędów nieeraryalnych i zajmuje się li tylko przyjmowaniem wszelkiego rodzaju przesyłek.

Pocztmistrzem jest Golda Jan, urzędnikiem pomocniczym Zygmunt Liżewski.

Godziny urzędowe w dni powszednie: od 7:45 do 11:45 przed południem i od 1:45 do 5:45 po południu; w niedzielę od 9 do 12 przed południem; po południu kancelarya zamknięta.

Urząd pocztowy Nr. 4.

(ulica Szpitalna).

Zalicza się do urzędów nieeraryalnych i zajmuje się tylko przyjmowaniem wszelkiego rodzaju przesyłek pocztowych i depezy.

Administratorem jest Julian Kamiński, — Fuchsa Helena, aspirantka.
Godziny urzędowe jak wyżej.

Do okręgu doręczeń urzędu pocztowego Tarnów-miasto należą miejscowości:

Biała, Brzezinki, Chyszów, Dąbrówka infułacka, Gumniska, Jodłówka z Wałkami, Klikowa, Krzyż, Kłokowa, Koszyce Małe i Wielkie, Kobierzyn, Ładna, Łękawica, Łękawka, Łukowa, Nowodworze, Partyń (dwór), Pawezów, Pogorska Wola, Poręba Radlna, Poskle, Radlna, Rzędzin, Rzędzińska Wola, Skrzyszów, Słomianka, Śrędziny, Świebodzin, Świerczków, Tarnów, Tarnowiec, Wałki, Zawada, Zbylitowska Góra, Zgłobice i Zaczarnie.

W Krzyżu znajduje się składnica pocztowa, w zakres której wchodzi przyjmowanie wszelkich posyłek od osób tam mieszkających i odsyłanie tychże przesyłek urzędowi pocztowemu w Tarnowie-mieście, celem dalszego urzędowania. Również zabiera codziennie umyślny posłaniec wszelkie przesyłki dla mieszkańców gminy Krzyż przeznaczonych, celem doręczenia adresatom.

Okręg doręczeń urzędu pocztowego na dworcu kolejowym obejmuje: stronę północną ulicy Krakowskiej od Nr. domu 42 i stronę południową od Nr. domu 49 aż po Rudy, ulicę Stajenną, Bandrowskiego (wschodnia strona), gazownię, szklarnię i wszystkie domy znajdujące się w okolicy szklarni, jakoteż nowo powstałe domy przy ulicy prowadzącej do Tarnowca, aż po fabrykę dachówek.

Sieć telefoniczna w Tarnowie.

Każdy, kto chce być przyjętym do związku sieci telefonicznej, musi wnieść do c. k. Dyrekcji poczt i telegrafów we Lwowie podanie ostemplowane marką za 1 kor., — a po przyjęciu uiszczyć z góry w kasie miejscowego urzędu pocztowo-telegraficznego **należność budowlaną**, która wynosi:

- 1) za linię długości do 500 m. ryczałtowo 100 kor.
- 2) ponad 500 m. aż do 15 km. po 20 kor. za każde 100 m. i za nadwyżkę poniżej ostatnich 100 m.
- 3) ponad 15 km. wedle umowy.

Za t.zw. **druk zwrotny** oblicza się należność o 5% wyżej (w razie rozłożenia należności budowlanej na raty, dopłaca się 5% dodatku i składa się odpowiednią kaucję.)

Obowiązki abonentów są następujące: Każdy uczestnik opłacić musi **należność stacyjną**, 60 koron rocznie za każdą stację włączoną do przewodu ogólnego i 2) **należność za łączenie** pojedynczych stacji ze stacją centralną 40 kor. rocznie. — Kto jednak nie używa swojej stacji telefonicznej do rozmów z innymi abonentami miejscowymi, tylko wyłącznie do nadawania telegramów, ten nie opłaca należności za łączenie.

Wypowiadać można abonament telefonu tylko na $\frac{1}{2}$ roku naprzód, licząc czas od 1 stycznia lub 1 lipca.

Celem nadawania i odbierania telegramów za pośrednictwem telefonu, składa się pewien depozyt pieniężny, a urząd telefoniczny doręcza abonentowi co miesiąca odnośny rachunek udziałowy, który bezwzględnie musi być wyrównany. Pośrednictwo to telefoniczne wynosi 10 hal. za każdy telegram.

Godziny urzędowe w biurze telefonicznem są te same, co w urzędzie telegraficznym, lecz trwają tylko do północy. Tarnów liczy dotychczas 37 abonentów.

Sygnaly z wieży w razie pożaru.

Dzielnica:	Ilość uderzeń:	Dzielnica:	Ilość uderzeń:
Śródmieście	1 raz	Przedmieście Grabówka	4 razy
Zawale	2 razy	" Pogwizdów	5 "
Przedmieście Strusina	3 "	" Zabłocie	6 "

Taryfa dorożkarska w Tarnowie.

	powóz		wózek	
	2-	1-	1-	
	konny	konny	konny	
	K. hl.	K. hl.	K. hl.	K. hl.
Za pojedynczy przejazd w mieście lub na przedmieściu bez przestanku				
" " " w dzień	— 50	— 40	— 20	
" " " w nocy	— 50	— 50	— 30	
Za pierwszy kwadrans w dzień	— 50	— 40	— 20	
" dalszy " w dzień	— 40	— 30	— 16	
Za pierwszy kwadrans w nocy	— 60	— 50	— 30	
" dalszy " w nocy	— 50	— 40	— 20	
Ze stanowiska wprost na kolej w dzień	— 50	— 40	— 30	
" " " " " " w nocy	— 70	— 50	— 50	
Z domu na kolej w dzień	1 —	— 80	— 40	
" " " " " " w nocy	1 40	1 —	— 60	
Z kolei do miasta w dzień	1 —	— 80	— 40	
" " " " " " w nocy	1 40	1 —	— 60	
Z miasta do źródelka przy górze św. Marcina	1 20	1 —	— 60	
Na bal lub z balu	1 60	1 20	— 80	
Na pogrzeby i wesela liczy się według straconego czasu				
Nie cały kwadrans czasu liczy się za cały				
Za umieszczenie rzeczy na koźle				— 20

Uwaga. Gdy dorożkarz jedzie za rogatkę, ma gość zapłacić myto. Jeżeli dorożkarz wezwany będzie do czekania, do powrotu, lub dalszej jazdy, natenczas dalsze wynagrodzenie należy się wedle czasu.

JARMARKI UPRZYWILEJOWANE

w Królestwie Galicyi i w W. Ks. Krakowskiem.

Tarnów. Na podstawie zezwolenia c. k. Namiestnictwa z dnia 8 stycznia r. 1871., l. 55023 i z dnia 26 marca 1882. l. 17864 odbywa., się corocznie 12 jarmarków: 1) w pierwszy poniedziałek w styczniu przez jeden dzień, — 2) 3 lutego przez 8 dni, 3) 30 marca przez 8 dni (zarazem pierwszy wiosenny jarmark na konie), 4) 28 kwietnia przez 1 dzień (zarazem drugi wiosenny jarmark na konie), 5) w drugi poniedz. w maju przez 1 dzień, 6) w drugi poniedziałek w czerwcu, 7) od 22 lipca przez 8 dni, 8) w drugi poniedz. w sierpniu, 9) od 14 września przez 8 dni (trzeci jarmark na konie), 10) w drugi poniedz. w paźdz., 11) w drugi poniedz. w listopadzie, 12) w drugi poniedziałek w grudniu.

Jarmarki stare: Po NPM. Gromniczej 3 lut., 19 marca na konie, w poniedz. po niedzieli kwietniej, w poniedz. Wielk. tygodnia na bydło i kielbasy, w pierwszy dzień po Wniebowstąpieniu Pańskim i po Bożem Ciele, 14. i 29. września i 16. października.

Targi: Co drugi piątek odbywa się targ na bydło rogate, konie, kozy, i owce, a na mocy koncesyi c. k. Starostwa z dnia 10. paździer. 1893 r. l. 11288 co piątek targ na nierogaciznę, wreszcie na podstawie koncesyi z dnia 22. paździer. 1891 r. l. 27267 zwykle targi co wtorek i piątek każdego tygodnia. Jeżeli w oznaczony dzień targowy przypada święto, natenczas na mocy uchwały rady miej. z d. 22. maja 1894 r. i konces. c. k. Namiestn. z dnia 4. paździer. 1894 r. l. 78712 targ ów lub jarmark odbyć się ma w poprzedzającym to święto dniu powszednim.

Alwernia: co trzecią środę targ; *Andrychów:* każdego miesiąca w 1-szy poniedziałek jarmark, co wtorek targ.

Babice: 4 maja, 6 czerw., 24 sierp., 29 wrześ. *Baligród:* każdego poniedz. targ tygodniowy. *Baranów:* co wtorek targ. *Biała:* jarmarki na konie: w 3-ci poniedz. po trzech Królach, 2-gi poniedz. po św. Janie Nep., 1-szy poniedz. po św. Jakóbie ap., 1-szy poniedz. po św. Szymonie i Judzie. Co wtorku czwartku i soboty targ. *Biecz:* 25 stycz., 24 lut., 24 marca, 20 kwiet., 25 maja, 26 czerw., 10 sierp., 15 wrześn., 17 paździer., 11 listop., 6 grudnia. Jeżeli którego z tych poniedz. przypada święto, jarmark odbywa się w następny dzień powszedni. Każdego poniedz. targ. *Błażowa:* 7 stycznia, 12 marca, 8 maja, 2 i 27 lipca, 30 września, 12 listop., każdego poniedz. targ tygod. *Bobowa:* co czwartek targ tygod. *Bochnia:* 2 stycznia po niedz. mięsopustn., w poniedz. po 3-ciej niedz. postu na konie i bydło (aż do piątku), potem jarmark co czwartek aż do piątku po Wniebowstąpieniu, w piątek po Bożem Ciele, 22 i 30 czerwca, 22 lipca, 10 sierpnia, w poniedz. po Podwyż. św. Krzyża, w poniedz. po niedz. Różańc., 11 i 25 listopada. Jeżeli który jarmark przypadnie na sobotę, niedzielę lub dzień świąteczny, odkłada się na następny poniedz. lub dzień powszedni. Co czwartek targ. *Bolechów:* 18 stycz., 11 lutego, 1 maja, 5 czerwca, 3 sierp., w pierwszy poniedz. września, co poniedz. targ. *Bolechowice:* w 2-gą niedz. po Trzech Królach, 25 marca, 7 maja, 16 sierpnia, we wrześniu i grudniu, w pierwszą niedzielę po Suchedniach. *Brody:* 5 maja, 30 paździer., oraz targ na w_ęlnę od 26 sierpnia przez 8 dni. *Brzesko:* co 3-ci wtorek w miesiącu jarmark, a w każdy wtorek targ tygodniowy. *Brzostek:* co drugi wtorek targ. *Brzozów:* 6 stycz., 6 lutego, 16 marca, 23 kwietnia, 26 maja, 29 czerwca, 22 lipca, 24 sierpnia, 15 wrześ., 4 paździer., 1 listop., 4 grudnia, co poniedziałek targ tygodniowy.

Chrzanów: w drugi poniedz. po 3 Królach, w poniedz. po NMP. Grom, 12 marca, 1 maja, 24 czerw., 13 i 25 lipca, 15 sierpnia, 10 i 28 paźdz., 11 list., 6 grudnia, co środa targ. *Chyrów*: co wtorek targ. *Ciężkowice*: co poniedz. targ, a co drugi poniedz. jarmark. *Czchów*: jarmarki co wtorek. *Czernichów*: 12 jarmarków w każdą pierwszą środę miesiąca. *Czyski*: 2 lipca, 14 wrześ., 6 listop., *Czarny Dunajec*: co 4-ty poniedz., a mianowicie po jarmarku w Nowym Targu. *Czudec*: co czwartek targ.

Dąbrowa: co drugi poniedz. targ. *Dębowiec*: co poniedz. targ. *Dębica*: 2 stycz., 2 lutego, 23 kwiet., w drugi dzień po Bożem Ciele, 13 lipca, 24 sierpnia, 17 paźdz., 4 grud., co czwartek targ. *Dobczyce*: 12 jarmarków, a to w pierwszą środę każdego miesiąca. *Dobromil*: 18 stycz., od 1 do 8 sierpnia, 26 paźdz., każdego poniedz. targ. *Droginia*: 14 lutego, 23 kwietnia, 16 lipca. *Dubiecko*: 3 lut., 19 marca, 2 maja, 9 wrześ., 25 listop., 6 grudnia, co poniedz. targ. *Dukla*: 7 stycz., 25 lutego, 19 marca, na Wniebowst., na Boże Ciało, 24 czerwca, 22 lipca, 29 sierp., 25 listop., 21 grudnia, co czwartek targ. *Dynów*: 3 lutego, 29 marca, 2 maja, 9 wrześ., 25 list., 6 grud., co poniedz. targ.

Fredropol: 2 stycz., 25 marca, 12 sierp., 19 listopada, co piątek targ. *Fryszlak*: co drugi czwartek jarmarki na bydło.

Gdów: co trzeci wtorek targ. *Głogów*: co poniedz. targ. *Gorlice*: 12 jarmarków we wtorki po następujących świętach: 3 Królach, św. Mateusza, niedzieli kwietn., św. Filipie i Jakóbie, Wniebowstąpieniu, św. Janie Chrzcicielu, św. Maryi Magdalenie, Wniebowzięciu NMP., Narodzeniu NMP. św. Franciszku Seraf., św. Marcynie, 3-ciej niedzieli adw., co wtorek targ. *Grybów*: co poniedz. targ.

Husaków: 8 maja, 17 sierp., 8 paźdz., 18 grudnia; co czwartek targ.

Jarostaw: 12 stycz., 10 marca, 13 czerw., 2 wrześn., każdy przez 8 dni, co poniedz. i piątek targi tygod. *Jasienica*: 5 lipca, 9 sierpnia, 13 grudnia, co czwartek targ tygod. *Jasto*: 7 stycz., 3 lut., 23 kwiet., 21 wrześ., 2 listopada, w każdy piątek targ. *Jaworzno*: co wtorek targ. *Jedlicze*: 25 lutego, 20 kwiet., 18 czerw., 9 sierp., 29 wrześ. *Jelesna*: co czwar. targ. *Jodłowa*: co drugi wtór. targ.

Kalusz: 18 stycz., 11 lut., 13 marca, 20 kwiet., 16 maja, 6 czerwca, 20 lipca, 1 paźdz., 18 listop., 10 grud., (przez 2 dni), 27 sierp., (5 dni), 28 wrześ. (3 dni), co piątek targ. *Kalwarya*: 25 stycz., 19 mar., 4 maja, 13 czerwca, 17 sierp., 19 listop. *Kamionka Strumiłowa*: 19 stycz., 8 maja, 10 wrześ., co 2-gi wtorek targ. *Kańczuga*: we wtorek po Ziel. św., 30 wrześ., 4 grud., co wtorek i czwartek targ. *Kęty*: w drugi poniedz. po 3 Królach, w poniedz. po Wniebowstąp., w poniedz. po św. Krzyżu, w poniedz. po Nar. NMP. każdy trwa 8 dni.

Kolbuszowa: co wtorek targ. *Końcary*: 1 maja, co drugi poniedz. jarmark. *Krzeszowice*: co poniedz. targ. *Korczyn*: 15 stycz., 3 kwiet., 30 sierp., 1 grud., co piątek targ. *Kraków*: jarmarki na bydło i wełnę itd. 23 kwiet., 29 września, oba przez 14 dni, w poniedz. po 4-tej niedz. postu, co piątek i sobotę targ na nierogaciznę, co wtorek i piątek targ. *Krosno*: 1 stycznia, w poniedz. po niedz. przewodniej, w poniedz. po św. Trójcy, 31 lipca, 18 paźdz., co poniedz. targ. *Krynica*: co drugą środę targ. *Krzywcza*: 13 stycz., 25 marca, 31 lipca, 18 grud. *Krzywcze*: 18 stycz., 30 kwiet., 10 lipca, 8 grudnia.

Lanckorona: 21 stycz., 8 maja, 24 czerw., 4 wrześ. *Leżajsk*: 21 stycz., 23 kwiet., 9 maja, 5 i 14 sierp., 4 paźdz. i 6 grud. *Limanowa i Lipnica*: co trzeci poniedz. jarmark. *Lisko*: co wtorek targ tygod. *Liszki*: w pierwszy poniedz. każdego miesiąca jarmark. *Lwów*: 21 stycznia, 24 maja, 12 paźdz. (po 14 dni). *Lubień*: w każdą pierwszą środę miesiąca jarmark.

Łapanów: 8 stycz., 19 lut., 3 marca, 14 maja, 25 czerwc., 6 sierpnia, 17 wrześ., 29 paźdz., 10 grud., co poniedz. targ. *Łańcut*: 7 stycz., 13 lut., 15 i 16 mar., 13 czerw., 13 i 26 lipca, 24 sierp., 5 paźdz., 11 i 30 listop., co wtorek i piątek targ. *Łącko*: co trzecią środę targ. *Łukawica*: (powiat limanowski) w każdy trzeci poniedziałek po jarmarku w Limanowy.

Majdan: co poniedz. targ. *Maków*: (koło Kolbuszowy) 29 stycz., 1 maja, 7 sierp., 19 listopada, co czwartek targ. *Mielec*: 5 jarmarków w czwartki po: NMP. Gromnicznej, po św. Trójcy, po Wniebowzięciu, po św. Mateuszu, po św. Marcynie. *Mościska*: 25 lutego, 24 czerw., 10 sierpn., 2 listop., jarmark na konie, co czwartek i piątek targ. *Mszana dolna*: co wtorek targ. *Muszyna*: w poniedz. po Gromn., po Wniebowst., po św. Małgorzacie, po św. Michale, po Poświęc. Kościoła, po Ofiar. NMP., co poniedz. targ, co 3-ci poniedz. jarmark. *Myślenice*: co drugi poniedz. targ.

Niebylec: 15 lut., 1 wrześ., 7 listop., 28 grud., co poniedz. targ. *Nieźniedź*: co środę targ. *Niegowice*: co 4-tą środę targ. *Niepołomice*: 7 stycz., 24 lut., 4 marca, w poniedziałki: po niedz. zapust., po niedz. kwiet., po św. Trójcy, 24 czerw., 26 lip., 24 wrześ., 4 i 13 listop., co wtorek targ. *Niżankowice*: 16 stycz., 1 marca, w poniedz. po rusk. św. Trójcy, 20 wrześn., 18. grud., co środę targ. *Nowe miasto*: 11 listop. *Nowy Sącz*: co wtorek i piątek targ. *Nowy Targ*: co poniedz. jarmark.

Ołpiny: co drugi czwartek targ. *Osieki*: (koło Żmigroda), co czwartek jarmark na bydło. *Oświęcim*: przez 2 pierwsze czwartki każdego miesiąca targ.

Piaski: (przedm. Krakowa) co wtorek targ. *Pilzno*: 7 i 28 stycz., 24 lut., 19 i 31 mar., 23 kwiet., 8 i 19 maja, 24 czerwca, (targ na płótno), 22 lipca, 15 i 18 sierp., 2 i 19 wrześ., 28 paźdz., 30 listop., 15 grudnia. *Piwniczna*: 2 stycznia, w poniedz. po niedz. środopost., we wtorek po Ziel. świąt., 25 lipca, 24 sierp., co drugi czwartek targ. *Podgórze*: w każdą pierwszą środę miesiąca, co wtorek i piątek targ. *Prądnik czerwony* (pod Krakowem): na bydło każdego czwartku, na nierogaciznę w poniedziałki i piątki. *Próchniki*: 21 stycz., 26 lipca, co czwartek targ. *Przeclaw*: co środę targ. *Przemysł*: 26 czerwca, 9 grudnia, każdy przez 14 dni, co poniedz. i piątek targ. *Przeworsk*: 2 stycznia, 19 marca, 1 maja, 15 lipca, 4 paźdz., 19 listop., co poniedz., środę i piątek targ.

Rabka: co drugi poniedz. targ. *Radtów*: co środę targ. *Radymno*: 10 maja, 20 sierp., 20 września, 20 grud., co poniedz. i piątek targ. *Raniszów*: co czwartek targ. *Rajcza*: co miesiąc we czwartek po 15-tym. *Rozwadów*: co wtorek targ. *Rybotycze*: 14 wrześ., 10 grud., co czwartek targ. *Rymanów*: 25 lipca, 9 wrześ., 6 grud. (każdy po 6 dni), co poniedz. targ. *Rzepiennik strzyżowski i Rzepiennik biskupi*: co środę targ. *Rzeszów*: 19 marca, na św. Trójcę, 2 lipca, 21 wrześ., 1 paźdz., 2 listop., 21 grud., co wtorek i piątek targ.

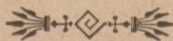
Sanok: we wtorek przed Ziel. św., w poniedz. przed Bożem Narodz., co piątek targ. *Sędziszów*: co piątek targ. *Sieniawa*: 5 stycz., 4 kwiet., 24 czerw., 2 listop. *Skawina*: co czwartek targ. *Ślemień*: co poniedz. targ. *Sokołów*: (k. Rzeszowa) 25 marca, 29 czerw., 25 lipca, 11 paźdz., co wtorek targ. *Starasól*: 2 stycznia, 20 września, każdego piątku targ. *Stary Sącz*: co drugą środę targ. *Strzyżów*: w poniedz. po 3 Królach, 8 lutego, (przez 3 dni), w poniedz. zapustny, w pon. środopost., w ponied. po Wielkanocy, 8 maja, (3 dni), 26 lipca, 14 sierp., (3 dni) 8 wrześ., 21 paźdz., 6 list., (3 dni) 25 listop., co poniedz. targ. *Sucha*: co drugi wtorek targ. *Szczawnica*: targ co wtorek w czerwcu, lipcu sierpniu i wrześniu. *Szczucin*: co środę targ. *Szerzyny*: w 2-gi i ostatni czwartek każdego miesiąca targ. *Szczerzowa*: co trzeci czwartek każdego miesiąca jarmark.

Tarnobrzeg: każdej środy targ. *Trzciana*: 26 marca, 13 lip., 30 wrześ., co wtorek targ. *Trzebinia*: w poniedz. po 3 Królach, NMP. Gromn., po niedz. Białej, po św. Jakóbie, po św. Szymonie i Judzie, po św. Katarzynie, 23 kwietnia, 8 maja, 28 czerw., 25 sierp., 21 września, co środy targ. *Tuchów*: co drugi wtorek targ. *Tyczyn*: 2 i 25 stycz., 2 i 26 marca, 3 maja, w piątek po Bożem Ciele, 22 lipca, 17 sierp., 21 wrześ., 28 paźdz., 25 listopada, co poniedz. targ. *Tylicz*: w poniedziałki po 3 Królach, po niedz. palmowej, po Ziel. Św., po św. Piotrze i Pawle, po św. Jędrzeju, po Wszystkich Św. *Tymbark*: co 3-ci poniedz. po targu w Łukawicy. *Tyrawa wołoska*: 16 lipca jarmark na bydło, co środy targ.

Uhnów: 18 stycz., 20 lutego, 12 czerwca, 13 lip., 20 wrześ., 30 paźdz., co piątek targ. *Ulanów*: co poniedz. targ. *Ułaskowce*: od 14 czerwca do 12 lipca. *Uście ruskie*: 18 stycz., 5 maja, 6 czerc., 11 lipca, 20 listop., 21 grudn. *Uście solne*: 24 kwiet., 4 czerw., 24 sierp., 1 paźdz. *Ustrzyki dolne*: co środy targ.

Wadowice: w 1-szy czwartek każdego miesiąca jarmark, co czwartek targ. *Wieliczka*: w czwarty poniedz. każdego miesiąca jarmark, co czwartek targ. *Wielopole*: co poniedz. targ. *Wilamowice*: w 1-szą środę każdego miesiąca jarmark, co środy targ. *Wiśnicz nowy*: W 3-cią środę każdego miesiąca jarmark, co środy targ. *Wojnicz*: co trzeci poniedz. jarmark, co poniedz. targ. *Wojnitów*: 5, 6 i 7 maja jarmark na bydło, 10 lipca, 18 sierpnia.

Zabłotów: 18 stycz., 11 lutego, 6 kwiet., 5 maja, 11 lipca, 10 i 28 wrześ., 7 listop., 12 grud., co wtorek targ. *Zakliczyn* (nad Dunajcem) co trzeci poniedz. jarmark. *Zarszyn*: 12 marca, w piątek po Wniebowstap., 17 lipca, 12 paźdz. co środy targ. *Zator*: 28 stycz., 28 kwiet., 30 czerw., 22 wrześ., co poniedz. targ. *Zbaraż*: w ostatni dzień 1-go tygod. rusk. Wielk. postu. 22 kwiet., 6 lip., 13 wrześ., 30 paźdz., 18 grud., co poniedz. i piątek targ. *Zbyszyce*: 12 stycz., 14 lutego, 19 marca, 25 kwiet., 16 maja, 24 czerw., 26 lipca, 25 sierpnia, 21 wrześ., 18 paźdz., 25 listop., 23 grud. *Zdynia*: 14 stycz., 12 lutego, 21 marca, 7 maja, 7 lipca, 7 sierp., 27 wrześ., 13 listop., 12 grud., (na bydło, owce i nierogaciznę). *Zmigród*: 2 lutego, 23 kwiet., 24 czerw., 25 lipca, 17 paźdz., 13 grud., co poniedz. targ. *Zółkiew*: 9 stycznia, we środę 4-go tygodnia rusk. Wielk. postu, 8 maja, 30 czerw., 14 wrześ., 5 paźdz., 12 listop., co poniedz. i piątek targ. *Zołynia*: w poniedz., po niedzieli kwietniej, 3 czerw., 10 sierp., 21 grud. *Zywiec*: w poniedz. po 3 Królach, po nawróceniu św. Pawła, po Wniebowz. NMP., po Zielon. Św., po śś. Piotrze i Pawle, 25 sierpnia i po św. Michale; co środy targ.

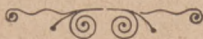
HUMORYSTYKA.

- Dlaczegoś Pan wczoraj nie był na piwie?
- Bo mi się gdzieś pies zawieruszył.
- A cóż ma wspólnego pies z pańskim wyjściem?
- Widzisz pan rzecz jest taka, że moja nadobna połowita w rozmaite kąty buty moje chowa. Gdy pies w domu, to mi je wynajdzie, a gdy go niema, to się sam przecież pod meble wsuwać nie mogę.

Co kraj to obyczaj. (*Wieśniaczka, która na pogrzeb stryja do obcej wsi przybyła:*)

- Mościewy, powiedzcie mi też, jaki u was zwyczaj, — czy się tu płacze zaraz od domu, czy dopiero na cmentarzu?

Szematyzm miasta Tarnowa.

Duchowieństwo dycezyi tarnowskiej.

Biskup:

X. Dr. Leon Wałęga.

Biskupstwo tarnowskie utworzone w 1785 dzieli się na 20 dekanatów, liczy 180 samoistnych parafij, 12 kościołów filialnych, 1 kapelanie, 6 męskich i 5 żeńskich klasztorów, 1 kongregację kapłanów świeckich, 37 domów zakon. żeńsk., 382 kapłanów świeckich, 48 księży zakon., 266 zakonnice. Dusz rz. kat. obrz. 774.311, wyzn. gr. katol. 13.547, Ormian 2, Protestantów 3.276, Żydów 77.671.

Kapituła katedralna.

Praciaci: X. Walczyński Stanisław kawaler orderu Ces. Leopolda, prep. inf., protonot. Apost., prał. dom. J. Świątobl., radny i honor. obywatel m. Tarnowa; — X. Dr. Józef Bąba, dziekan kapituły, protonot. Apost. i prałat dom. J. Świątobl., rektor seminar. duch., kapelan J. ces. król. Apost. Mości; — X. Jaworski Jan, scholastryk kapituły, podk. J. Świątobl.

Kanonicy gremialni: X. Leśniak Franciszek, prob. parafii, przew. rady szkol. miejsc., radny m. Tarnowa; X. Dr. Jan Bernacki, X. Walczyński Franciszek, podkom. J. Świątobl.; jedna kanonia vacat.

Kanonicy honorowi: X. Henryk Labędź Otowski w Chełmie (dyec. krak.); X. Szurmiak Franciszek, prob. w Czermnie, dziekan mielecki; X. Lipiński Franc., prob. w Bochni, dziekan dek. bocheńskiego; X. Dr. Kopyciński Adam, prob. w Gwałszowicach, X. Dr. Aleksander Pechnik, prof. gimn. we Lwowie.

Konsystorz biskupi.

Prezes: Każdorazowy Biskup.

Radcy, referenci i assesorowie czynni: X. Walczyński Stanisław j. w., X. Bąba Józef j. w., X. Jaworski Jan j. w., X. Leśniak Franciszek j. w., X. Bernacki Jan j. w., X. Walczyński Franciszek j. w., X. Chendyński Władysław, X. Dr. Mysor Władysław, registrator konsyst. i prof. supl. zakładu teol., kapelan biskupi.

Egzaminatorowie prosynodalni.

X. Stanisław Walczyński, X. Dr. Józef Bąba, X. Jan Jaworski, X. Fran. Leśniak, X. Dr. Jan Bernacki, X. Franciszek Walczyński, X. Władysław Chendyński, X. Dr. Karol Szczeklik, X. Dr. Jakób Górka, X. Dr. Tomasz Włoch i X. Dr. Jakób Stanczykiewicz.

Zakład teologiczny.

Dyrektor: Każdorazowy Biskup.

Zastępca: X. Dr. Józef Bąba j. w.

Profesorowie: X. Dr. Dutkiewicz Stanisław, X. Dr. Karol Szczeklik, X. Dr. Górka Jakób, X. Dr. Zygułiński Michał, X. Dr. Włoch Tomasz, X. Dr. Stanczykiewicz, X. Dr. Mysor Wład., X. Dr. Andrzej Macko, X. Gadowski Walenty, katecheta przy ck. semin. naucz. w Tarnowie, X. Leśniak Fr. j. w., X. Moryl Floryan, wikary katedr.

Seminaryum dycezyjalne ul. Seminarza.

Rektor: X. Dr. Józef Bąba j. w.

Vice-Rektor: X. Dr. Rec Michał, katecheta II. gimn.

Spirytualny: X. Kasper Mazur.

Prefekt I: X. Jan Dulan, katecheta pomocniczy I. gimn.

Kancelarya konsystoryalna w Rynku (pałac Biskupi).

Kancelarz: X. Chendyński Władysław j. w., Registrator i protokolista: X. Dr. Mysor Wł. j. w.

2 dyetaryuszy — sługa kancelaryjny.

Urząd parafialny ul. Kapitulna.

Proboszcz: X. Leśniak Franciszek. Wikaryusze: X. Józef Gawor, senior, X. Jakób Urbański, X. Michał Paczyński, X. Stanisław Warchałowski, X. Igiacy Kołodziej, X. Floryan Moryl.

Katecheci szkolni.

X. Gadowski Walenty, X. Wątorok Józef, X. Dr. Adam Frączkiewicz, X. Wincenty Dymnicki, X. Pałka Franciszek, X. Dr. Rec Michał, X. Józef Kaliciński, X. Józef Koterbski, X. Witek Józef, X. Sulma Paweł, X. Dulian Jan.

Zamieszkałi w Tarnowie w stanie spoczynku: X. Biłkowski Franciszek, X. Stanisław Januszkiewicz.

KLER ZAKONNY

XX. Oratoryjanie (*Filipini*)

ul. Seminarńska (osiedlili się w Tarnowie 1880).

Przełożony: X. Prejbisz Bernard, członków domu 7.

OO. *Minoryci* (*Bracia młodszy*)

ul. Bernardyńska. Klasztor fundował Jan Amor Tarnowski, kasztelan krak. w r. 1459.

Gwardyan: O. Belewender, księży zakonnych 3, laików 2.

KLASZTORY ŻEŃSKIE.

PP. *Urszulanek*.

ul. Urszulańska i Ogrodowa.

Przełożona: Marya Walentyna Lisiecka, zakonnice 35. Obok klasztoru zakład wychowawczy dla dziewcząt i szkoła z prawem publiczności.

Prefekta szkoły: Antonina Bronikowska.

Siostry Józefitki.

W Bursie św. Kazimierza zakonnice 3.

Siostry Felicjanki

przy Ochronce dla sierót pod wezw. ks. Izabeli Sanguszkowej ul. Ogrodowa l. 12.

Zakonnice 4.

przy Ochronce dla sierót im. św. Stanisława na Grabówce.

Zakonnice 2, siostry służebne 2.

Władze autonomiczne.

Magistrat m. Tarnowa.

Burmistrz: Rogoyski Witold.

Wiceburmistrz: Dr. Stojalowski Stan. Assesorowie: Dr. Goldhammer Elias, Dr. Stec Jan, Wróblewski Piotr, Westreich Abraham, Łazarski Franciszek.

Urzędnicy Magistratu.

Sekretarz I. z tyt. radcy mag.: Herzig Franc., sekretarz II. Stoga Marcin, konce-

pista: Głuszek Franc., kancelista: Baldini Emil (zarazem sekr. Rady m.); budowniczcy: Zaremba Szczesny; zast. kasyera: Łuszczewski Julian; zast. kontrolora: Czyżyński Rudolf; rejestrator: Kaszuba Miecz.; prakt. rysown.: Dziewański Michał.

Policja miejska.

Inspektor policji vacat. Adjunkci I kl.: Holender Adolf, Maniak Jan, adjunkt II kl.: Gałkiewicz Alfred. Prakt.: Kurowski Wład.

1 sierżant, 1 detektyw policji, 52 żołnierzy policyjnych, 1 woźny, sług gminnych 2.

Miejska służba zdrowia.

Lekarze: Dr. Walczyński Józef, Dr. Pilzer Herman. Weterynarz: Samet Emil. Akuszerki: Liegert Klara, Zacharowa Tekla, Reinhold Sara.

Straż pożarna etatowa

w zabudowaniu policji miejskiej ul. Wałowa

Komendant: Rajkowski Władysław, 1 starszy strażak, 16 strażaków pożarn.

Institucje miejskie.

Miejska kasa oszczędności połączona z oddziałem zastawniczym.

założona 1 list. 1861. (gmach własny ul. Wałowa).

Prezes wydz. X. Walczyński Stanisław; zastępca: Płaziński Leopold. Komisarz rządowy: każdorazowy starosta. Członków wydziału 19.

Przew. dyrek.: Dr. Alojzy Malawski, członkowie: X. Leśniak Franciszek, Kaczkowski Michał, Kowalski Ludwik, Gabryel Geringer.

Personal urzędniczy. Naczelnik biur: Kusz Józef, Kasyer: Martusiewicz Jan. Buchalter: Bigo Mateusz. Kontrolorzy: Podolecki Stanisław, Opatowicz Stanisław; sekretarz: Mikuciński Włodzim.; adjunkci: Stachiewiczowa Ludm., Tabeau Aleksander, Kozubowski Stanisław; siły pomoc.: Donnersberg Józef, Armatys Wojciech, Augustyński Władysław, Czupryna Józef, Helena Kozubowska, Heski Roman, 1 taksator, 2 woźnych.

Zakład zastawniczy podupadłych mieszczan, (w gmachu własnym ul. Krótka).

Dyrektor Grabczyński Marcin, likw.: Gałas Józef, 1 taksator, 1 woźny.

Straż ogniowa ochotnicza
pod opieką Magistratu.

Prezes: Dr. Stojalowski Stanisław. Wiceprezes: Łazarski Franciszek, naczelnik straży: Jamrowicz Mikołaj.

Ogród miejski (strzelecki)
ul. Seminarska.

Zarządza komisya wybrana z łona Rady miejskiej. Prezes: Dr. Leniek Jan, ogrodnik: Bibro.

Władze powiatowe autonomiczne.

Wydział Rady powiatowej
ul. Krakowska 1. 18.

Prezes: Dr. Jan Stec. Wiceprezes vacat. Członkowie: Dr. Włodz. Krzeczunowicz. Dr. Ringelheim Adolf, adwokat, Rogoyski Witold, burm. m. Tarnowa, Filip Włodek. Zastępcy: Wróblewski Piotr, Łazarski Franciszek, Schwanenfeld Leon, Sińska Józef.

Urzędnicy:

Sekr.: Wł. Przybyłkiewicz; Inżynier pow.: Krasowski Michał; Kasyer: Bernaś Michał. 1 woźny.

Biuro melioracyjne
ul. Klikowska 1. 7.

Kierownik: Wiśniewski Konstanty.

Zarząd powiatowy Kółek rolniczych.

Prezes: X. Dr. Bernacki Jan, sekretarz: X. Dr. Zyguliński Michał.

Wydz. okr. gal. Tow. kred. ziemsk.
ul. Krakowska 1. 18.

Prezes: Hr. Potulicki Ignacy, Zast.: Żaba Stanisław.

C. k. okręg. Tow. gospodarczo-rolnicze.

Prezes: Męciński Józef, Zast. Czaykowski Tadeusz, Sekr. Bernaś Józef.

Władze polityczne.

C. k. Starostwo
pl. Sobieskiego 1. 4.

Starostwo obejmuje obszar 70.921 kwadr. mirjam. miesz. 98.543 w 85 gminach politycznych i 86 gminach katastralnych, 2 sądy pow. miejsko-delegowane w Tarnowie i w Tuchowie.

„TARNOWIANIN“.

Kier.: Radca Namiest. Dr. Dunajewski Stan., kaw. ord. żelazn. kor. III. kl.

Komisarze powiatowi: Majewski Jan, Władysław hr. Stadnicki, Wykowski Ludwik; Prakt. konc. Nam.: Podobiński Kazimierz, Woliński Stanisław; Star. lekarz pow.: Dr. Dzikowski Zygmunt; Weterynarz: Szydłowski Zenon; Sekretarz pow.: Starzewski Ignacy; II-gi sekretarz powiat.: Wąsik Stanisław.

Przydzielony

Kom. polic.: Wolaniecki Michał, 2 straż. cyw.-polic.

Oddział budowniczy:

Radca: Hipolit Zbyszewski. Inżynier: Majer Fächer, Adam Mozdyniewicz, Antoni Korasiewicz, Joachim Traczyk. Adj. budow.: Maryan Hoff, Kazimierz Górski, Maryan Bembnowicz, Stanisław Vayhinger, Bolesław Chmielowski. Pomocnik tech.: Zdzisław Pluciński.

Oddział podatkowy
plac Sobieskiego 1. 3.

Radca skarb.: Łucki Antoni. Insp. pod.: Czapliński Emilian, Pilny Szymon. Koncep.: Chmura Stanisław. Prakt. konc.: Dr. Hollender Jakób. Poborca: Stanczykiewicz Stanisław. Oficyał: Zahaczewski Apollinary. Adjunkt: Jękot Jan Kancelista.: Schubert Karol. 4 pomocników kancelaryjnych, 2 woźnych.

C. k. główny urząd podatkowy
ul. Seminarska, gmach Semin. duch.

Nadpoborca: Jakubowski Karol. Nadkontr.: Plutecki Adam. Ofic.: Puchalski Józef, Rudermann Wolf Rubin. Adjunkci: Dobrzański Józef, Ściborowski Henryk, Bauda Maryan, Styliński Józef, Flak Stanisław. Prakt.: Piotrowski Stanisław, Piękoś Tadeusz, Starostka Franciszek, 2 woźnych.

C. k. Urząd utrzym. ewid. pod. grunt.

Starszy geom.: Lewkowicz Józef; ew. geom. Floryan Hackbeil.

Władze sądowe.

C. k. Sąd obw. i Sąd pow. miejsk.-deleg.
ul. Bernardyńska.

Obwód obejmuje obszar 3.567.38 kwadr. kilom., 403 gmin katastr., liczy mieszkańców 342.361

mieści w obwodzie swoim 1 sąd pow. miejsk. deleg. i 8 sądów pow., a to w Dąbrowie, Dębicy, Mielcu, Pilźnie, Radomyślu, Ropczycach Tuchowie i Żabnie.

Prezyd. Sądu obw.: c. k. Radca dworu w V randze: Stanisł. Sas Doliński. Wiceprezydent sądu obwod. w VI r. Dr. Władysław Zaklika. C. k. radca sądu kraj. wyż. w VI r.: Edmund Wachholz. C. k. Radcy sądu kraj. w VII r.: Stanisław Dembowski, Sylwester Richter, Edmund Stronczak, Oskar Rotschek, Andrzej Kozik, Kazimierz Gajewski, Michał Gołąb, Józef Dobrowolski, Henryk Sozański, Ludwik Rekiert, Dr. Władysław Kruczkiewicz, Wojc. Zagórowski, Dr. Karol Windakiewicz, Dr. Salomon Merz, Edward Hora. C. k. Sekretarze sąd. w VIII r.: Ludwik Freindl de Freindelsberg, Zygm. Głębocki, Zygm. Kowalski, Franciszek Leon Koch, Józef Panek, Bożesław Salski, Franc. Dura, Wiktor Rolle, Romuald Lelek, Karol Nenyeczko, Leon Wittig. C. k. Adjuncki sąd. w IX r.: Maryan Siekierzyński, Jan Krajewski, Kukiel. Auskultanci: Aleksander Różycki, Kazim. Pawłowski, Bolesław Syruczek, Dr. Aleks. Bartik, Wład. Kuśnierz, Julian Kryplewski, Dr. Stanisław Freindl de Freindelsberg, Kazimierz Warzeszkiewicz, Tadeusz Folner, Leopold Zarzycki, Jan Antoni Zgórniak, Stanisław Małeta, Tadeusz Grodecki, Jan Iwański. Praktykant: Dr. Salomon Zelt.

Urzędy pomocnicze c. k. Sądu obwod.

Starszy naczelnik kancelaryjny w IX. r.: Michał Sekunda. Naczelnik kanc. w X. r.: Józef Kroupa. Asystent kanc. w XI r.: Jan Stanuła. Ofic. kanc. IX. r.: Feliks Robaczewski, Bronisław Werner. Prow. księgi grunt.: Józef Marczuk, Aleksander Komperda. Ofic. kanc. X. r.: Franciszek Wantuch, Teodor Bogdanowski, Ludwik Sowiński, Zygmunt Dąbrowski, Karol Majewski, Antoni Koch, Marek Kretz, Maryan Heller, Mieczysław Strohbach, Władysław Kumiński, Leonard Bocheński. Kanceliści sąd.: Józef Korpanty, Andrzej Bachleda, Maryan Muszyński, Kazimierz Panczakiewicz, Roman Łazarski, Antoni Sierosławski, Bronisław Dutkiewicz.

Lekarze sądowi.

Dr. Glaser Leopold, Dr. Walczyński Józef, Dr. Ozimek Stanisław, Dr. Schützer Leon, Dr. Ebersson Maurycy, Dr. Włodzimierz Rogalski, Dr. Ader Anselm, Dr. Feiweil Izrael, Dr. Zygmunt Dzikowski, st. lekarz powiatowy, Dr. Seweryn Kowalski.

Assessorowie ze stanu kupieckiego do senatu dla spraw handlowych.

Brandstädter Markus Dawid, Frey Zygmunt, Silbiger Juliusz, Koszyk Bolesław, Pisz Józef, Sokalski Józef, Paszcza Wincenty, Wierzycki Hipolit, Kaempf Alojzy, Bartik Franc., Józef Kusz, Herman Monderer.

Tłomacze sądowi

Dla języka franc. i rosyjskiego: vacat.
Dla języka hebr.: Samuel Daniel.

Rzecoznawcy fachowi.

Dla sprawdzania pisma: Gabryelski Edward, Jan Dusza, Karol Albrecht, Świder Józef. Dla przedsiębiorstwa księgarskiego Pisz Józef. Dla ksiąg handlowych i rach. Ringelheim Herman. Dla oceny klejnotów, Kaempf Rajmund.

Zaprzyięgli taksatorowie dóbr.

Witold Rogoyski, Dietl Leopold, Szerękowski Edward, Wincenty Paszcza, Wodczyński Władysław, taksator dla dóbr tab., Pauer Franc. (dla większych posiadłości lasowych), Zins Dawid, do oszacowania większych przedsiębiorstw przemysłowych.

C. k. notaryusze

w obrębie c. k. Sądu obwod. tarnowsk.
W Tarnowie: Dr. Brzeski Bronisław, ul. Katedralna l. 2. Vayhinger Adolf, pl. Sobieskiego l. 2.

W Dębicy: Kazim. Wilusz.

W Dąbrowie: Władysław Krasicki.

W Mielcu: Fibich Antoni.

W Pilźnie: Bujnowski Tytus.

W Radomyślu: Jan Glaser.

W Ropczycach: Dr. Strzelbicki Stanisław.

W Tuchowie: Goyski Kazimierz.

W Żabnie: Dr. Machowicz Kazimierz.

Izba notaryalna dla okręgów sądów obw. tarnowskiego, rzeszowskiego i jasielskiego
z siedzibą w Tarnowie.

Prezes: Dr. Brzeski Bronisław z Tarnowa. Człon.: Fibich Antoni z Mielca, Bujnowski Tytus z Pilzna, (1 członek vacat).

Orzakiewicz Gabryel z Łańcuta. Zastępcy: Goycki Kazimierz z Tuchowa, Krasicki Władysław z Dąbrowy, Nowiński Bronisław z Leżajska.

Adwokaci

w obrębie sądu obwodowego tarnowskiego.

Dr. Apfelbaum Ignacy, ul. Bernardyńska 1. 20, Dr. Bober Herman, ul. Zdrojowa 1. 2. Dr. Fink Adolf, ulica Szeroka 1. 4, Dr. Gałęcki Junosza Bronisław, plac Katedralny 1. 1, Dr. Gałęcki Junosza Mieczysław, ul. Bernardyńska 1. 26, Dr. Glaser Ludwik, ul. Wałowa 1. 5, Dr. Goldberg Jakób, ul. Bernardyńska 1. 16, Dr. Goldfluss Mojżesz, ul. Wałowa vis à vis policji, Dr. Goldhammer Elias, ul. Katedralna 1. 5, Dr. Heller Herman, ul. Bernardyńska 1. 23, Dr. Hochberg Wilhelm, plac św. Ducha 1. 8, Dr. Maławski Alojzy, ul. Krakowska 1. 7, Dr. Mütz Herman, ul. Wałowa 1. 5, Dr. Offner Józef, ul. Bernardyńska 1. 18, Dr. Emil z Psar Psarski, ul. Targowa 1. 1, Dr. A. Pflugeisen, ul. Zdrojowa 1. 4, Dr. Pariser Jakób, ul. Szeroka 1. 3, Dr. Rappaport Edward, ul. Wałowa 1. 1, Dr. Ringelheim Adolf, ul. Bernardyńska 1. 8, Dr. Rokach Samuel, ulica Wałowa 1. 11, Dr. Salz A., ul. Wałowa 1. 18, Dr. Salomon Febus, ul. Wałowa 1. 15, Dr. Stec Jan, ul. św. Anny 1. 5, Dr. Stojałowski Stanisław, ul. Krakowska 1. 6, Dr. Tertil Tadeusz, pl. Kazimierza W. 1. 3, Dr. Tokarz Stanisław, ul. Katedralna 1. 2, Dr. Traum Józef, ul. Katedralna 1. 2.

W Dąbrowie: Dr. Datka Józef, Dr. Szancer Wiktor.

W Dębicy: Dr. Friedberg Sydon, Dr. Fischler Salomon.

W Mielcu: Dr. Stanisław Nowaczyński, Dr. Brandt Henryk.

W Pilźnie: Dr. Gucwa Wilhelm, Dr. Kurdzielski Kazimierz.

W Radomyślu: Dr. Orliński Maurycy, Jakób.

W Ropczycach: Dr. Strowski Bolesław, W Tuchowie: Dr. Agatstein Albert.

C. k. Prokuratorya państwa

ul. Bernardyńska.

Prokurator: Józef Jakubowski. Zastępcy: Władysław Mossór, Bolesław Rychlik, Mieczysław Ujejski.

Urzednicy manipulacyjni i służba przydzieleni ze sądu obwodowego.

C. k. Sądy powiatowe

w obrębie sądu obwod. tarnowskiego.

W Dąbrowie: Naczel.: Murdzeński Walenty, sędzia powiatowy.

W Dębicy: Naczel.: Chudziński Wład., radca sądu kraj.

W Mielcu: Nacz.: Stan. Komalski, radca sądu kraj.

W Pilźnie: Naczel.: Józef Zelek, radca sądu kraj.

W Radomyślu: Naczel.: Jaworski Wacław, sędzia powiatowy.

W Ropczycach: Nacz.: Ścibor Franc., radca sądu kraj.

W Tuchowie: Nacz.: Dr. Gutowski Zacharyasz, radca sądu kraj.

W Żabnie: Naczel.: Nowaczyński Konstanty, sędzia powiatowy.

C. k. Władze skarbowe.

C. k. powiatowa Dyrekcya skarbu

w gmachu własnym, ulica Krakowska 1. 17. Do jej okręgu należą powiaty: Mielec, Pilzno, Dąbrowa, Tarnów, Brzesko.

Dyrektor: St. radca skarbu Dr. Michał br. Jorkasch-Koch, Rady: Kazimierz Biesiadzki, Czesław Librewski. Starszy kom.: Józef Babiński, Feliks Szeligiewicz. Kom.: Izydor Hass, Włodzimierz Ilkowski, Leopold Brem, Stanisław Stachiewicz. Koncep.: Bolesław Łachecki, Adam Wiśniewski, Dr. Stanisław Wróblewski. Prakt.: Dr. Kazimierz Bauda. Kontr. gorz.: Jan Stańkowski, Henryk Konecki. Adj.: Józef Scherautz.

Ekspozytura rachunkowa.

Rewident: Włodzimierz Sztogryn. Oficyał: Sylwester Müller. Asystent: Alojzy Zięcina, Eugeniusz Pernarowski.

Urzednicy kancelaryjni.

Oficyał: Stanisław Szajna, Rudolf Czyżewski. Kancelista: Franciszek Jordan.

Urząd cłowy II. kl.

Zarządca: Karol Jakubski. Kontr.: Adam Strusiński. Oficyał: Michał Sertyrz. Asyst.: Ferdynand Slany, Maryan Schönthaler. Prakt.: Antoni Erhardt.

Urząd sprzedaży tytoniu.

Zarz.: Kozakiewicz Julian. Kontr.: Kopez Leopold Serafin.

Kierownicy nadzorów straży skarbowej.

W Tarnowie: Karol Slopecki, star. kom. II. kl.; w Brzesku: Józef Stokłosa, star. kom. II. kl.; w Czermnie: Antoni Mikołajski, komisarz str. skarb.; w Dąbrowie: Zygmunt Parfanowicz, st. kom. str. skarb. II. kl.; w Mielcu: Eugeniusz Solecki, kom. str. skarb.; w Pilźnie: Jan Farkas, kom. str. skarb.; w Radomyślu: Antoni Gruszecki, star. kom. straży skarb. II. kl.

Urząd pocztowy i telegraficzny Nr. 1. w mieście

ul. Krakowska.

Starszy zarządca: zast. Krechowiecki J., Kontrolorowie: Temple Jan, Krechowiecki Jan, Spanier Maurycy, Kaczyński Henryk. Starsi oficyałowie: Compel Konrad, Augustowski Aleksander. Oficyałowie: Lagosz Leopold, Mayer Leopold, Kobylański Antoni, Cziżek Alojzy, Ganter Ludwik, Szeligiewicz Józef, Kruczek Karol, Jorisch Emil. Asystenci: Londoński Karol, Kozak Karol, Sygal Bernard, Repeczyński Eugen., Dratwa August, Manipulantki: Różałowska Emilia, Kosydarska Eugenia, Stasiniewicz Marya, Lonkiewicz Władysława, Glixelli Zofia, Parfanowicz Wanda, Lonkiewicz Olga. Urzędnicy pomocniczy: Zagórski Józef, Schläger Hersch, Fuchsa Wilhelm, Stankiewicz Robert, Rydzyński Edward. Pocztmistrz: Smolik Karol.

Urząd pocztowy i telegraficzny Nr. 2. na dworcu kolejowym.

Zarządca: Gustaw Cordier de Löwenhaupt. Oficyałowie: Lachowski Paweł, Temnicki Jan, Mayer Jan, Wójcik Wojciech, Uznański Michał, Szafrąński Gustaw. Asystenci: Cyrkowicz Franciszek, Fischer Jan, Wilczek Jan. Urzędnicy pomoc.: Brodzki Edward, Flaczekiewicz Jan, Stoga Jan, Hordyński Jan.

Urząd pocztowy Nr. 3. plac św. Ducha.

Pocztmistrz: Jan Gołda. Urzędnik pomocniczy: Zygmunt Liżewski.

Urząd pocztowy Nr. 4.

ul. Szpitalna.

Administrator: Julian Kamiński. Aspirantka: Helena Fuchsowna.

Sekcja przewodów telegraficznych.

Komisarz budownictwa: Schornstein Szymon. Dozorców przewodów telegr. 4.

C. k. Kolej państwowa.

Nacz.: Aleksander Karaś, insp. Ofic.: Wojciech Bojdecki, Edward Kozłowski. Kom. bud.: Józef Madejski, Aleksander Spilhaczek. Ofic.: Antoni Szarek, Miecz. Białobrzęski, Stanisław Kowalski, Teodor Gröger, Konstanty Buczek, Piotr Paciorek. Adjunkci: Wolf Fischler, Bronisław Smigielski, Stanisław Golonka, Franc. Koeb, Józef Zauderer, Edward Schröder, Józef Stelmach, Bronisław Jabłoński, Władysław Mendocha, Józef Sptawiński. Asyst.: Leon Krzeczowski, Karol Mielecki, Józef Ryś, Alojzy Welfeld, Blumenthal Emil, Demele Józef, Książek Walenty.

Sekcja I. konserw. kolei.

Nacz.: Kołodziej Rudolf, st. kom. bud. Zastępcy: Redlich Saul, star. kom. bud. Nelken Samuel st. kom. bud.

Sekcja II. konserw. kolei.

Nacz.: Władysław Ambroziewicz, star. kom. bud. Zastępca: Moldauer Izydor, st. kom. bud.

C. I k. załoga wojskowa m. Tarnowa.

Komenda wojskowa

ul. Kaczkowskiego.

Komendant: Edward Feigl.

Komenda 57. p. p.

(wyłogi blade-czerwone, guziki złote)

ul. Chyzowska.

Kom.: Henryk Watzka, pułkownik. Pułk 57. nosi nazwę: Ks. Fryderyk J. Sachsen Koburg-Saalfeld, marszałek polny. Utworzony w r. 1689.

Komenda uzupełniająca 57. p. p.

ul. Krakowska l. 14.

Komendant: Michał Batinić, major.

Sąd garnizonowy,
ul. Zdrojowa.

Kapitan-audytora: Józef Martusiewicz.

Zarząd wojskowy magazynów spożywczych,
ul. św. Marcina 1. 2.

Naczelnik: Bogumił Ondrák.

Szpital wojskowy,
ulica Seminarska 1. 18.

Zarządca: Dr. Juliusz Lederer, c. i k.
lekarz sztabowy.

Lekarze 57 p. p.

Lek. pułk.: Dr. Langer Stanisław, Dr. Szykowski Leopold, Dr. Ferdynand Hrádek.

Areszta wojskowe.
ul. Dąbrowska nowa.

Profos garnizon.: Andrusiewicz Jan.

Koszary 57 p. p.

Koszary przy ul. Zdrojowej i Koszarowej. Baraki przy ul. Chyszowskiej i Dąbrowskiej nowej.

Magazyn 57 p. p.

Magazyn mundurów i furgonów przy ulicy Zdrojowej.

Komenda 11-tej brygady kawalerji.

Kom.: Edward Feigl, pułkownik.

Komenda 2-go pułku ułanów.
(czako ciemno-zielone, guziki żółte)
ul. Seminarska.

Kom.: Karol hrabia Huyn, pułkownik.
2-gi pułk ułanów nosi nazwę: Karol ks. Schwarzenberg, marsz. polny. Utworzony w r. 1790.

Kader 2-go pułku ułanów,
ul. Krakowska 1. 36.

Kom.: Karol br. Vogelsang, rotmistrz.
Lek. 2. p. ułanów: Dr. Alfred Kucera.

Koszary 2 go pułku ułanów.

Nowe koszary przy ul. Chyszowskiej. Baraki przy ul. Dąbrowskiej nowej. Ujeżdżalnia kryta przy ul. Stajennej.

Komenda 1go batalionu 32 p. p. obrony kraj.
ul. Chyszowska 1. 26.

Kom.: Weissman Jan, podpułkownik.
Lekarz obr. kraj: Dr. Wodnicki Józef.

Koszary obrony krajowej,
przy ul. Chyszowskiej.

Inne budynki wojskowe:

Szkoła jazdy 11-tej brygady kawalerji przy ul. Bandrowskiego. Piekarnie wojskowe przy ul. św. Marcina 1. 1. i 2. Baraki prowiantowe w Gumniskach. Strzelnica wojskowa za ogrodem miejskim. Magazyn dla posp. ruszenia ul. Chyszowska.

Oddział c. k. Żandarmeryi Nr. 8.
ul. Strusina Nr. 575.

Kom.: Migula Ernest, rotmistrz; Hammer Józef, porucznik.

Komenda powiatowa Nr. 1.

Kom.: Walawski Cyryl, wachmistrz.
Koszary żandarmeryi tamże.

Władze szkolne.

C. k. Rada szkolna okręgowa.

Przewodn.: Dr. Dunajewski Stan., Rada Nam. Zast. przew.: Hipolit Parasiewicz, dyr. ck. Sem. Inspektor okr.: Lech Władysław. Członk.: Ks. Dr. Jan Bernacki, jako del. bisk. konstyst.; Dr. Ringelheim Adolf, zast. gm. wyzn. izr.; Ruszczyński Jan, del. naucz.; Dr. Stojalowski Stanisł., del. gminy m. Tarnowa; Dr. Jan Stec, Witold Rogoyski, del. Rady powiat.

Rada szkolna miejscowa.

Przewodn.: Ks. Leśniak Franciszek, repr. kościoła; Reprez. Rady powiatowej vacat; Reprezentanci gminy: Dr. Alojzy Malawski, (zarazem zastępca przewodniczą.), Dr. Jan Leniek, Hipolit Parasiewicz, Alfred Ruciński, Febus Salomon; Repr. gm. izr.: Dr. Mütz Herman; Repr. szkół: Ruszczyński Jan.

Zakłady naukowe w Tarnowie.

C. k. gimnazyum I.
ul. Seminarska 1. 4.

Dyrektor: Roman Zawiliński. Profesorowie: Martusiewicz Wincenty, Schnitzel Klemens, c. k. radca szkolny, Schantroch Rudolf, Doroziński Jan, ks. Wątopek Józef. Naucz.: Dr. Zathay Stanisław, Marcinkowski Antoni, Smreczyński Stanisław, Arvay Wiktor, Homme Stanisław, Lenkiewicz Włodzim., Morawiecki Stefan, Dr. Sem-

kowicz Wład. Zast. naucz.: Kantorek Feliks, Bulanda Jan, ks. Duliań Jan, Koim Jan, Marszałek Wincenty, Glatman Ludwik, Stiasny Aleks., Przyński Jan, Bujak Emanuel, Chrostek Piotr, Badylak Michał, Kochanowski Stanisław. Pomoc naucz.: Ryglowski Wojciech do gimnastyki, Bleiweiss Izaak Selig dla religii mojż., Dziewański Michał dla rysunków, Surzyński Stefan dla śpiewu, prof. Paciorkiewicz Maurycy dla jęz. franc., Kwiciński Kazimierz dla jęz. ruskiego, Homme Stanisław dla stenografii.

C. k. gimnazjum II.

ul. Seminarska 1. 21.

Dyrektor: Dr. Jan Leniek. Nauczyciele: Gajczak Stanisław, Jarosz Włodzimierz, Dydych Tomasz, Wojciechowski Kazim., Sikora Wincenty. Zast. naucz.: ks. Dr. Rec Michał, Gołąb Stanisław, Sutkowski Stan., Zasowski Piotr, Herzig Antoni, Słowik Wojciech, Őwikowski Artur, Kurek Wład., Kosiński Piotr, Hoborski Antoni. Naucz. pomoc.: Jarosz Włodzimierz do hist. kraju rodzin., Arendt Adolf do rysunków, Tow. gymnast. „Sokół” do gimnastyki, Gajczak Stanisław do kaligrafii, Kosiński Piotr do śpiewu i Bleiweiss Izaak Selig do rel. mojż.

C. k. wyższa szkoła realna

otwartą w r. 1897.

Dyr.: Karol Trochanowski. Prof.: Wilhelm Nowina Przybylski, Franciszek Gutowski, Adolf Arendt, Ludw. Mýnek, Karol Skwarczyński, Józef Szczudło, Adolf Bogucki. Naucz.: ks. Adam Frączkiewicz, Maurycy Paciorkiewicz, Emil Tenczyn, Maurycy Godowski, Kasper Ciołkosz, Ant. Bartczak. Zast. naucz.: Aleksand. Wieleżyński. Naucz. pomocn.: Franciszek Gutowski prof. szk. realn. dla jęz. ruskiego, Towarz. gymnast. „Sokół” dla gimnastyki, Mayer Taubeles dla rel. możeszowej, Teofil Górski, naucz. szk. wydz. dla śpiewu.

C. k. Seminarjum nauczycielskie,

ul. Kopernika 1 4.

Dyr.: Parasiewicz Hipolit. Naucz. główni: Ruciński Alfred, ozd. złot. krzyżem zastugi z koroną, ks. Gadowski Walenty, Czaykowski Tadeusz, Łazarski Bolesław, Doleżan Wiktor. Zast. naucz. gł.: Kwiciński Kazim., Jasiewicz Wincenty. Naucz. szk. ćwiczeń:

Arzt Franciszek, Ryglowski Wojciech, Lalicki Leon, Świder Józef, Studnicki Wład., Włodyga Franciszek. Zast. naucz.: Patocki Stefan. Doc. hyg. i somat.: vacat. Pom. naucz.: ks. Pałka Franciszek, Swoboda Jan, Bleiweiss Izaak.

C. k. komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych.

Dyrektor: Parasiewicz Hipolit. Zast. dyr. I.: Lech Władysław, II.: Trochanowski Karol. Członkowie: Dr. Stanisław Zathay, Czaykowski Tadeusz, Doleżan Wiktor, Łazarski Bolesław, Ruciński Alfred, Ruszczyński Jan, Arzt Franciszek, Lalicki Leon, Ryglowski Wojciech, Szypuła Teodor, Małeta Józef, Studnicki Władysław, Swoboda Jan.

Szkoła wydziałowa żeńska im. ces. Franciszka Józefa I.

ul. Mickiewicza.

a) Szkoła wydziałowa.

Dyr.: Jan Ruszczyński, Kat.: ks. Paweł Sulma. Naucz.: Aleksandra Tuzikiewicz, Marya Gołębiowska, Marya Esipenko, Emilia Kostelecka, Ludwika Rózsay, Aniela Burgielska, Podobińska Helena, Zofia Pankowicz, Tabeau Bronisława. Naucz. religii mojż.: Majer Taubeles. Docenci: Włodzim. Lenkiewicz, Hermina Brugiliole, Bolesław Łazarski, Wiktor Doleżan.

b) Szkoła pospolita.

Dyrektor j. w., Kat. ks. Paweł Sulma, Naucz.: Anastazyja Broszówna, Stanisława Ocetkiewicz, Tekla Stańczykiewicz, Marya Stecówna.

c) Kurs praktyczny robót kobiecych.

Dyr. j. w., Naucz.: Anna Kaczyńska, Chodacka Karolina.

d) Kurs wyższy naukowy, przygotowujący do egzaminu dojrzałości.

Kier. j. w. Docenci: Karol Trochanowski, Włodzimierz Lenkiewicz, Teodor Szypuła, Jan Krzyżanowski, Adolf Bogucki, Anna Kaczyńska, Alfred Ruciński, Jan Kornicki, Dr. Stanisław Zathay, Emil Tenczyn.

Szkoła 3kl. wydz. męska połączona z 4kl. pospolitą.

a) Szkoła wydziałowa:

Dyr.: Karol Albrecht. Katech.: ks. Józef Kalieński. Naucz. starsi: Małeta Józef, Smalec Ignacy, Kostelecki Karol.

b' Szkoła pospolita:

Dyrektor: j. w., Katech. j. w., Naucz. starsi: Górski Teofil, Stefan Röhrenscheff, Wojnarski Józef. Naucz. rel. moją: Izaak Selig Bleiweiss. Naucz. tym.: Apol. Kowalska.

5kl. męska im. Brodzińskiego
ul. Brodzińskiego.

Kier.: Szypuła Teodor. Katecheta: ks. Dymnicki Wincenty. Naucz.: Krzyżanowski Jan, Wertz Jan, Rybiński Feliks, Dubelski Stanisław, Ścisławski Walery, Mikulski Antoni. Naucz. rel. moją: Bleiweiss Izaak.

4kl. męska im. Tad. Kościuszki.

Zast. kier.: Tadeusz Librewski. Kat.: ks. Franciszek Pałka. Naucz. Stanisł. Rozsą, Maryan Bernatowicz. Zast. naucz.: Zbyszcycki Franciszek, Kijak Stanisław.

4kl. męska im. Staszica
przy ul. Szpitalnej.

Kier.: Pankowicz Józef. Katecheta: ks. Dymnicki Wincenty. Katech. pomoc.: ks. Kaliciński Józef. Naucz. stali: Mazurkiewicz Aleksander, Parfanowicz Gustaw, Dusza Jan. Naucz. religii moją: Bleiweiss Izaak. Nauczyciele nadetatowi: Ludwik Kaliciński i Henryka Tarnawska.

4kl. żeńska im. Konarskiego ul. (Szpitalna).

Kier.: Helena Holendrowa. Katech.: ks. Franciszek Pałka. Naucz. stałe: Stanisł. Schütz, Walerya Wójcikowa, Józefa Tworowska; Naucz. nadet.: Eugenia Hochberg, Zofia Swaryczewska, Marya Malawska, Marya Wertzowa. Nauczycielka rel. moją: Paulina Hochberg.

4kl. żeńska im. Staszica.

Kier.: Malwina Ścisławska. Katech.: ks. Józef Koterbski. Naucz.: Marya Ruszczyńska, Helena Kumerówna, Wanda Siekierska. Naucz. tymcz.: Marya Czochara, Helena Banaszkiwiczówna, Helena Sutkowska, Lucyna Durówna, Zofia Nieduszyńska. Zast. naucz.: Marya Feliksa Ruszczyńska, Leopoldyna Hofmanówna. Naucz. rel. moją: Paulina Hochberg i Majer Taubeles.

2-kl. żeńska im. Klem. z Tańs. Hoffmanowej
ul. Kościuszki.

Kier.: Joanna Chodacka. Kat.: ks. Ignacy

Kołodziej. Naucz. Borkowska Bronisława (na urlopie); zastępuje ją tymcz. nauczycielka Bronisława Witekowa.

Szkoła uzupełniająca przemysłowa
w gmachu szk. 7-kl. męsk. przy ul. Kopernika.

Kier.: Parasiewicz Hipolit j. w.

Krajowa szkoła ogrodnicza
ul. Seminarska naprzeciw ogrodu miejskiego.
Dyr.: Maciaszek Wojciech. Naucz.: Kurowski Antoni, Tabeau Wiktor.

ZAKŁADY NAUKOWE PRYWATNE.

Zakład wychowawczy PP. Urszulanek
ul. Ogrodowa.

Przełożona klasztoru: M. Walentyna Lisiecka. Prefekta szk. M. Ant. Bronikowska.
Szkoła dla analfabetów Tarnowskiego Koła
Tow. „Szkoly ludowej.“

Kierow.: Teodor Szypuła. Nauczyciele: Bernatowicz Maryan, Orzechowski Jan.

Szkoła ludowa z prawem publiczności
fund. br. Hirscha,
ul. Topolowa.

Kier.: Edward Friedwald. Naucz. stali: Samuel Epstein, Abraham Kurzer, Naftali Kanarek, Edward Wohlmuth i prowizor. Natan Gilsohn. Tymczasowy dla jęz. hebr.: Gustaw Langberg.

Lekarze w Tarnowie.

Dr. Ader Anzelm, ul. Wałowa l. 19. Dr. Dzikowski Zygmunt, st. lek. pow. ul. Krakowska l. 22. Dr. Ebersohn M., lekarz kolejowy, ul. Zdrojowa. Dr. Glaser Leopold, ul. Zdrojowa l. 5. Dr. Foebus Israel, ul. Wałowa l. 26. Dr. Kowalski Seweryn, ul. Krakowska l. 2. Dr. Metzger Jan, pl. św. Ducha l. 3. Dr. Ozimek Stanisław, ul. Krakowska l. 8. Dr. Pilzer Herman, II. fizyk miejski, ul. Wałowa l. 18. Dr. Włodzim. Rogalski, dyrektor szpit. powsz. ul. Krakowska l. 7. Dr. Schützer Leon, ulica Krakowska l. 1. Dr. Skowroński Włodzimierz, ul. Krótka; dom zakł. zastaw. Dr. Stronczak, sekund. szp. pow. Dr. Trammer Abraham, ulica Bernardyńska l. 22. Dr. Walczyński Józef, fizyk miejski ul. Wałowa l. 20. Dr. Zbiegniewicz Jan, pl. Sobieskiego. Dr. B. Kretz ul. Krakowska l. 32.

Zakład dentystyczny

Dra Wodnieckiego, ulica Targowa l. 1.

Technik dentystyczny

Otowski Jan, ulica Wałowa l. 1., Simche ul. Wałowa.

Akuszerki w Tarnowie.

Karolina M. Baranowicz, A. Bojarska, Batyst Chaje, Boruch Anna, Filar Józefa, Kochaj Józefa, Kornmehl Regina, Korn Teresa, Kratochwil Józefa, Lachnit Julia, Laub Ryfka, Liegert Klara, Makowska Karolina, Mass Reul, Masłowska Justyna, Schubert Emilia, Szczyrek Bronisława, Tongnola Julia, Veith Debora, Zachara Tekla, Zwonarz Angelika.

Apteki w Tarnowie.

Jan Niesiołowski, pl. Kazimierza W. l. 5. Tenczyna Antoniego spadk. (dzierżawi Maurycy Adler i M. Eisenbach), Rynek l. 22. Sokalski Józef, pl. Sobieskiego l. 2. Frauenglas Leon, ul. Lwowska l. 16.

Weterynarze w Tarnowie.

Aftner Jerzy, ul. Bernardyńska l. 20. Samet Emil, weter. miejs. ul. Krakowska. Szydłowski Zenon, weter. pow. ul. Krakowska l. 15. Steindl, weter. wojsk. ul. Krakowska l. 4.

Budowniczy, architekci, inżynierzy.

Hackbeil Franciszek, konc. bud., ul. Urszulańska l. 22. Rypuszyński Janusz, autoryz. inż. cyw. ul. Mała Strusina 10. Schwandenfeld Leon, konc. budowniczy ul. Chyszowska. Stapf Adolf Juliusz, archit. konc. budow., ul. Klikowska l. 6. Zaremba Szcześnie, budow. miej. ul. Krakowska l. 6. Mikoś Michał, przedsiębiorca budowlany ul. Bandrowskiego.

Powiatowa kasa dla chorych

ul. Chyszowska.

Prezes: Paszeza Wincenty, dyr. tartaku i cegielni na Rudach. Wiceprezes: Józef Kusz, Dyr.: Styła Jan.

Lekarze: Dr. Ozimek Stanisław ordyn. od godz. 11 do 12 przed południem. Dr. Zbiegniewicz Jan ord. od g. 2—3 popoł.

Słownictwo i zakłady dobroczynne i humanitarne.

Bursa św. Kazimierza dla ubogich uczniów, ul. Lipowa.

Kurator: ks. Walczyński Stanisław. Dyr.: ks. Chendyński Władysław.

Internat dla uczn. Semin. naucz.

ul. Kantorya.

Kierownik: Ks. Franciszek Pałka.

Szpital powszechny

ul. Szpitalna.

Dyr.: Dr. Włodzimierz Rogalski. Sekund.: Dr. Stronczak.

Szpital izraelski

ul. Dąbrowska.

Lekarz: Dr. Schützer Leon.

Tow. Wincentego à Paulo (męskie).

Prezes: Dr. Władysław Kruczkiewicz, radca sądu kraj. Zast.: Radca J. Kornicki.

Zakład sierót żeńskich

ul. Ogrodowa.

Przeł.: M. Leona Wojtuszeko. Sekr.: X. Leśniak Franciszek.

Zakład pozostaje pod opieką SS. Felicyanek.

Dom ubogich

ul. N. P. Maryi l. 28.

Przeł.: Jeden z księży wik. katedr.

„Bikur Cholim” stow. ku wspier. chorych izr. ul. Szeroka l. 15.

Prez.: Artur Szancer.

Zakłady finansowe i ajencyjne.

Miejska kasa oszcz., ulica Wałowa l. 8; Zakład zastawniczy fund. podup. mieszcz. ul. Krótka; Filia banku austro-węg. ulica Krakowska l. 18; Tow. załczk. ul. Krakowska l. 18; Tow. kredyt. dla handlu i przem. ul. Zdrojowa l. 5; Tow. eskont. ul. Zdrojowa l. 2; Tarnowskie Towarz. bank. ul. Bernardyńska l. 23. Powszechny zakład kredyt. ul. Lwowska (dom towarowy), Ajencya krak. Tow. ubez. od ognia, gradu i na życie ul. Krakowska l. 12.

Biurowiec spedycyjny i komisowe.

L. Dintenfass, pl. Sobieskiego l. 2.

Kantor wymiany.

Mendel Aberdam, ul. Wałowa; Jonas Maschler, ul. Wałowa.

Zakłady przemysłowe i fabryki.

Tartak i ceg. par. na Rudach, fabryka dachówek „Konstancya” na Terlikówce E. ks. Sanguszki. Pierwsza gal. fabr. pilników,

odlewnia żelaza i fabr. maszyn rol. Braci Bartik, ul. św. Marcina. Cegielnia par. Maschlera i Lipschütza w Plewężmie. Cegielnia par. Żelechowskiego ul. Lwowska. Warsztat mechaniczno-słusarski B. Koszyka, ul. Krakowska. Gorzelnia Eust. ks. Sanguszki w Krzyżu. Rafinerya wódek i rosolisów Schwanenfelda w Zgłobicach. Młyny parowe Szancera i Sp. ul. Młynarska. Huta szkła Kupfera i Glasera za dworcem kolei. Fabryka cykoryi Wittmayer Fast i Safier ul. Bandrowskiego. Fabryka gazu i papy ogniotrwałej Skrzypiec Zins i Glaser ul. Bandrowskiego. Browar Eustachego ks. Sanguszki ul. Krakowska. Kafłarnia Guzika i Kołodziejskiego ul. Lwowska. Fabryka świec Lichtblaua, ul. św. Marcina. Fabryka świec Graua, ul. św. Marcina. Fabryka lalek Kauders Glass & Co. ul. Bernardyńska. Fabryka cukierków Izraelowicza ul. Wałowa.

Spis Towarzystw w Tarnowie.

Zakład dobroczynności dam ku wychowaniu sierót płci żeńskiej (od r. 1854). Straż ochot. poż. (od r. 1867) prez.: Dr. Stanisław Stojalowski, nacz.: Mik. Jamrowicz. Tow. strzel. (od r. 1867) prez.: Paszcza Winc. Oddział tarn. tow. pedagog (od r. 1878) prez.: Hip. Parasiewicz. Tow. dobroczyn. św. Wincentego à Paulo (od r. 1875). Tow. „Sokół“ (od r. 1893) prez.: Dr. Tadeusz Tertil. Sekcyja Tow. lek. galic. (od r. 1888) prez.: Dr. Zygm. Dzikowski, star. lek. pow. Tow. kasynowe (od r. 1881) Prez.: Dr. St. Dunajewski, Stow. kapłanów pod wezw. św. Józefa (od r. 1881) prez.: X. Dr. Józef Bąba. Tow. ośw. lud. (od r. 1882) prez.: X. Dr. Jan Bernacki. Tow. wzaj. pomoc. naucz. szkół lud. (od r. 1888) Tow. muzyczne, prezes: Antoni Łucki. Towarz. ku wspieraniu ubogiej młodz. (od 1884). Tow. św. Wojciecha muz. kośc. (od r. 1887) prez.: X. Franc. Walczyński. Tow. wzaj. pomocy dyetaryuszy (od r. 1888). Stowarz. Koła grających na losy (od roku 1893) prez. Józef Małeta. Towarz. wzaj. pom. organistów dyecezyi tarnow. (od r. 1894). Kuchnia ludowa (od roku 1894) Stowarz. sług katolickich (od roku 1894) prez.: X. Prał. Łukowski. Stowarzyszenie robotników katolickich „Praca“ (od r. 1894) prez.: X. Dr. Dutkiewicz. Stowarzyszenie rękodzielników „Gwiazda“ (od r. 1869) prez.: X. Dr. Kopyciński. Stowarzyszenie katolickiej rękodzielniczej młodzieży „Ojczyzna“ prez.: X. Dr. J. Górka. Stowarz. opieki nad chrześc. uczniami przemysłowymi (od r. 1896). Klub towarzyski od r. 1897) prez.: Dr. Mütz Herman. Kołko roln. na Strusinie (od r. 1897). Stow. zawodowych robotn. i robotnic krawieckich (od r. 1897). Tow. ochrony zwierząt, reprezentant Rada powiatowa tarnowska, Tow. ogrodnicze (od r. 1899) prezes: Ludwik Kowalski. Spółka sadowniczo-ogrodnicza (od r. 1900) prez.: Tad Czaykowski. Tow. literackie im. A. Mickiewicza (1901) prez.: Dr. Jan Leniek. Tow. „Miłośników sceny“ pr.: R. Lelek. Tow. hodowli drobiu i królików (r. 1903) prez.: H. Parasiewicz. Izraelickie Towarzyst. kupieckie wzajemnej pomocy (od roku 1867) prez.: Dr. Herman Pilzer. Bikur Cholim (od r. 1872) prez.: Artur Szancer. Stowarz. rękodzielników „Jad Chadusim“ (od roku 1876) prezes: Dr. Herman Mütz. Stowarz. Nosse hamita i menochim ubelim (od r. 1893) prez. Berisch Maschler. Heren Misznojes (od r. 1882) prez.: Salomon Kleiner. Towarz. izraelickie Bethaus Verein Chadusim (od r. 1889). Talmud Tora (od r. 1859). Ortodokser Tempel Verein Hebra Scheim (od r. 1890). Neustädter Miniam. Ortodoksen Bett- u. Wohlthätigkeits-Verein Klaus (od r. 1891). Athavas Zion (od r. 1891). Los. Verein Eintracht (od r. 1892). Smiles Chadusim (od r. 1882). Żydowska czytelnia ludowa (od r. 1897). Stowarz. ogólnie zawodowe „Brüderlichkeit“ (od r. 1897). Stow. izr. młodzieży handlowej (od r. 1901) prez.: Wilhelm Engländer. Stow. ku wspieraniu ubogiej izr. młodz. szkół (od r. 1902).

Redakcyja i Administracyja

tyg. „*Pisgoń*“ i wydawnictwo kalendarza „*Tarnowianin*“ w księgarni i drukarni J. Pizsa ul. Katedralna l. 3.

„*Głos rolniczy*“ dwutygodnik ul. Różana l. 11.

Biuro ogłoszeń i Agencyja dzienników w księgarni J Pizsa ul. Katedralna l. 3.

Drukarnia i księgarnia Józefa Pizsa ul. Katedralna l. 3.

Rozkład jazdy

pociągów pospiesznych i osobowych c. k. kolei państwowych dla **stacy Tarnów.**

Pociąg Nr.	Rodzaj pociągu	Godzina			Kierunek jazdy	U W A G A
		przyjazdu	zatrzymuje się minut	odjazdu		
1	pospieszn.	<u>950</u>	2	<u>952</u>	Berlin Wiedeń Kraków	} Bez zmian wagonów. Kursuje wóz sypialny i restauracyjny.
2	"	<u>524</u>	2	<u>526</u>	Lwów Itzkany Bukar.	
3	"	811	4	815	Wiedeń	} Bez zmiany wagonów. Kursuje wóz sypialny i restauracyjny.
4	"	<u>800</u>	8	<u>808</u>	Podwołoczyska	
5	"	<u>400</u>	3	<u>403</u>	Wiedeń	} Bez zmiany wagonów. Tylko I. i II. klasa.
6	"	103	2	105	Lwów	
11	osobowy	<u>1258</u>	12	<u>110</u>	Wiedeń	} Bez zmiany wagonów.
12	"	<u>202</u>	15	<u>215</u>	Podwołoczyska	
13	"	115	25	140	"	"
14	"	1110	10	1120	"	"
15	"	1018	7	1025	Bogumin	"
16	"	410	10	420	Lwów	"
17	"	<u>1105</u>	8	<u>1113</u>	Wiedeń	"
18	"	<u>620</u>	15	<u>635</u>	Podwołoczyska	"
611	"	<u>745</u>	—	—	z Orłowa	Połączenie w Orłowie z Koszyc i Budap.
613	"	1005	—	—	"	"
614	"	—	—	150	do Orłowa Kosz.	Połączenie do Koszyc i Budapesztu.
615	"	347	—	—	z N. Sącza	Z Orłowa do N. Sącza kursuje od $\frac{1}{2}$ — $1\frac{5}{9}$.
616	"	—	—	822	do Orł. Budapeszt.	Połączenie bez zmiany wozów I. i II. kl.
617	"	1214	—	—	z Jasła Stróż	z Orłowa kursuje od $\frac{1}{5}$ do $\frac{30}{9}$.
618	"	—	—	<u>250</u>	do Orłowa	Połączenie w Orłowie do Koszyc.
619	"	603	—	—	ze Stróż	W Stróżach połączenie z Chabówki.
620	"	—	—	<u>830</u>	do Stróż	W Stróżach połączenie do Chabówki.
622	"	—	—	450	do Stróż	W Stróżach połączenie do Jasła i Zagórza.
36	"	525	—	—	do Bogumiłowic	Kursuje ze Stróż do Orłowa od $\frac{1}{2}$ — $1\frac{5}{9}$.
35	"	—	—	725	z Bogumiłowic	Kursuje od $1\frac{2}{6}$ do $1\frac{6}{9}$.

Cyfry, podkreślone linią czarną oznaczają czas nocny t. j. od godz. 6. wiecz. do 5:59 rano. Pociągi oznaczone liczbami nieparzystymi kursują w kierunku Lwowa, nieparzystymi w kierunku Krakowa.

Tak samo w kierunku do Stróż kursują parzyste, od Stróż ku Tarnowowi nieparzyste.

1903—1904.

*Kropło w morzu minionych i przyszłych stuleci,
Skonałeś roku nieszczęść, dziewięćsetny trzeci!
Skonałeś, lecz świat cały długo ze łzą w oku,
Wspominać ciebie będzie, nieszczęśliwy roku!
Roku płonnej nadziei, gorzkiego zawodu,
Niebywałych powodzi, pożarów i głodu!
Któż przeczuł, jaką smutną dopełnisz się miarą,
Gdy witano twe przyjście z otuchą i wiarą,
Że po latach niepogód, klęsk, nieurodzaju,
Ulitujesz się nędzy w naszym biednym kraju,
Któremu znikąd ulgi losy nie przynoszą,
Którego rządy darzą miłością macoszą!*

*Rolnik, co plony wiosny oglądał z podziwem,
Czyż wiedział, z jakim smutkiem napolka się żniwem,
Gdy z tych pól, co tak cudnie zakwitnęły wszędzie,
Wkrótce, o wkrótce może, zbierać co nie będzie?*

*Tak, bogate nadzieje i panów i kmięci,
Zawiódł rok straszny, tysiąc dziewięćsetny trzeci,
Rzucając kłosa złote co w maju wytrysły,
Na pastwę i zagładę mętным falam Wisły,
Dunajca i wód wszystkich, — lub na pastwę gradu,
I nic nie zostawiając, prócz zniszczenia śladu,
Setek rodzin bez chleba, we łzach i rozpaczny,
Którym pozostał jeno krzywy kij żebraczy.*

*Hej! Wisto! Wisto! Wisto! nasza polska rzeko!
Przez wieszczów opiewana i słynna daleko!...
Gdzie owe czasy złote, gdy twe wody sine
Przebiegały swobodnie przez wolną krainę,
Płynącą jak wieść niesie i miodem i mlekiem?*

*Wisto! gdy dotąd płyniesz, jak dawniej, przed wiekiem,
Czemuż dziś, kraj ten zimnem okrywając łonem,
Sieroty jednej matki, żelaznym kordonem
Oddzielasz, a na domiar wydzierasz im mienie,
Niosąc na gniewnych falach łzy, śmierć i zniszczenie?*

Czy szalejesz z rozpaczy w rozhukanym biegu,
Że żołdak niewolniczy strzeże twego brzegu,
Kwitnącego przed laty szczęściem i swobodą?
Czy ci wstyd za wyrodków owych, co niezgodą
I butą samolubną, kraj tak cudny, żyzny,
Sprzedali na łup krwawy wrogowi ojczyzny?
I za tych, co dla marnej markowej zapłaty
Sprzedają dzisiaj resztę na pastwę Hakaty?

Czyś rozdarła swe łono, chcąc wody roztoczyć,
By wolne niegdyś brzegi na nowo zjednoczyć
I połączyć uściskiem ramion tytanicznych,
Nie cierpiących kordonu, ni słupów granicznych?
By przypomnieć rodakom, że tę ziemię czarną
Użyźniali ojcowie własną krwią ofiarną?
Że cała ta kraina, znękana i biedna,
To wspólna własność nasza? to ojczyzna jedna!
Że co ziomek Zawiślan, i nas także boli,
Bośmy bracią rodzoną w doli i niedoli!
Bo nas łączy od wieków krwi lechickiej związek,
Więc obrona tych brzegów, to nasz obowiązek!

Wisło! gdy niesiesz smutek tej biednej krainie,
Kiedyż nam z falą twoją źródło pociechy spłynie?
Kiedyż wolno nam będzie granicę twych brzegów
Przekraczać bez paszportów i obawy szpiegów?
Kiedyż nam wolno będzie, wspólnymi siłami
Poszarpane twe brzegi otaczać wałami,
Odtehnąć piersią wolną — i wody twe święte
Oglądać z dumą, w stałe koryta ujęte?
Nie zaznawać już tego, co ojce zaznali:
Gniemu niełitościwych, rozszalałych fali,
Lecz płynąć przez twe nurty, spokojne, przejrzyste,
Nucić swobodnym głosem piosenki ojczyste!

I kiedyż w progi nasze na nowo zagości
Ów anioł upragniony szczęścia i wolności,
Co blaskiem nad niedoli zabłyśnie pomrokiem?
Z której się zjawi strony? z którym spłynie rokiem?
Wciąż czeka jego przyjscia kraj trzykroć rozdarty...
Zbliż to przyjscie o roku dziewięćsetny czwarty!

St. Pisz.

Leon XIII. — Pius X.

Po przeszło dwutygodniowym pasowaniu się ze śmiercią, zamknął na wieki swe znużone oczy Ojciec całego chrześcijaństwa, papież Leon XIII.

Stało się to d. 20 lipca 1903 r. i tegoż samego dnia jeszcze rozniósł telegraf po całej kuli ziemskiej wieść żalobną, że 93-letni starzec, Joachim Rafał Alojzy Pecci, po 25 letniem i 5-miesięcznym panowaniu na stolicy Piotrowej nie żyje! Potomek słynnego trybuna rzymskiego Cola Rienzi, a syn pułkownika milicyi Ludwika hr. Pecci, wychowywał się młody Joachim w kolegium jezuickim w Viterbo, wyższe zaś studia odbył w rzymskiej akademii „Nobili ecclesiastici,” gdzie papież kształcili sobie dyplomatów i wyższych urzędników państwa. Wreszcie w r. 1837 otrzymał święcenia kapłańskie i pierwszą mszę św. odprawił w polskiej kaplicy św. Stanisława Kostki.

Odtąd postępował młody kapłan w godnościach i znaczeniu tak szybko, że już w r. 1846 z nuncyatury w Brukseli powołany został na arcybiskupstwo w Perugii, gdzie przebył lat 32, — a zaledwie w r. 1877 mianowany został kamerlengiem, t. j. zawiadowcą kościoła na wypadek interregnum, umarł wielki poprzednik Jego, papież Pius IX, a On sam zasiadł na tronie Piotrowym. Dla narodu polskiego, do dziś „przedmurzem katolicyzmu“ będącego, żywił ś. p. zmarły Papież wielką sympatyę i przy każdej sposobności dawał jej wyraz.

Biskup irlandzki, Malachiasz, żyjący w XIIym wieku, przepowiedział, że po Piusie IXym, któremu nadał przydomek „Crux de crucis,” zasiedzie na tronie papieskim „Lumen de coelo,” (światło z nieba) a potem „Ignis ardens” (ogień płonący.)

Otóż zmarły w tym roku papież Leon XIII był rzeczywiście takim „światłem z nieba,” — oświecając bowiem bożem światłem kwestyę socyalną, niezliczone promienie swej wiedzy i miłości między wielkich i maluczkich świata tego rozesał.

Wslawiony wreszcie Encyklikami tej miary, co: „Aeterni Patris,” „Inscrutabili,” — „De conditione opificum,” — „Rerum novarum” itp., wskrzesił On dawno zaniechaną ideę demokratyczną, rzucając kapłanom hasło: „Idźcie w lud!”

Pogrzeb Leona XIII. odbył się z tym ceremoniałem, którego On sam jako kamerleng Piusa IX. był twórcą. Zmodyfikował On dawny zwyczaj trzymania zwłok zmarłego Papieża tak długo, dokąd nie umrze następca, i tylko rok spoczywać będą zwłoki Jego w bazylice św. Piotra, w grobowcu prowizorycznym, poczem, według Jego wyraźnego życzenia, pochowane zostaną w kościele San Giovanni w Lateranie.

Po śmierci wielkiego Papieża objął tymczasowe rządy kościoła kardynał-kamerleng Ks. A. Oreglia, a w 11 dni potem, tj. 31 lipca zebrało się conclave, złożone z 63 kardynałów, którzy po czterodniowym trwaniu wyboru, a mianowicie w siódmym głosowaniu, wybrali Papieżem ks. kardynała Józefa Sarto, patriarchy weneckiego.

Wśród licznych kandydatów do tyary, których wymieniano po śmierci Leona XIII., księdza Sarto stawiano niemal na ostatniem miejscu, a jednak On właśnie na 62 głosujących kardynałów otrzymał aż 50 głosów i na mocy tego rostrzygującego wyboru, zasiadł jako Pius X. na tronie Piotrowym.

Nowy Papież jest dzieckiem bardzo ubogiej rodziny, z miasteczka Riese koło Treviso w prowincyi weneckiej, mianowicie synem woźnego

w miejscowym urzędzie gminnym. Jako najstarszy z ośmiorga rodzeństwa, urodził się Pius X. 2-go czerwca 1835, ma zatem lat 68. O dostojenstwach nigdy nie marzył i jeszcze w 40. roku życia był ubożuchnym proboszczem wiejskim w Salzano koło Mestre. Dopiero ówczesny biskup z Treviso wydobyl Go z ukrycia, poznawszy Jego wielkie zdolności i cnoty. Zrobił Go więc kanonikiem katedry Trevisańskiej, a po śmierci jego został wikaryszem generalnym. W r. 1884. powołano Go na biskupstwo Mantui, a w dziewięć lat później, w r. 1893, mianowano patriarchą weneckim i kardynałem. Ludność Wenecyi uwielbia Go wprost dla Jego świętobliwości i dobroczynności. Wiele stowarzyszeń dobroczynnych, zwłaszcza robotniczych, zawdzięcza Jemu swe powstanie, wszystkie też dochody swoje rozdawał ubogim, a sam żył nadzwyczajnie skromnie.

Ci, którzy mieli sposobność stykać się z nowym Papieżem, opowiadają, że łączy On w sobie dobroduszość z mądrością. Oczy ma piękne i pełne wyrazu, chód majestatyczny, cerę twarzy żółtawą. W stosunkach z ludźmi cechuje Go nieporównana słodycz, ujmująca każdego za serce. Czy i o ile spełni się na Nim proroctwo Malachiasza — czas pokaże, w każdym razie jednak pierwsza encyklika Piusa X., wydana w październiku 1903 r. wskazuje, że nowy sternik łodzi Piotrowej czysto w duchu kościelnym rządy swe sprawować będzie. Dowodzi tego dość jasno następujący ustęp encykliki:

„Może znajdują się ludzie, którzy szukają tajnych planów w naszej duszy, aby je wykorzystać dla celów ziemskich i dla życzeń partyjnych. Aby zniszczyć w zarodku wszelkie podobne nadzieje, oświadczamy, że nie chcemy być niczem innym i niczem innym nie będziemy, jak sługą Bożym, który nam powierzył urząd święty.“

Nakoniec wzywa Ojciec św. biskupów do współdziałania w tej pracy, do wpływania na duchowieństwo ich pieczy powierzone, aby starało się wychowywać młodzież w duchu katolickim, zakładało towarzystwa katolickim, i „bez względu na korzyści ziemskie,“ spełniało dzieło dobroczynności.

W takich warunkach będą i obywatele posłuszni ustawom, a Kościół stanie się niezawisłym od wewnętrznych wpływów, co tylko dobru ogólnemu posłużyć może.

A. P.

Flirt z losem — daremna praca,

Procedura jego krótka:

Laur kładzie na łeb pajaca,

Mędrcomi w nos daje szcztuka!

M. Rodoc.

Na pożegnanie.

Dola rodzinnej wydziera cię ziemi,
Droga przed tobą ściele się daleka;
Za oceanu wodami sinemi
Niepewnych losów odmiana cię czeka.

Dzisiaj te losy widzisz w barwach tęczy,
Bo kwiat nadziei do ciebie się śmieje...
Wierzysz i ufasz — lecz klóź ci zaręczy,
Że tam się ziszczą wszystkie twe nadzieje?

Zaszumią fale spienionego morza,
Sternik da hasło i okręt popłynie.
Wkrótce poranna obudzi cię zorza
Wśród obcych ludzi i w obcej krainie.

Ujrzysz bogate i miasta i grody,
Ten sam promyczek powita cię słońka,
Lecz nie zobaczysz ojczystej zagrody
I nie usłyszysz polskiego skowronka,

Śpiewaka ludu, który z każdą wiosną
Szarem się skrzydłem ponad łany wznosi,
I swą piosenką rzewną i radosną
Wiekuistego chwałę Stwórcy głosi.

Nie złożysz skroni na życzliwym ręku,
Smulków twych dzielić nie będą rówieśni,
I nie usłyszysz polskiej mowy dźwięku,
Ni swojskiej nuty, ni ojczystej pieśni!

Możesz tam spotkać szczęście w drodze długiej,
Nawet przyjaciół kupić możesz wszędzie,
Tylko Ojczyzny nie znajdziesz już drugiej!
Polko! czyż po niej tęskno ci nie będzie?

Ty się uśmiechasz, ale pokryjomu
Ocierasz z powiek łzy rozstania rzewne;
Wiesz, ile tracisz, odjeżdżając z domu,
Lecz ile zyskasz? — to jeszcze niepewne!

Płyn w Imię Boga! Kędy zwrócisz kroki,
Niech się twa stopa nigdy nie poślizgnie...
Lecz pomnij wszędy, że choć świat szeroki,
Twój świat powinien być tylko w Ojczyźnie!

Stanisław Pisz.

Sursum corda!

Weźmy do ręki którąkolwiek chronologię rocznic narodowych, a w każdej znajdziemy datę: „1655. Obrona Częstochowy“.

I cóż znaczą te słowa? Jakaż była ta obrona i kto był jej bohaterem? Czy spowodował ją majestat królewski, czy wielka rada wojenna, czy nadzieja zysków, lub pragnienie sławy?

Nie, wcale nie, — spowodowała ją jedynie owa iskra Boża, którą ludzkie wiary natchnieniem z nieba zowią, a dokonał jej własnym poświęceniem ubogi zakonnik, godnością Przeora OO. Paulinów odznaczony, ks. Augustyn Kordecki.

Ponieważ właśnie w bieżącym roku upłynęło trzy wieki od daty urodzenia się sławnego bohatera, a dni 15 i 16-go listopada poświęcone zostały na dziękczynne za ówczesne zwycięstwo i żałobne za duszę ś. p. Obrońcy nabożeństwa w Częstochowie, poczuwamy się do obowiązku wyrażenia czci i wdzięczności bohaterowi w habitcie, który nie broniał, ale krzyżem w rękę miądzzył nieprzyjaciela, i nie obietnicą ziemskich nagród, jeno kapłańskim: „*Sursum corda*“, zagrzewał braci do walki.

I oto upadła moc szwedzka, a urosła i tak już „przemozna“ potęga panującej na Jasnejgórze Królowej, która natchnęła wiernego sługę swego do czynu na pozór szalonego, ale jedynie możliwego dla ocalenia klasztoru i Ojczyzny.

Z annałów klasztornych z XVII wieku wydobył dzisiejszy Przeor, Paulinów, O. Rejman, kilka szczegółów o życiu ś. p. ks. Kordeckiego, któremu na chrzcie św. dano imię Klemensa. Urodzony w r. 1603, wyświęcony został na kapłana w Wieluniu, a od r. 1650 sprawując obowiązki Przeora w Częstochowie, umarł dnia 20 marca 1673 r. w Wieruszowie, w czasie odbywania tamże wizytacji klasztornej. Wiele dat i szczegółów, dotyczących życia i indywidualności Obrońcy Częstochowy, zawdzięcza literatura sławnemu już dziś powieściopisarzowi i badaczowi, Wiktorowi Gomulickiemu, — opisu oblężenia zaś dokonał sam ks. Kordecki, nadając swej pracy tytuł: „Nowa Gigantomachia“. Wszystko to jednak są tylko fakta, które jakkolwiek dominują w historii, błędną wobec żywego słowa Sienkiewiczowskiego „Potopu“, w którym autor uwydatnił cały stan ówczesnej Rzeczypospolitej, a rzucając na szare tło jej bytu promienną postać mnicha-bohatera, skłonił serca Polaków do tak trwałego hołdu dla Jego wzniosłej idei, że taką sama cześć, jaką oddawano Mu po dokonanej cudownie obronie Jasnejgóry, ożywiła zapewne te tłumy, które z dalekich dzielnic Polski na dzień 15 listopada do Częstochowy przybyły, by uczestniczyć w uroczystości przeniesienia od 230 lat pod kaplicą św. Antoniego spoczywających prochów Jego do kościoła, gdzie z odpowiednią tablicą ku wiecznej pamiętce dnia tego wmurowane zostały.

Więc wraz z zastępem kapłanów-patryotów, którzy u stóp cudownego obrazu Bogarodzicy wznosili w tych dniach modły za duszę ś. p. ks. Kordeckiego, którego dzieje nieustającej pomocy Bożej najlepszym są przykładem, pocieszajmy się i my lepszej przyszłości nadzieją i z pełną wiarą w zmartwychwstanie Ojczyzny powtórzmy dziś Jego hasło z dni ucisku: „*Sursum corda!*“

A. P.

Życzenia noworoczne.

Ojcu rodziny.

Szat od ślubnego nie zdarłeś kobierca,
Lecz tak do dzieła zabrałeś się skoro,
I tak powinność swą wziąłeś do serca,
Że w siedmiu latach, masz pociech siedmioro.
Możeby warto ująć ci obroku,
Lecz że masz wielki sił żywotnych zasób,
Więc ci od serca życzę w Nowym Roku
Na przyszłość: pociech w dwójnasób!

Bezdzietnemu żonkosiovi.

Błogosławieństwo wziąłeś od ołtarza,
Lecz was pociechą bocian nie obdarza....
Niedobry potwór! jednym da za wiele,
Drugim pokaże kurka na kościele....
Lecz nie trać ducha dla Twej połowicy
Jest borowina u źródeł Krynicy,
A sobie zamów przyrząd patentowy
W sławnej fabryce miasta Kolbuszowy!..

Starej pannie.

Kraina wspomnień jest Pani żywiołem,
W krainie wspomnień spędzasz dnie i noce;
Czas niezblaganem wciąż toczy się kołem,
Już nie zakwitną dojrzałe owoce!...
Dotąd ci pachną powaby amarów!...
Choć jesień blisko, choć już tak niewczesnie,
Życzę ci jeszcze stu adoratorów,
Jak nie na jawie, to przynajmniej we śnie...

Kawalerowi.

Święty Piotr ponoś, czy też Paweł święty
Rzekł, że do celu dobrego ten zmierza,
Kto obowiązkiem ludzkości przejęty,
Żeniąc się, wiernie ród ludzki rozszerza.
Lecz ten sam święty miał także wygłosić,
Że lepiej jeszcze ten czyni podobno,
Kto pęt małżeńskich nie umiając znosić,
Trwa w kawalerstwie i żyje osobno.
Niejednym wyszło małżeństwo już bokiem,
To też nikt gwałtem do ołtarza nie prze,
A ja ci tyle życzę z Nowym Rokiem,
Byś z dwojga złego, wybierał co lepsze.

Pijakowi.

*Słyszałem nieraz z twych ust, przyjacielu,
Że życie podle, głupie i bez celu —
Że się zamierzasz otruć lub utopić,
Albo powiesić, lub wódką zakropić.*

*Wobec twych chęci i ja tobie życzę,
Byś życia tego przestał pić gorycze,
Lecz nie na stryczku — po co gubić duszę?
Jest inny sposób na ziemskie katusze:
Jak ogień, wodę, tak wszelki napitek,
Stworzył Pan świata ludziom na pożytek.*

*Choć dziś przenrotne eleuteryi normy
Chcą przeprowadzić w tej mierze reformy,
Nie wierz absurdom, bo nie mają racyi!
Miał samoboję, moknij w propinacyi,
Bo ona sprawia na troski i smutek
Ten sam co stryczek i trucizna skutek.*

Ferblarzowi.

*Twardowski połamał nogi,
Bo się rozmiłował w czartach, —
Ciebie niecne kuszą bogi,
Że cel życia widzisz w kartach:
Na śniadanie, „blindy“ zjadasz,
Na obiad pożerasz „besser“,
Do kolacyi z „majzlem“ siadasz,
A „cupasy“ żresz na deser;
Ja ci życzę dla okrasy:
Na „vorhandzie“ cztery asy.*

HUMORYSTYKA.

Ma rację.

— Bój się Boga Józku — kiedy też właściwie zostaniesz lekarzem? Masz już 35 lat, a jeszcze egzaminu nie zdawałeś.

— Ja to robię z umysłu, gdyż do *młodych* lekarzy nikt niema zaufania.

Elegancka zemsta.

— Bardzo mi przykro, żem na ostatniem zebraniu być u pani nie mogła...

— Tak? to pani *nie* była?

W kasarni.

Podoficer do jednorocznika:

— Więc do szkoły się chodziło, zoologii się uczyło, a nie wie się nawet ile koni ma szwadron?

„Warum” Schumana.

Był wyjątkowo pogodny wieczór. Nie wiem sam jak się to stało, dość, że bez wyraźnego zamiaru zaszedłem do mieszkania jednego ze znajomych. Kiedyem wszedł na korytarz, doleciało mnie stłumione echo gry na fortepianie.

Z pod wprawnych paluszków wydobywała się jakaś na pół tęskna, na pół rozpaczliwa melodia, a klawisze tego instrumentu, z którego tylko prawdziwy talent zdolny jest wydobyć piękno i siłę, drgały jak żyjący człowiek chaosem uczuć, prześcigających się nawzajem w mistrzowskim porządku i harmonii.

Przez drzwi uchylone wszedłem cichod o pokoju, zanurzonego w romantycznym półmroku. Samotna koncertantka siedziała przy pianinie obok otwartego okna, przez które majowy wieczór rzucał rozkoszne tchnienia wiosny. Na tle tem odcinał się klasyczny profil bladej cokolwiek lecz pięknej twarzy kobiecej, w której gorzało dwoje oczu, rozjaśnionych nieokreśloną tęsknotą, jaką w duszy ludzkiej budzi każda rzewna melodia, a coś dopiero zagrana w tak dziwnie nastrojających warunkach. Z pianina uleciały właśnie ostatnie tony „Warum” Schumana.

Mimowoli, ulegając czarowi tej muzyki, westchnąłem, — a westchnienie to obudziło koncertantkę.

— Pan tu? — zapytała z uśmiechem, z którego wyzierało lekkie pomieszanie.

— Jak pani widzi — odparłem pospiesznie z głębokim ukłonem. — Bez wiedzy pani i bez zapytania: „czy wolno”? stanowiłem dla jej koncertu audytorium, które dlatego tylko nie bije brawa, że nie chce być banalnym i nie życzy sobie zakłócić oklaskiem tej tajemniczej atmosfery, jaką wytwarza muzyka Schumana, w takim zwłaszcza wykonaniu...

— Pochlebca z pana! Ale tak szczerze, bez komplementów, czy lubisz pan ten utwór? Bo jest w nim coś dziwnie chwytającego za serce, coś co się odczuwa, ale nie da zdefiniować słowami. I wie pan, co za osobliwa myśl nasunęła mi się przy wykonaniu tego: „Warum” Schumana? Posłuchaj pan... Kilka dni temu ja i jedna z moich przyjaciółek rozmawiałyśmy na temat nieszczęśliwej miłości. Ja stanowiłam stronę neutralną, moja przyjaciółka interesowaną. Biedactwo siedziało w niewoli Amora kompletnie pogrążone — bez iskielki nadziei. I naprawdę żal mi jej było.

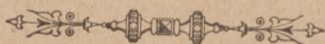
Taka młoda, tyle posiadająca powabu i warunków do szczęścia, a jednak nieszczęśliwa! Wydawało mi się to ogromną jakąś niesprawiedliwością ze strony tego fatum, które kapryśnie włada uczuciami ludzi i dzieli ich lub łączy wedle upodobania. Współczułam serdecznie z mojem rozkochanem biedactwem, a po głowie chodziło mi ciągle uparte pytanie: „dlaczego”, w którym skrytykował się cały bunt przeciw tej mimowolnej niesprawiedliwości losu. Dlaczego gorące uczucie nie musi być odwzajemnione? Dlaczego dwa serca, dwa umysły, dwie egzystencje, które zdają się być od kolebki przeznaczone dla siebie, tyle razy rozchodzą się w dwie przeciwne sobie strony i pozostają dla siebie zimne, obojętne i obce? Dlaczego?... I co pan na to powie, dziś, gdym po raz nie wiem już który, grała moje ulubione „Warum” Schumana, znalazłam odpowiedź i uspokojenie w tych czarownych tonach.

Skąd to przyszło — nie wiem. Dość, że naraz wydało mi się, że taki ogrom uczucia, tęsknoty i zapału, mogła rzucić na papier tylko nieszczęśliwa,

niezaspokojona miłość—i gdyby było możliwe zajrzeć w duszę Schumana w chwili, gdy komponował swoje „Warum?“ założyłabym się, że na dnie jej znalazłoby wątplenie, gorycz i zawiedzioną nadzieję. Nappełniło mnie to jakąś otuchą. Powiedziałam sobie: wszystko ma swój cel właściwy, i kto wie, czem byłaby dziś poezya i sztuka, gdyby nie miłość nieszczęśliwa?

Szczerość, jaka była z tych słów, miała w sobie coś niewymownie pociągającego. Słuchałem ich tak, jak się słucha każdego zwierzenia duszy czystej, nie zatrutej jadem materializmu, duszy, w której piękno i sztuka mają wybudowany dla siebie ołtarz i swoje sanctuarium. A lekki majowy wiatr wchodził swobodnie przez otwarte okna i poruszał kartkami romantycznego „Warum?“

Emil Hołod.

Mowa polska.

*O mowo polska! mowo rozśpiewana
W pieśniach poetów, w historyi stuleci,
Otoś jest teraz na pastwę wydana:
Dławią cię w piersi katowanych dzieci.
O mowo polska! mowo naszej ziemi
Krwią przesiąkniętej, — otoć przemoc wroga
Chcę cię nam wydrzeć, byśmy byli niemi;
Nie wolno tobą modlić się do Boga.
Lada ptak nuci swą melodyę polną,
Każdy dźwięk wolny wśród świata przestworzy,
Tobie się tylko odezwać nie wolno
W państwie „porządku i miłości bożej“.
Ale cokolwiek naród jeszcze spotka,
Nie zginiesz nasza ty umiłowana
Mowo praojców, rodzinna i słodka,
Wyssana z mlekiem, z mogił podsłuchana!
Ty myśli polska, tobie teraz trzeba
W duszach się wszystkich zestrzelić protestem
Póki zmeźniała nie tryśniesz pod nieba
Wielkim okrzykiem: oto żyję, jestem!*

E. K.

Całusy.

Pierwszy całus.

Nie tak rozkosznie drżą listki wiosniane,
Kiedy je wietrzyk ciepłym tchnieniem muska,
Jak drży młodzieńcze serce rozkochane,
Na słodycz pierwszego całuska.

Ach! tej słodyczy, tych uczuć aniola,
Raz tylko w życiu, raz człowiek doznaje,
Raz serce zwiedza cudnych złudzeń kraje,
I nic ich zastąpić nie zdoła!...

Kradziony całus.

Jeśli nie jesteś osłem ani mułem,
To choćbys hersztem miał zostać wisusów,
Furda z opinią! na bok ze skrupulem,
Gdy się rozchodzi o kradzież całusów.

Bo choćbys na kark zakładać chciał stryczek,
Konał z miłości naiwny młokosie,
Zamiast całusa, jeden trzpiot języczek
Wystawi ostry, drugi gra na nosie.

Wtedy dwie drogi leżą do wyboru:
Zostać złodziejem, lub gapiem najszczerzym,
Niewiem jak drudzy, ja — słowo honoru,
W takim wypadku, zostaje przy pierwszym!...

Serdeczny pocałunek.

Dobry trunek na frasunek!
Lecz nad nektarów słodycze,
Milsze kochane oblicze
I serdeczny pocałunek...
Taki całus, choćby jeden,
To prawdziwy ziemski Eden!
To dwie dusze, zlane w jedną,
To dwa zgodne serca bicia!
Świat z ocz znika, gwiazdy błędą,
Taki całus wart pół życia!

Gorący pocałunek.

Gorący pocałunek, to nektar nieznaną,
Z krynicy ust kochanych namiętnie czerpany,
Co upaja słodyczą niebiańskiej rozkoszy
I w błogiem zapomnieniu troski życia płoszy...
Za taki pocałunek — będąc władcą światów,
Oddałbym berła, trony i krase szkarłatów!

Ostatni pocałunek.

*Lepiej nigdy nie dotknąć lubyh ust koral,
Wukochanych ramionach nie zaznać pieśczoły,
Niż zaznavszy — postradać, by potem w oddali
Samotne tzy połykać i wiednąć z tęsknoty
Za rajem utraconym, co jak sen przelotny
Z ostatnim pocałunkiem znika bezpowrotny!*

Odgrzewany pocałunek.

*Tyle czasu minęło, lecz dotąd w pamięci
Żyją dni błogie, które spędziliśmy razem,
Bo każdy pocałunek twój, naksztalt pieczęci,
Niezatartym w mej duszy nrył się obrazem!
Po latach, los łaskawy zbliżył nas ku sobie.....
Niestety! to spotkanie minęło jak chwilka,
Ze i czasu nie stało, by na wspomnień grobie
I podumać i razem uronić łez kilka....
I znów twe pocałunki ogniste, namiętne,
Wydobyły z popiołów iskrę tłącą wiecznie,
I znowu to kochanie na zawsze pamiętne,
Złączyło usta nasze, gorąco, serdecznie!....*

Stach z pod Naściszowy

Dla sławy.

Jeżeli nie najpiękniejszą, to w każdym razie najmiłą i najpracowitszą dziewczyną w C. była Polusia. Wiedzieli to i uznawali miejscowi i okoliczni chłopcy, ale skromność dziewczęcia i — co za tem idzie — usuwanie się jej od wszelkich zebrań i gwarów, onieśmiało ich tak dalece, że jakkolwiek Polusia biednej tylko chałupniczki była córką, nazywano ją z przekąsem „panną Apolonia“, choć każdy czuł w duszy, że nie na szyderstwo lecz na szacunek zasługuje dziewczę w całej pełni.

Bo też wesołe to było jak ptaszę, a wyrozumiałe na błędy i niedolę bliźniego, a chętne w wyręczaniu słabych i niedołężnych; — gdzie tylko się pokazała, wszędzie niósł spokój i ukojenie, wesele i pioskę na ustach.

Aż oto pewnej niedzieli zauważono, że Polusia posmutniała ogromnie, a obserwujący ją odtąd wielbiciele i zazdrosne rówieśnice zdziwili się niemało, gdy i choźć gdziekolwiek i śpiewać całkiem przestała.

Biorąc więc smutek ten na karb rozbudzonej miłości, posunął jeden i drugi „śmielszej natury“ młodzieniec z oświadczeniami do Polusi, ale ta — ku niezmiernemu zdziwieniu konkurentów, — odpowiadała każdemu bez ogródek

— „Kocham Jana K, który tu bawił we wsi, i albo jego, albo nieczyją żoną nie będę.“ Naturalnie, że niechcąc być wysmianym z powodu otrzymanego kosza, żaden z zalotników nie przyznawał się do porażki, tem samem więc nie powtarzał jej odpowiedzi, tem więcej, że Jan K. był to młody malarz, na parę tygodni do G. w celu czynienia studyów przybyły, i nikt nic o nim bliższego powiedziećby nie umiał, ani też „zemsty swej wyrzecz na nim nie zdołał.

Ale stało się przecież, że wieść ta doszła do wiadomości oberzysty, który ceniąc szczerze i matkę i córkę, pragnął je w danej sprawie poinformować. Razu więc pewnego przybył do nich o niezwykłej porze i nie bawiąc się w żadne przygotowania, dobrodusznym tonem rozpoczął:

— Czy pamiętacie matko tego malarza, co „stał“ u mnie przeszłego lata?

— Dlaczego nie miałabym pamiętać — odrzekła wdowa, — wszakże codziennie prawie siadywał ze swą robotą na granicznym pagórku mojego pola, skąd, jak mówił, najpiękniejszy miał widok na całą okolicę.

— No, to dobrze, że pamiętacie, bo właśnie przyniosłem wam gazetę, w której on jest wyrysowany, i odbity w maleńkości ten obraz, za który pierwszą nagrodę otrzymał na wystawie.

— E, naprawdę? — rzekła wdowa, a oberzysta rzuciwszy ukradkiem spojrzenie na Polusie, która ani jednym słowem nie odezwała się dotąd, dostrzegł, jak ręce jej drżały i płomienny na twarz jej wystąpił rumieniec. — No, dajcież tę gazetę — zawołała wdowa.

— Zaraz, zaraz, ale to wam naprzód powiem, że ta nagroda nie ucieszyła go zupełnie, bo równocześnie z otrzymaniem jej stracił synka.

— Co? Jan żonaty? — wykrzyknęła nagle Polusia — i jak silnym ciosem podcięta drzewina runęła na ziemię.

Długo nie mogła się jej matka docucić, aż ocknęła się wreszcie i uśmiechnęła do matki, ale tak smutnie, że biedna wdowa też wstrzymać nie mogła.

I żadnego już pytania o Janie nie słyszał nikt z ust Polusi — blada i smutna pełniła swą pracę ze zdwojoną gorliwością, ale miłość do niego jak drogi talizman w sercu swem nosiła, aż gdy razu jednego w szufladzie matki znalazła ową nieszczęsną gazetę i ujrzała odbitkę obrazu Jana, przedstawiającego ją samą w oczekiwaniu na jego przyjsie na pagórek, gdy przypatrzyła się temu cudnemu wyrazowi radości i upojenia, rozlanemu na jej obliczu, — poznała, że miłość jego była kłamstwem, że oszukiwał ją z całą świadomością, dla sławy! — A więc nie dla niego samego były podobizny jej głowy, jej postaci, którą w rozmaitych pozach rysował — nie miłość wywoływała ten zapal, tylko interes! — I razem z tem przeświadczeniem, które coraz pewnością się jej stawało, przysła złota nić uczucia, wiążącego ją dotąd z wspomnieniem, i aby umilić ostatnie lata życia matki-staruszki, niespokojnej o jej przyszłość bez męskiej opieki, oddała swą rękę najuboższemu ze starającej się młodzieży, który umiejąc ocenić jej cnoty, prawdziwe szczęście dał jej poznać na ziemi.

Zamki na lodzie.

(Bajka myśliwska).

Co tu za pola! Łąki i knieje!
Złote dla strzelca łupów nadzieje:
Tu bez mazołów, bez wielu trudów,
Tęgi myśliwy dokaże cudów.

Hej! w pole czas:
Bierz broń do rąk,
Tu zrąb, tu las,
Tam fala łąk.

Tu orne pola i zdobycz łatwa;
Przepiórka, derkacz czy kuropatwa,
Ja strzelam — dymu opada chmurka,
Jest kuropatwa, derkacz, przepiórka.

Wtem z pośród traw,
Zajaczek myk,
Ja znowu „paf!”
A zając „fik”.

Idę na łąki, bagna, moczary,
Tysięczne ptactwa dochodzą gwary.
Zadrżycie nury, kaczkę, żurawie,
W królestwie waszem, rzeź dzisiaj sprawie.

Grom z dala grzmiał,
To dobry znak...
Co huknie strzał,
To padnie ptak.

Pospieszam w knieje, dzikie wyřeby,
Gdzie szumią jodły, sosny i dęby.
Odyniec, rogacz, co wzrok dogoni,
Od mej ognistej polegnie broni.

Tu słyhać bek,
Tam groźny kwik,
Tu rogacz legł,
Tam skonał dzik.

A w głębi kniei, toż będzie żnivo!
Tam zwierz najgrubszy siedzi leniwo:
Zaledwo kroków postąpię kilka,
Składam od strzału straszego wilka.

Tu niedźwiedź znów,
Mam szczęście dziś —
Więc dalej „puf!”
Już trupem miś.

Z taką nadzieją, młody myśliwy
Szedł dokazywać dziwów nad dziwy.
Lecz zmierzchem wrócił zmęczony srodze,
Spotniały, nie mógł ustać na nodze.

Ciekawość tu:

A jakiż plon

Łów przyniósł mu?

„Nic, — prócz dwóch wron!”

Tak w życiu naszym, o słońca wschodzie
Stawiamy złote zamki na lodzie.

Nie myśląc o tem, że przed zachodem

Te cudne zamki popłyną z lodem.

Że złote sny

Ulecą w dal,

Zostaną łzy

I w sercu żal.

St. P.

HUMORYSTYKA.

Duch czasu.

— Panno Emmo! ubóstwiam Cię i proszę o Twą rękę!

— Panna Emma, Dr. medycyny: Owszem, nie niemam przeciw temu, ale wprzód nim Panu dam ostateczne słowo, muszę Pana „opukać“.

Wójtowska rachuba. (autentyczne).

Wezwany przez Radę powiatową do złożenia jednej czwartej części kosztów utrzymania drogi, przedkłada wójt członkom Rady gminnej odnośne pismo i stawia propozycję, aby równocześnie z uiszczeniem żądanej kwoty wystosować do Rady powiatowej prośbę o zniesienie dotychczasowego dodatku w wysokości jednej czwartej części ogólnych kosztów na jedną trzecią część tychże. — Wniosek został przyjęty i dopiero Rada powiatowa wyjaśniła, że część trzecia wynosi więcej niż czwarta,

Zioła w lecznictwie i wierzeniach ludu polskiego.

(Dalszy ciąg do art. „Tarnowianina“ z r. 1902 i 1903).

Kapusta (*Brassica oleracea*). Na oparzenia wszelkiego rodzaju używają w Krakowskim liści kapuścianych. Ból głowy starają się usmierzyć przykładaniem świeżych liści kapusty i jarmużu, ale nie w tem przekonaniu, że tu zimno pomaga. Także przykładają liście na wrzody wszelkiego rodzaju. — Od wili Boż. Nar. do N. Roku nie przychodzą z grzebieniem do stołu, ażeby gąsienice nie jadły kapusty (Więcieża). Siejąc kapustę, trzeba trzymać jaje w ręce, aby w piękne i wielkie urosła głowy (Jurków w Bocheńs.). Nie sadź kapusty na św. Zofię (15. maja), bo zgnije. (Hyszów). W wilią św. Piotra i Pawła nie należy okopywać kapusty, bo pousychałaby (tamże). W oktawę B. Ciała nie okopują kapusty, bo by ją gąsienice zjadły (Żuków). —

Koniczyna (*Trifolium pratense*). Przy składaniu ognia zostawiają codziennie od św. Lucy po 3 powrósla słomy i po trzy guzeczki koniczyny. To chowa się aż do wili, aby czarownica nie ukradła. Po mszy pasterskiej wkładają te główki koniczyny w koniczynę, aby się roku następnego dobrze udało. (Starawieś). Przed wschodem słońca w dzień św. Wojciecha (23. kwietnia) okadzają bydło, dając mu placek z koniczyny, aby krów, pasących się na koniczynie, nie odeło (Heczmarowice). — Dawniej ziele, kwiaty i nasiona zadawano w kaszlach przeciągłych i w upławach, a zewnętrznie używano na okłady i wrzody, oraz plamy rogówki. —

Koniczek (*Melampyrum arvense*), czasem „dzwonkiem“, nazywany dają ludziom na zatrzymanie biegunki. — Dawniej używali lekarze mąki „pszeńcowej“, meltej z nasion, jako środka rozmięczającego i rozpędzającego.

Kopytnik (*Asarum europaeum*). Dzieci suchotnicze w odwarze ziele tego kilka razy skąpane, przychodzą zupełnie do zdrowia (Tarnowskie). — Dawniej korzeń i ziele należały do bardzo używanych leków jako drażniące drogi pokarmowe, pobudzające do wymiotów, przeczyszczające i podnoszące czynność nerek i skóry. —

Koper (*Foeniculum offic.*) Koprem okadzają bydło, przepędzając je z jednego miejsca na drugie. — Wszystkie jego części od najdawniejszych czasów były lekarskimi, używanymi w osłabieniu żołądka, kiszek, płuc, we wzdęciach i t. p.

Korzenie św. Piotra (Żywiec — *Dentaria enneaphylla?*). Korzonków ma dużo, każdy korzonek jest ugryziony na końcu tak, jakby go św. Piotr ugryzł (sic) i takim będzie, póki świat stoi. Gotowane dobre są na ból zębów, które wywarem z nich płukać należy (Krak).

Kocie łapki (*Gnaphalium arenarium*), święcone w oktawę B. Ciała, z czosnkiem w cieście dają krowom, aby się mleko nie psuło, gdy pierwszy raz w pole wyruszają, albo zaraz po ocieceniu (Zakopane). —

Koszysko (*Verbena offic.*) w Krakows. „Koszycki Najśw. Panienci“, ziele pomocne rodzajem i potrzebne do okadzania na różne słabości bydłące: — Nieco ściągająco gorzkawe to ziele było kiedyś prawie powszechnym lekiem wstawionym.

Kniec (*Caltha palustris*) przykładają na Podhalu na rany obierające, gdy się nie chcą goić. — Rośliny tej używano niegdyś w wielu chorobach, a powszechnem jest mniemanie, że od jej spożycia przez krowy żółta barwa masła zawiąta.

Kruszyna (Szakłak - *Rhamnus frangula*) daje się ludziom i bydłu na przeczyszczenie (Krak). Kruszyną z palmy kwietnio - niedzielnej kadzą podczas grzmotów, błyskawic i gradu (Starawieś). Przeciw zepsuciu mleka przez czarownicę okadzają nim w Krak. krowy. Z szakłaku w palmie święconego robią krzyżyki, które zatykają w polu i na dachach domów przeciw gradowi i burzom (Osieczany). — Dawniej używano jagód jako środka przeczyszczającego i pędzącego mocz, — kory tak samo ludzie jako leczącą świerz. —

Krwawnik (*Achillea millefolium*) w Krak. „śmietanka“ albo „śmietannik“ — bywa używany przeciw puchlinie, jakoteż i dla krów po ocieleniu. Dobrze jest tą rośliną okadzać krowy, a będzie zaraz na mleku śmietanka gruba. Aby czarownica mleka nie odbierała, zbierają w wigilią św. Wojciecha krwawnik, który suszą, a gdy się krowa ocieli, kadzą ją nim (Szczepanów). Na Podhalu obkładają nim brzuch na morzyska, piją też gotowany w mleku lub w wodzie i do kąpeli używają. — Od najdawniejszych czasów były i są jeszcze w użyciu ziele i kwiaty jako środek wzmacniająco - pobudzający, w ogólnem osłabieniu połączonem z podniesioną drażliwością, w osłabionem trawieniu, w krwawnicach biernych, we wszelkich śluzotokach i zimnicach. Zewnętrznie wielkie miał wzięcie w leczeniu ran. —

Kurzysład (*Anagallis arvensis*) — „ochwatnikiem“ zwany, przykładają z solą na ochwacenie (Toporzysko). Ziele to było dawniej używane w zastoinach brzusznych, w zatkaniach wątroby, w puchlinach, suchotach flegmistycznych, nawet w wielu chorobach czysto nerwowych; w obłąkaniu i w padaczce, prócz tego w ukąszeniach od żmii i wścieklicznie. —

Kurze ziele (*Tormentilla erecta*). Korzeń jego gotowany służy na zimnicę i inne choroby (Krak.); gotowany w mleku na morzyska. — 1) Mocno ściągający, korzeń i ziele znane były od dawna jako lek w czerwonkach i biegunkach przeciągłych, w krwotokach i śluzotokach biernych. — 2) Proszek z jego korzenia zażywany z wodą „rozpęda“ truciznę i tamuje biegunkę; posypyany na rany i zgniłe wrzody goi takowe (Tarnowskie). —

Len (*Linum usitassimum*). Od najdawniejszych czasów do dziś dnia utrzymują się w swej wziętości wszędzie nasiona lnu kleisto - oleiste, a stąd odmiękczające, obwijające i uskramiające drażliwość, zwłaszcza w zapaleniach tak wewnętrznie, jak i zewnętrznie, w którym to ostatnim względzie używane bywają albo jako czysta mąka lniana, albo po wytłoczeniu oleju jako makuchy; sam zaś olej ma także swe użycie zewnętrzne pod różnemi postaciami. — Są i tu wierzenia, ale te odnosi się wyłącznie do uprawy lnu. —

Lepięźnik posp. (*Petasites vulg.*) także „Carz - ziele“ zwany albo „Morowym korzeniem“, używał dawniej wielkiej sławy w dychawicy, w złośliwych gorączkach, a nawet w powietrzu morowem; zewnętrznie leczy lud liśćmi wrzody złośliwe. —

Leszczyna (*Corylius avellana*). Idąc na mszę pasterską i wracając do domu, orzechy z wili w ustach trzymają, aby zęby nie bolały; gryzą je dopiero po powrocie do domu. Orzechy jedzone przy wieczerzy wilijnej zabezpieczają od bólu zębów. (Hyszów.) Leszczyna z oktawy Zielonych świątek t. j. święcona i brana z ołtarzów strojonych na Boże Ciało, służy przeciw gąsienicom i zarazie i wtyka się między zagony w kapustę. Odwar z liści takiej leszczyny służy jako lekarstwo przeciw zimnicy. W pierwszych 6 tygodniach kąpię matka dziewczynkę w leszczynie, liście jej podkłada pod głowę i krzyże, odmieńniając takowe przy każdej kąpeli, a takim bardzo piękne włosy urosną (Krak.) — Dawniej drzewo i orzechy laskowe bywały jako lek zadawane, — a to: olej przypalony z drzewa przeciw glistom, a nasiona w kamieniach moczowych. Nieco później korę zachwalano w zimnicach. —

Lilia biała (*Lilium candidum*). Na oparzenia wszelkiego rodzaju używają w Krakows. oliwy, w której wymoczono kwiat lili. Spirytus w ten sposób przyrządzony jest kosmetykiem na wydelikatnienie płci (Tarnów). — Dawniej używali lekarze korzenia, liści i kwiatów, a mianowicie: cebulek do uśmierzenia boleści i drażliwości, przykładając je na wrzedzionki; liśćmi okładano wrzody, a olejem nalany na kwiaty — miejsca oparzone. Nowszymi czasy cebulę zachwalano w zimnicach, w puchlinach, torebki pyłkowe zadawano jako pobudzające macię. —

Lipa (*Tilia*). Wrzody wszelkiego rodzaju obkładają liśćmi lipowymi (Krak.).

Czarownica łyko kręciła z lipiny i warzyła, a podlawszy tą wodą ludzi, zmieniała ich w wilkołaki. — Jako leku używają z niej od najdawniejszych czasów — kwiatów, jako lekko pobudzających i wzniecających poty, w rozlicznych nieżytych i gośćcowych cierpieniach, i to najwięcej domowo; węgiel lipowy jako środek przeciwnilny, był używany w różnych zamieszczonych wrzodach i ranach, w zgorzelinie, do czyszczenia zębów i t. p., łyko zaś odmiękczaające na wrzody i rany.

Litworowy korzeń (Archangelica offic.) noszą na Podhalu i w Zakopanem przy sobie i kurzą nim przeciw łożnicy. — Od najdawniejszych czasów używał wielkiej wziętości korzeń jego jako pobudzający, przeciwkurczowy, wzmacniający drogi trawienia, pędzący wzdęcia, wzniecający poty i wszelkie wydzieliny, oraz przeciwcierwiowy. Dawniejsi lekarze przepisywali także ziele i nasiona. —

Łopian (Łopuch, Lappa maior), zbierany wieczór przed paleniem sobótek i używany za powijak, dawał lekarstwo. Liśćmi rozartymi z oliwą lub bez niej, świeżymi — leczy lud wszelkie wrzody zastarzałe, oparzenia i t. p. (Krak). W okolicy Tarnowa zachwalają odwar z korzenia jego na wzmocnienie i bujny porost włosów. W Krakowskiem bywa uważany za bardzo skuteczny na kolki, ponieważ w bylicę i łopian upadła ścięta głowa św. Jana (według innej wersyi: ponieważ M. Boska używała tych roślin, aby głowa napowrót przyrosła). Ziele to zakładają w dzień św. Jana pod strzechy. — Od dawnych czasów korzeń używany był jako środek czyszczący krew, w wyrzutach skórnych, w zastarzałych bolach gośćcowych, w żółzowych, dnawych i kiłowych cierpieniach, oraz w zastoinach brzusznych. Nasiona w większych dawkach przeczyszczają. —

Z. Morawski.

Poradnik gospodarczo-domowy.

Niema zatwardzenia! Norymberskiemu fabrykantowi pierników H. Hussowi w Wiedniu, 18 dzielnica, Ladenburggasse, 46, udało się nadzwyczaj smaczny piernik sporządzić, który od czasu do czasu używany, tak dzieciom jak dorosłym pewnie i bez boleści reguluje stolec. Skutek objawia się w drodze naturalnej, mechanicznej, a nie jak przy zażywaniu środków rozwalniających w sposób gwałtowny. Na próbę wysłał się tuzin Hussa pierników za 3 kor. franco za zaliczką.

Dowiedzioną rzeczą jest, że między wszystkimi ogłaszanymi środkami jest słynny Feller Elsa fluid najulubieńszym i najwięcej rozpowszechnionym, gdyż w rozlicznych słabościach szybką pomoc daje, przez co w każdym domu jest niezbędnym. Wiadomo powszechnie, że Feller Elsa fluid w cierpieniach żołądka, chrypcy, załęgmienu, nerwobólach, osłabieniu, bólu w krzyżach, osłabieniu wzroku, zapaleniach i t. p. szybko i pewnie pomaga. 12 flaszek albo 6 podwójnych przesyła za 5 kor. franco wytwórca Eugen. V. Feller aptekarz w Stubicy Nr. 256 (Kroacya). Również zalecane i chwalone są przez Eugen. V. Fellerę wyrabiane specyfikiki, jak Feller rozwalniające Elsa pigułki, syrop piersiowy, proszek odżywczy i t. p. Strzedz się trzeba naśladownictw lub zamiany z rozmaitemi t. zw. Weltfluidami, gdyż tylko Feller Elsa fluid jest prawdziwy.

Najlepsze dla naszych dzieci! Kto chce kupić dla dzieci na gwiazdkę trwałą zabawkę, kto wspólnie z dziećmi pragnie się zabawić, kto jednym słowem chce swoim miłośnikom sprawić co najlepszego, temu radzimy przejrzeć pięknie ilustrowany cennik o kotwicznych skrzynkach budowlanych, kotwicznych skrzynkach mostowych, itd. F. Ad. Richtera & Cie., królewskich nadwornych i szambelańskich dostawców, Wiedeń, I. Operngasse 16. Mianowicie powinna każda matka przed kupnem podarunku na gwiazdkę przeczytać uważnie nasz cennik, tem więcej, że

wysyłamy go bezpłatnie i franko i że wiele naśladownictw bez „kotwicy“ znajduje się w handlu.

Doskonały środek domowy. Wśród doskonałych **środków domowych**, które jako odciągające nacieranie przy zaziębieniach używane bywają, zajmuje Liniment. Capsici comp. z „kotwicą“, przyrządzone w laboratorium apteki F. Ad. Richtera w Pradze, pierwsze miejsce. Cena jest niską: 80 hel., Kr. 1.40 i 2K. — za butelkę: każda butelka znajduje się w pięknym pudełku, które poznać można po znanej kotwicy.

Aptekarza A. Thierry balsam i maść centyfoliowa. W interesie Szan. P. T. Czytelników zwracamy uwagę tychże na inserat i wszystkie przytoczone w nim lecznicze środki, które nie tylko nie podlegają zepsuciu, ale przeciwnie im starsze są, tem skuteczniejsze. Nie psują się ani na mrozie, ani przez gorąco, dlatego w każdym czasie zażywane być mogą. Przynoszą one zawsze pomoc, przynajmniej do przybycia lekarza; należy jednak uważać, by nie wyrzucać nadaremnie pieniędzy na bezwartościowe naśladownictwa, lecz trzeba trzymać się tych starych a doświadczonych, tanich a niezawodnych, zupełnie nieszkodliwych środków, które w każdej rodzinie znajdować się powinny. Gdzie nie można dostać takich, któreby wszelkimi podanymi znakami ochronnymi o prawdziwości wyrobu świadczyły, zamawiać trzeba wprost w aptecce pod Aniołem stróżem, A. Thierry w Przegrada przy Roh'sch — Sauerbrunn. Przy zamówieniach 5 tuzinów znaczne obniżenie ceny. Sprawdzanie i odsprzedawanie fałszywych naśladownictw lub prawnie niedozwolonych balsamów z inną marką ochronną lub bez naszej urzędownie zatwierdzonej marki „zakonnica“ będzie sądownie ścigane i karane. Zamówienia, na które równocześnie nadesłane są pieniądze, będą natychmiast przed wszystkimi innymi wysyłane.

Zajmujące pisma dziękczynne w olbrzymiej liczbie otrzymuje miejska apteka pod „czarnym orłem“ w Temeszwarze, wskutek nadzwyczajnego działania balsamu życia św. Jerzego. Tak pisze między innymi Franciszek Vas z Caprag: Oświadczam Panu moją wdzięczność za wybornie działający środek, dziękuję Ojcu niebieskiemu, że panu dał możność wynalezienia tak dzielnego środka, jak św. Jerzego balsam życia i t. d. Blizsze szczegóły w ogłoszeniu.

Zdrowie jest największem bogactwem i ażeby go stale utrzymać trzeba pić po każdym jedzeniu kieliszek Paraskovicha Mariahilfskie wzmacniające krople żółdkowe. Blizsza wiadomość w anonsach.

HUMORYSTYKA.

Trafiła kosa na kamień.

— Czy życzy pan sobie, aby go zbudzić rano? — pyta szykowna pokojóweczka przybyłego do hotelu grubego hreczkosieja.

— Owszem, owszem, proszę mnie obudzić całusem — powiada przybyły.

— Dobrze, powiem to zaraz lokajowi — odrzekła pokojówka.

Zawsze matematyk.

Profesor matematyki spotkał raz żebraka, a że nie miał przy sobie „drobnych“, daje mu 20-groszówkę i mówi: Masz tu 20 groszy, ale pamiętaj, że masz jeszcze 19 razy zgłosić się za to u mnie po jałmużnę!

Bez scen!

— O, ja nie robię memu mężowi żadnych scen w domu, gdy późno w nocy z piwiarni powraca, ale trzy półlitrowki czystej wody musi w moich oczach wypić aż do dna — i co państwo na to powiecie: coraz rzadziej spędza wieczory po za domem!

Odnaczona dyplomem honorowym i medalem złotym na wystawie
w Paryżu. Złotymi i srebrnymi medalami na wystawach
w Wiedniu i w Tarnowie.

Cukiernia Władysława Delekty

w Tarnowie ul. Krakowska.

Poleca wyroby pierwszej jakości:

Karmelki nadziewane.

Pomadki i czekoladki w kilkunastu gatunkach.

Bombony likworowe, ananasowe, kremowe, daktylowe itp.

Herbatniki świeże o każdym czasie.

Kawa prawdziwie na sposób wiejski,

HERBATA, CZEKOLADA, PUNCZE,

o każdej porze dnia.

WIELKI WYBÓR

paryskich bombonier, pudełek, koszyczków i kartonów
w najnowszym guście.

KOMPOTY i KONFITURY.

Na zamówienie: Torty w rozmaitych gatunkach,
makowniki, serniki, przekładańce, kołaczki weselne.

Rosolisy własnego wyrobu.

Likiery francuskie i holenderskie.

Wina hiszpańskie jak: Madera, Sherry, Malaga.

Włoskie, Marsala, Wino Vermouth.

Cognac prawdziwie kuracyjny.

Wszelkie zamówienia zamiejscowe i na prowincję wyko-
nuje się szybko i najstaranniej.

Skład wymienitej herbaty chińskiej, rosyjskiej i proszkowej.

Tadeusz Scharff

w TARNOWIE,

poleca swój obficie zaopatrzoney

HANDEL KORZENNY, HERBATY, DELIKATESÓW i WIN.

☛ POKOJE DO ŚNIADAŃ. ☚

Skład kości nawozowych i cementu, śrutu i patronów, Skład świec kościelnych.

Oliwy i smarowidła dla młocarń, wozów i na obuwiu.

Całą zimę kalafory włoskie, algierskie i Marony.

Ceny przystępne.

WYSYŁKA KOLEJĄ i POCZTĄ. — OPAKOWANIE FRANCO.

Zakupuje i sprzedaje wszelką zwierzynę.

Skład herbaty z wyspy „Ceylon“.

☛ Skład czekolady i cacao z fabryki Sucharda. ☚

JAN WÓJCIK

zegarmistrz,

w Tarnowie, przy placu Katedralnym 1. 6.

Poleca:

**SKŁAD ZEGARÓW
I ZEGARKÓW GENEWSKICH.**

Uskutecznia reperacye antyków, oraz wszelkie roboty w zakres zegarmistrzowstwa wchodzące.

DROGUERYA

oraz

**fabryczny skład farb, lakierów,
pokostów, olei,**

artykułów i nowości⁷⁷ domowo-gospodarskich, rolniczych i przemysłowych, artykułów dla fabryk, gorzeln, rafinerij, browarów i t. d.

Władysława Bracha

w Tarnowie

ODZNACZENIA: Medal złoty duży z wystawy Paryskiej 1900 r., Dyplom honorowy i złoty medal z wystawy Brukselskiej 1900 r., Medal złoty z wystawy Związku Pań w Wiedniu 1900 r., Medal srebrny duży z wystawy przyrodn. lekar. w Krakowie 1900 r., Medal złoty z wystawy w Neapolu 1900 r.

Prowadzi artykuły najlepszej jakości. Sprzedaje taniej jak wszędzie.

Poleca: Wszelkie zioła lecznicze, jak najświeższe **Ks. Seb. Kneippa**. Materiały apteczne, artykuły chirurgiczne, bandaże i opatrunki.

Rumy i herbaty znakomite.

Przybory toaletowe. Perfumerye i kosmetyki krajowe, francuskie i angielskie. Pasty i proszki do zębów.

Farby i przybory malarskie. Farby pokostowe i lakierowe we wszystkich kolorach szybko schnące.

Masę woskową na zimno lub gorąco do zapuszczania podłóg.

Lakiery krajowe, amerykańskie i angielskie.

Carbolineum Avenariusza przeciw grzybowi i wilgoci.

Cement, wapno hydrauliczne, gips, ter i papę do pokrycia dachów. Płyty gumowe i asbestowe.

Węże gumowe, płócienne i śsące.

==== Pasy, oliwy i oleje do smarowania maszyn. =====

Artykuły i materiały utrzymuje się⁷⁷na składzie wszystkie, jakie tylko istnieją i jakich PP. przemysłowcy, właściciele browarów, gorzeln itp. potrzebować mogą.

Zamówienia zamiejskowe uskutecznią odwrotnie pocztą lub koleją.

Tarnów,
ul. KRAKOWSKA
(Dom własny).

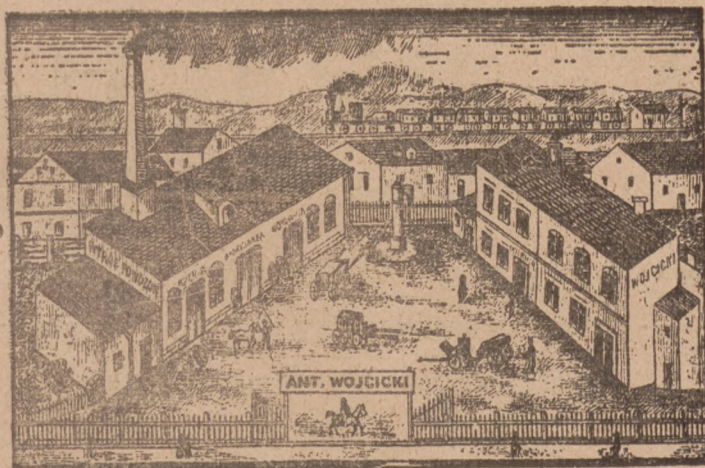
Kraków 1887. Medal brązowy.

Lwów 1891. Medal srebrny.

ANTONI WÓJCICKI

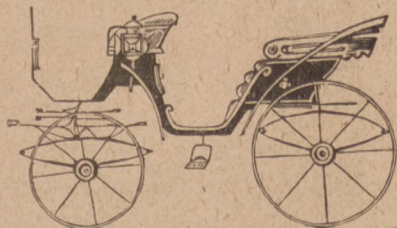
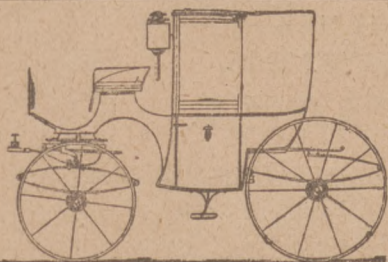
WYRÓB

powozów, wózków, wozów i sanek
różnego fasonu.

Również przyjmuje wszelkie reperacje i odnowienia.

Zamówienia wykonuje w jak najkrótszym czasie. — Ceny umiarkowane.

ODZNACZONA 9 złotymi medalami -----
2 dyplomami honorowymi
i 1 srebrnym medalem. --

Pierwsza krajowa fabryka
Mydeł toaletowych, Perfumeryi
i przetworów chemicznych

Wł. BRACHA
w TARNOWIE,

poleca wyroby swoje przewyższające pod względem
-----jakości wszelkie fabrykaty zagraniczne-----

PO CENACH UMIARKOWANYCH.

Do nabycia we---
wszystkich-----
większych-----
handlach. ~~~~~

PROSZĘ ŻĄDAĆ WYRAŹNIE
MYDŁA BRACHA.

Cegielnia i tartak parowy

E. Ks. SANGUSZKI

w Tarnowie, (na Rudach)

i fabryka dachówek „Konstancya“

polecają swoje wyroby, a mianowicie:

Dachówkę żłóbkowaną;

Cegłę: zwykłą murową, ręczną i maszynową;

„ na posadzki i piece;

„ do budowy wodnej (klinkiery);

„ podwójnie prasowaną do budowy nietynk.;

„ formową do gzymsów, sklepień i studzien.

Rurki drenowe różnych rozmiarów.

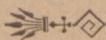
Tarcice jodłowe, świerkowe, sosnowe i dębowe,
wszelkich rozmiarów, grubości i długości.

Sztachety, rygle i łąty.

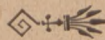
Posadzki z doborowego, sztucznie suszonego drzewa;

„ dębowe w różnych wzorach i

wszelkie w zakres stolarstwa budowlanego wcho-
dzące przedmioty.

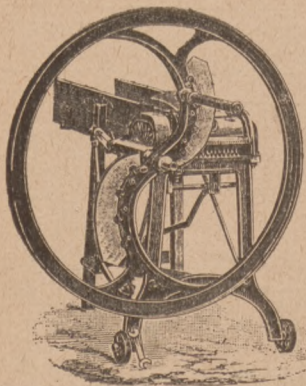

Ceny umiarkowane.

Bliższych wiadomości, jako też cenników udziela

Zarząd.

Medal srebrny

z wystawy rolniczo-przemysłowej
w Krakowie 1887.

Medal złoty

z wystawy przemysłowej we Lwowie
1894.

List pochwalny

z wystawy gospodarczej w Przeworsku
1901.

BRACIA BARTIK

fabryka maszyn rolniczych, pilników i odlewnia żelaza
w Tarnowie

Wykonuje:

WSZELKIE MASZYNY ROLNICZE

jak: Pługi, Brony, Walce pierścieniowe, Siewniki, Grabiarki, Młocarnie ręczne i kieratowe, Kieraty leżące i słupowe, Tryery, Młynki, Sieczkarnie i Buraczarki różnej wielkości i t. d.

P I L N I K I

we wszystkich formatach i gatunkach, jakoteż nasiekiwanie
zużytych pilników.

Aparata składające się z beczkowitzu żelaznego i pompy powietrznej do czyszczenia dołów kloacnych sposobem pneumatycznym.

Urządzenia mechaniczne dla rzeźali, gorzełń, młynów, tartaków, browarów, cegielń, olejarń, oraz wydobywania torfu.

Prasy drenarskie. Mieszadła do gliny.

Walce drogowe dla gmin i miast. **Wózki żelazne** dla transportowania materiałów dla przedsiębiorstw kolejowych itd.

Magle mechaniczne. Pompy do domowego i gospodarskiego użytku oraz zasilające do kotłów parowych.

Wodociągi. — Sikawki ogrodowe i ogniowe.

Uzbrojenia kotłowe, transmisyje, koła pasowe i zębate. Wszelkie konstrukcje żelazne. Paleniska kotłowe. Kotły parowe i rezerwoary.

ODLEWY budowlane podług rysunków, modeli własnych lub nadesłanych i tak: kolumny, kroksztyny, okna, słupy, odboje i rynny.

Złewy hermetyczne kanałowe dla podworców i ulic.

Pod Palmą.

HANDEL

towarów

korzennych, win i delikatesów

oraz

GŁÓWNY SKŁAD HERBATY

Alojzego Kaempfa

w Tarnowie.

POLECA:

znane z jakości herbaty,
Koniaki, Rum Jamajka, Arak de Goa,
Likiery zagraniczne i krajowe,
Wszelkie gatunki wina.

Porter angielski firmy Barklay Perkins London.

Szampany, delikatesy i t. p.

Szczególną uwagę zwracam na moją
przewyborną herbatę

we własnem opakowaniu

z marką ochronną „PALMA“.

Cenniki i próbki wysyła na żądanie franko.

Wybawca.

Prawdziwe opowiadanie z życia, przez Fabiana Andrassa Turkeve.

(Przedruk wzbroniony).

Odkąd świat stoi, nikt jeszcze takiego pożytku z czytania nie odniósł, jak mój ojciec, który będąc ciężko chorym, tylko temu zawdzięcza życie, że czytać umie.

Ośm lat cierpiał na kurczę żołądkowe, kolki i niedokrewność, zaś każdego roku miewał biegunkę i bicie serca. To były jego wewnętrzne słabości. Ale jak strasznie cierpiał na zewnętrzne słabości. Gośćcowe i reumatyczne cierpienia męczyły go, przytem bole w krzyżach i okropne darcie, a nie pomagał żaden środek. Zaprzestał już wydawania pieniędzy na medykamenta i związany w poduszki cały czas przy piecu spędzał na czytaniu książek do nabożeństwa i kalendarzy. Nagle zakrzyknął stary:

— To jest właśnie!!
— Co takiego, pytaliśmy.

— To jest! powtórzył wskazując na pewne opowiadanie zatytułowane „Tajemnica starego człowieka“, które

Stefan Szabo, mł. opowiada, że mu nic w świecie nie pomagało, dopóki nie sprowadził **Fellera Elsa fluidu** z apteki **Eugeniusza v. Fellera w Stubicy** (w Kroacyi) i jak ten jedyny środek nietylko jego, ale i wiele ludzi w jego wsi wyleczył. Nie chcąc dobrej wiary biednego ojca niweczyć, zamówiliśmy u aptekarza **Eug. v. Fellera** pod „św. Trójcą“ w **Stubicy Nr. 256 w (Kroacyi)** za 5 kor. 12 flaszek **Elsa fluidu**, gdyż mniej nie wysyła. Aptekarz wysłał nam za zaliczką tuzin **Elsa fluidu** wraz ze sposobem użycia, jak przy używaniu postępować. Posyłam sam opisać.

Przez 14 dni zażywałem ojciec nasz co godzinę 20 kropli **Elsa fluidu** z łyżką mleka, a o rano i wieczór nacierał się silnie **Elsa fluidem**. W dziewiątym dniu nastąpiło polepszenie i powoli zaczął się przechadzać. W dwóch tygodniach był całkiem zdrow.

Szybko rozniosła się wieść po wsi i okolicy o wyzdrowieniu ojca; wszyscy zamawiali **Fellera Elsa fluid** i dziwnym sposobem wszystkim pomógł. Tu tylko niektóre wymieniam: Stefan Dandár cierpiał wskutek starości na osłabienie wzroku, tak, że prawie nie widział, spróbował tedy **Fellera Elsa fluidu**. W sześciu tygodniach widział znowu jak młody człowiek. Jan Nagy i innych 20 ludzi mieli kłócie, postrzał, ból głowy i krzyżów, kaszlali bardzo lub mieli influencję. Wszystkich tych **Fellera Elsa fluid** całkowicie uzdrowił. Żona Karola Erösa miała zawroty głowy, ból w pier-

siach i silne dreszcze. Gospodyni proboszcza miała różę na twarzy, ranę na nodze i ból gardła. Sześcioro dzieci Andrzeja Kolompara miały naraz żółtaczkę i cierpiały na zatwardzenie i robaki. **Fellera Elsa fluid** wszystkich uzdrowił, szczególnie pomocnym był **Elsa fluid** na wszystkie te choroby, jak: kurczę, biegunka, wyrzuty, wrzody, paraliż w rękach i nogach, cierpienia gardła, zębów, nerwów, gruczołów, przeciw potom, osłabieniu, złemu trawieniu, brakowi apetytu, zgadze, kwaśnym odbijaniem, cierpieniem wątroby,

konwulsjom u dzieci, wymiotom, bezsenności, blednicy, zapaleniom, chrypcy, zaległemu, chorobom ust i suchniemu zrost, mdłościom, świądowi, święrzebnowi, odmrożeniom itd.

Fellera Elsa fluid nabierał coraz więcej sławy, biedni ludzie składali razem pieniądze, by kupować po 4 tuziny za 16 k, gdyż tak tanie kosztuje. Nawet bydło rogatego i świniom środek ten skutkował. Mój

stary ojciec nie miał spokoju i przemyślał nad tem, jakby panu Eugeniuszowi Fellerowi za swoje uzdrowienie podziękować. I gdy pewnego razu z kościoła powrócił, rzekł do mnie: Sztuce czytania mam do zawdzięczenia, żem ten dobry środek w kalendarzu wynalazł, który mi życie uratował, siadaj tedy mój synu i opisz panu aptekarzowi Fellerowi, jak byłem chory i jak mi jego **Fellera Elsa fluid** pomógł i niechaj kosztów nie szczędząc, ogłasza w gazetach i kalendarzach, aby się świat dowiedział, jak skutecznym i nieodzownym środkiem **Elsa fluid** jest.

Wy zaś kochani czytelnicy, jeżeli chcecie zamówić **Elsa fluid**, adresujcie wyraźnie do aptekarza **Eugeniusza v. Fellera w Stubicy Nr. 256 (Kroacya)** a wystrzegajcie się naśladownictw i nie zamieniajcie **Elsa fluidu** na żadne inne **Weltfluidy**, gdyż tylko **Elsa fluid** jest prawdziwym. Więc też kochani Czytelnicy musicie uważać, abyście otrzymali **prawdziwy Fellera Elsa fluid** i strzeżcie się przed naśladownictwami, gdyż **Fellera Elsa fluid** w rozmaity sposób bywa naśladowany. Znaleźli się bowiem ludzie, którzy **Fellera Elsa fluid** podrabiać usiłują i pod podobnym nazwiskiem i ceną, jak n. p. **Louisafluid, Goldedelfluid** i t. p. inne preparaty ogłaszają! Zatem strzeżcie się i zamawiajcie **prawdziwy Fellera Elsa fluid** tylko ze **Stubicy nr. 256**.

Niechaj Bóg da, aby ten środek nigdy nie zaginął i każdemu tak pomógł, jak mojemu ojcu.

☉ Rok założenia 1866. ☉

Otto Foerster Syn

w Tarnowie, ul. Wałowa.

✦✦ Skład ✦✦

czysto lnianych płócien, ręczników, chustek do nosa, nakryć stołowych białych i kolorowych, szyrtyngów, perkali i dymek białych, dywanów i sukien na podłogi, kocyków i kap na łóżka, portyer, firanek, materij na meble, cerat, pleców, chustek, bielizny trykotowej i t. d.

Własny wyrób męskiej i damskiej bielizny, kołder watowanych i materaców.

Fabryczny skład bielizny wełnianej oryginalnej prof. Dr. G. Jägeru.

Co sezon świeży transport materij wełnianych, czarnych i kolorowych, perkali, batystów, płócienek, zefirów i barchanów kolorowych, oraz materij jedwabnych, pluszów i aksamiłówna suknie damskie.

Dostarczam na zamówienia gotowe

✦✦ **wyprawy ślubne** ✦✦

od pojedynczych do najwykwintniejszych i przesyłam na żądanie kosztorysy.

Główny skład komisowy sukien, kortów, kołder i kilimów wyrobu krajowego fabryki sławuckiej J. O. księcia Romana Sanguszkii po cenach fabrycznych.

Cenniki i próbki na żądanie franco.

Eugen v. Feller w Stubicy Nr. 256 (Kroacya).

Prawdziwy **Fellera Elsa fluid** (Fellera wonny fluid z roślinnych esencji z marką Elsa) musi na każdym przepisie użycia i na każdej flasce mieć taką markę ochronną, jak obok podana z mianem „Elsa“ i podpisem „Feller“. Na wystawach w Paryżu, Berlinie, Londynie, Rzymie i Nicei został **Fellera Elsa fluid** odznaczony złotymi medalami i otrzymał też srebrny medal orderu hiszpańskiego Czerwonego Krzyża. Za nawiązanie trzeba za pobraniem pocztowym albo poprzedniem następnem należytości.

Wraz z przepisem użycia, opłatą pocztową i paczką	12 flaszek albo 6 podw. kosztuje 5 k.—
	24 „ „ 12 „ „ 8 „ 60 „
	36 „ „ 18 „ „ 12 „ 40 „
	48 „ „ 24 „ „ 16 „ — „
	60 „ „ 30 „ „ 20 „ — „

Za darmo dodaje się przy każdym powtórnym zakupie tuzina 1 flaszkę Elsa fluidu. Gdyby list miał zaginać, należy rekomendować.

Mój ojciec chorował długie lata na piersi, a po krótkim użyciu Fellera Elsa fluidu wyzdrowiał. Także pewien mł. człowiek dostał świądu i wysypki na ciele, lecz po krótkim użyciu Elsa fluidu wyleczył się i odzyskał czystość ciała.
WIDECKI APOLINARY.
w Młynskach, Trembowla.

Kto chce otrzymać **Fellera prawdziwy Elsa fluid** i **Fellera przeczyszczające Elsa pigułki**, niech zamawia listownie i pisze wyraźnie adres do jedynego miejsca wyrobu:

Eugeniusz v. Feller

aptekarz i nadw. dostawca Jego Król.
Wys. księcia Filipa Burb.
Stubica nr. 256 (Kroacya).

Ze z Pańskiego Elsa fluidu zadowolony jestem, poświadczają moje zamówienia. Pański Elsa fluid będzie mieć zawsze w zapasie.
F. MAURER,
lekarz praktyczny.
Fieberbrunn (Tyrol).

Chorým

cierpiącym na bole żołądkowe, zaburzenia, brak apetytu, zaleca się bardzo **Fellera rozwalniające pigułki rumb.** z marką Elsa (Pillul rhei chin. comp.) krótko nazwane **Fellera Elsa pigułki.** Pigułki te działają pewnie, szybko i bez bólesci przy zatkanui stoła i wszelkich innych stąd powstałych dolegliwościach, są zupełnie nieszkodliwe, działają już po upływie paru godzin, regulują stolec, są przyjemne w użyciu nawet dla najwrażliwszych osób. Szczególniej przy złem trawieniu, żółtej cerze twarzy, blednicy, kwaśnych odbijaniach, zgadze i podobnych cierpieniach, powodują wymianę matery, przyczem działają pobudzająco na skórę, kiszki i nerki.

Wiele pism dziękczynnych! Szczególnie polecane jest równocześnie użycie Elsa fluidu. Prawdziwimi są te pigułki tylko w złotych metalowych pudełkach z marką ochronną „Elsa“ i podpisem „Feller“. Wstrzegać się trzeba przed naśladownictwami. 1 zwoj czyli 6 pudełek kosztuje wszędzie 4 kor.

Poczem zachwalane bywają:

Syrop piersiowy (Syrup pectoralis), działa rozwalniająco na flegmę, uśmierza kaszel, leczy ból piersi, smakuje nawet małym dzieciom i dorosłym, zmniejsza poty, działa uśmierzająco i ulatwia wydzielenie. Cena 1 flaszki 2 kor., jeśli zamówione z Elsa fluidem. Osobno wysyła się najmniej 2 flaszki wraz z posytką za 5 kor.

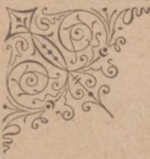
Przeciw wszelkim robakom w kiszkach zalecaną jest **Fellera czekolada** na robaki, 10 woreczków z opłatą 4 kor.

Silna szara tynktura, według przepisu Pharmacopei croat. II. najlepszy, dyetetyczny środek przeciw brakowi apetytu, działa wzmacniająco na żołądek, podniewa trawienie, usuwa zgagę, odbijanie i skłonność do wymiotów. Cena flaszki 1 kor. 20 hal.

Fellera prawdziwy proszek na robactwo, zabija wszelkie owady, muchy, pehły, pluskwy, wszy itp. 1 duże pudełko 1 kor.

200-kg. wagi świnię! Mleko jak śmietana dające krowy! Ogniste konie! Zdrowy drób! Takie wyniki można osiągnąć, używając znakomitego proszku odżywczego dla bydła, dodając go codziennie do jadła. Proszek ten pobudza chęć do żarcia, działa na żołądek, wzmacnia muszkuły, przyczynia się do opasu, przez co zyskuje na wadze, uśmierza kaszel i kurcze, chroni od żoźłów. Chwalonym jest ten proszek, gdy się go razem z Feller'a Elsa fluidem używa jako środek ochrony przed zarazą. Zadaje się bydłu, świniom, owcom, kozom, krowom, u których pomnaża i polepsza mleczność, zachwalany jest zwłaszcza przy zmianie paszy. 1 paczka 1 kor., gdy zamawiany razem z Elsa fluidem. Bez fluidu zamawiać trzeba najmniej 4 pakiety naraz i kosztują wtenczas z posytką 5 koron.

Wszelkie zamówienia adresować wyraźnie:

Browar

Eustachego Księcia Sanguszki w Tarnowie.

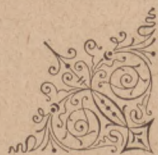
Poleca swoje piwa:

W okregu m. Tarnowa z dostawą do domu	W beczkach po 25 lit.		Za 10 flasz.		Za 25 flasz.		Za 50 flasz.	
	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
Piwo Porter			2	40	5	50	11	—
„ Bawarskie . .	9		2	40	5	50	11	—
„ Eksportowe .	8	20	2	20	5	—	10	—
„ Marcowe . . .	7	20	2		4	50	9	—

**Zamówienia przyjmuje
Zarząd propinacji miejskiej w Tarnowie
oraz rozwoziciel.**

Na prowincyę ceny o 15% niższe w browarze na miejscu lub z dostawą do stacyi kolejowej w Tarnowie.

Na naczynia pobiera się kaucyę: za ćwiartówkę K. 4— za paczkę K. 2—, za flaszkę po 10 halerzy.

Wszędzie już rozpowszechniony i [zdumiewającej pomocy dostarczył

oryentalny Wyciąg ziołowy

zwany :

Św. Jerzego balsam życia

(St. Georgs-Lebensbalsam) z św. Jerzym jako marką ochronną.

Marka ochronna.

Oryentalny wyciąg ziołowy, jako niezrównany środek domowy i leczniczy powinien się znajdować w każdym domu, gdyż nietylko w nagłych słabościach jako pierwszy środek ratunkowy niezbędny, ale i jako środek leczniczy w licznych słabościach powszechnie użyteczny.

Oryentalny wyciąg ziołowy (zwany św. Jerzego balsamem zdrowia) jest, jak to wskazują niezliczone pisma uznania ze wszech stron, wypróbowany przy cierpieniach na kolkę, brak apetytu, odbijaniu, uciażliwościach żołądka, bólu głowy, napadach omdlenia, febrze, kaszlu, napadach astmatycznych i innych kurczowych objawach.

Oryentalny wyciąg ziołowy (balsam św. Jerzego) służy jako nacieranie przy bólach nerwów i mięśni, reumatyzmie, darcniu członków, w bólu głowy i zębów i niezliczonym ludziom polepszenie i wyleczenie spowodować.

Oryentalny wyciąg ziołowy okazał się jako woda do ust przeciw pnciu się dżiaseł, próchnieniu zębów, jakoteż w najsilniejszych bólach zębów, jako woda do płukania, z domieszką wody wielce użyteczny.

Oryentalny wyciąg ziołowy (Balsam św. Jerzego) nie jest środkiem tajemniczym i nie zawiera żadnych szkodliwych substancji, lecz sporządzony jest z krajowych i zagranicznych ziół, żywic i wyciągu winnego, tak, że jest całkiem nieszkodliwym i w wielu innych tu niewymienionych słabościach z najlepszym skutkiem używany być może.

Oryentalny wyciąg ziołowy (św. Jerzego balsam życia)

jest do nabycia tylko w miejsk. aptece „pod czarnym orłem“ w Temeszwarze, St. Georgsgasse Nr. 17,

gdzie za nadesłaniem należności franco bez kosztów wysyłanym bywa, a mianowicie kosztuje 5 flaszek 3 kor. 20 flaszek 9 koron. Przy zamówieniach nad 10 flaszek dodaje się na każde 10 flaszek 1 flaszka gratis.

Nr. 6. sztuka po 3 zlr., do zwykłego i belgijskiego szkła.

Dyamenty do rznienia szkła

od 1 zlr. — wyżej.

Nr. 3. sztuka po 2 zlr. do zwykłego szkła do okien.

Nr. 19. sztuka 5 zlr. ma lepszy dyament, kraje pojedyncze belgijskie i lane szkło.

Pierwsza austriacka fabryka dyamentów do rznienia szkła

S. Hönigsfelda

Wiedeń III, Radetzkystrasse 12.

Nr. 22. sztuka po zł. 7.50 rznie każde szkło nawet najsilniejsze szkło lane. Najlepszy dyament.

poleca pod najcisłejszą gwarancją swe od lat 26 renomowane wyroby. Obsady dla każdej ręki zastosowane, wymiana szybka i tania.

Odsprzedającym rabat.

Niema Zatkania stolca

za pomocą moich

Fabryka: Wiedeń XIII., Ladenburggasse 46. Przesyłka pocztą franco, za za-liczką, 12 sztuk 3 kor., 24 sztuk 5 kor.

Pierników Hussa

Prospekta gratis.

Zakład gazowy i fabryka papy w Tarnowie

SKRZYPIEC i Spółka

poleca swoje wyroby jako: papę dachową, cement drzewny, asfalt i wszelkie materiały w ten zakres wchodzące.

L. 148.

Protokół

komisji delegowanej z łona „Towarzystwa Politechnicznego“ we Lwowie w celu zbadania ogniochronnej tektury do krycia dachów, nadesłanej przez firmę „Wrzosek i Skrzypiec w Tarnowie.“

Obecni: pp. *Gustaw Bizanz*, profesor budownictwa ładowego w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie. *Stefan Szeliga Łyszkiewicz*, inżynier i właściciel fabryki asfaltu we Lwowie i *Bronisław Pawlewski*, profesor technologii chemicznej w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

Podpisani zebrałi się dnia 27-go października 1899 r. w laboratorium technologii chemicznej c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie, gdzie komisji przedstawiono wyniki dokonanej w temże laboratorium analizy nadesłanej tektury, które to wyniki wykazały, że tektura powyższa jest impregnowaną obficie materiałami smołowemi, sam zaś materiał surowy tektury okazał się gatunkiem bardzo dobrym, absorbując dużo ciał smołowych. Po równoczesnem przeprowadzeniu prób palenia w silnym ogniu okazało się, że wyrób ten jest materiałem stanowczo ogniochronnym i jako taki może być polecony do celów budowniczych.

Lwów, dnia 27. października 1899.

Bronisław Pawlewski
Prof. Technologii chemicznej.

Gustaw Bizanz.

Stefan Szeliga Łyszkiewicz
Inżynier.

Oświadczenie.

Kółko techników w Tarnowie oświadcza, iż rezultat próby ogniowej, przedsięwziętej z papą ogniotrwałą produkowaną przez miejscowy zakład gazowy, wypadł zadawalniająco.

Wzniesiony silny ogień przez zapalenie znacznej ilości trzasek na powierzchni 2 m. kw. papy, rozłożonej na drewnianym stole, spowodował zwęglenie papy, nie uszkodziwszy zupełnie stołu, którego górna powierzchnia nabrała jedynie brunatnego koloru od destylatu smotowca.

Papa ta, równocześnie z blachą cynkową, trzymaną przy ogniu o wysokiej temperaturze, nie okazała żadnego uszkodzenia, wówczas gdy blacha cynkowa już była stopniała.

Wśród po kilkakroć razy przedsięwziętej ogniowej próby papy ogniotrwałej, wyrabianej przez p. p. Wrzosek i Skrzypiec, wydawała ona ciemno-niebieskie gazy, jakie od czasu do czasu ogniem zabłysły, lecz papy nie zapaliły.

Tarnów 30. marca 1885.

Sekretarz:

Idzikowski Adam m. p.
starszy inżynier kolejowy.

Przewodniczący:

Opatowicz m. p.
starszy inżynier starostwa.

Szczęśny Zareba m. p.
budowniczy.

Sichrawa m. p.
c. k. inżynier.

Żmurko Józef m. p.
nadinżynier kolejowy.

Magistrat miasta Tarnowa poświadcza mniejszem, że Pan Paweł Skrzypiec, właściciel zakładu gazowego i fabryki papy w Tarnowie, pokrył od 10-ciu lat kilka tysięcy metrów kwadratowych na budynkach do miasta należących papą ogniotrwałą własnego wyrobu, tak na nowych budynkach, jakoteż i na starych gętami pokrytych.

Zarazem oświadcza się, iż dachy te utrzymuje pan Skrzypiec w bardzo dobrym stanie przez terowanie ich w peryodach od 2 do 3 lat i że jego papa jest najtańszym i najlepszym materiałem do krycia starych gętowych dachów na podrzędnych budynkach.

Tarnów, dnia 23 lipca 1895.

Magistrat miasta Tarnowa

L. Piotrzycki m. p.

Nieszkodliwość pod gwarancją.

Ekstrakt Sarsaparilli

z jodkiem potasu jest najlepszym środkiem czyszczącym i polepszającym krew, a szczególnie do zalecenia przy chorobach skóry, przy zatruciu krwi, chorobach powstałych na tle syfilistycznym, przy szkrofułach, starych gruźlicach szkrofulicznych, zastarzałych ranach i chronicznych wyrzutach skóry. Cena 1 flaszki 5 koron (za poprzedniem wysłaniem 10 kor. 2 franco).

Na otyłość

uznane za najlepsze, działające nadzwyczaj skutecznie **pigułki redukcyjne**. Ich znakomitości i skutecznego działania dowodzą przeliczne pisma z uznaniami. Z powodu swego przyjemnego, łagodnego i skutecznego działania dotąd nieprześcignione. Szczególniej osoby z wielkim brzuchem i częściowym otłuszczeniem ciała, jak również osoby otyłe stanowczo gruntownie niemi się wyleczą. Cena jednego oryginalnego pudełka 3 korony. Za poprzedniem nadesłaniem 9 koron przesyła się trzy pudełka franco.

Dla wytwarzania krwi i wzmocnienia nerwów

są najlepsze dra Lestera pigułki regeneracyjne,

leczą gruntownie i pewnie każde osłabienie ciała, brak apetytu, anemię, bladaczkę, bicie serca, bole głowy, osłabienie pamięci, bezsenność, rozstrój umysłowy, kurcze histeryczne, ogólne osłabienie i t. d. Niezliczone pisma dziękczynne poręczają za zawsze skuteczne działanie tego od dawna wypróbowanego środka. Cena jednego pudełka 5 kor. Za poprzedniem nadesłaniem 10 kor., dwa pudełka franco. **Przesyła codziennie.**

Adresować: **Stadt-Apotheke „Zum schwarzen Adler“
Temesvár, St.-Georgsgasse Nr. 17.**

Kraińska mąka dla świń.

Dra Trnkóczego pożywczy środek do ochrony i tuczenia,

polepsza, pomnaża mięso, tłuszcz, chodowle i zdrowie. Zdrowej świni wystarczy dodać do karmu co tydzień po łyżce.

1 paczka 50 hal. u kupców, 5 paczek opłatnie wraz z opakowaniem 3 kor., za zaliczką pocztową.

W składzie fabrycznym: apteka **Trnkóczy, Laibach, Kraina, Austria.**

Podziękowania urzędowo potwierdzone.

Przytoczona kopia zgadza się najzupełniej z oryginalną korespondentką zaopatrzoną w markę 4 halerzy i 2 halerzy.

Lublana (Laibach) dn. 3 (trzeciego) października 1901 (tysiąc dziewięćset jeden).

Iwan Piantan, ces. król. notaryusz.

Szanowny Panie! Świnie moje nie żreć nie chciały, przytem bardzo źle wyglądały. Przypadkowo otrzymałem od jednego z moich najemników pakiet mączki dla tuczenia świń; i o dziwo! Dziś nie mogę nastarczyć podawać karmy świniom, które od kilku dni kolosalnie na wadze przybierają. Z wdzięczności za ten znakomity środek zalecam go każdemu jak najgoręcej. Upraszam odwrotną pocztą o 5 paczek mączki do tuczenia świń.

Z poważaniem

31 października 1900.

Józef Englisch, inspektor kolejowy, Beliszcz w Sławonii.

Podobne podziękowania otrzymujemy codziennie, o czym każdy przekonać się może.

STANISŁAW MICHALSKI

PRACOWNIA i SKŁAD WYROBÓW BLACHARSKICH

w Tarnowie ulica Krakowska I. 1.

Urządza gromochrony i dzwonki elektryczne.

Żywe złote rybki wysyła za zaliczką.

Właściciel c. k. patentów Nr. 47.505,
7.983, Nr. 128.212.

Wszelkie roboty pod gwarancją.

Pokrywa dachy i kościoły miedzią, cynkiem i żelazną blachą.

Przyjmuje wszelkie reparacje dachów i rynien.

Wyrabia wanny wszelkiego systemu, klosety, z pompkami, pokojowe i nadkanałowe.

Wyroby ornamentacyjne. Naczynia kuchenne, kolejowe i gospodarskie.

Wszelkie zamówienia i reperacje w zakres blacharstwa wchodzące uskutecznią w oznaczonym czasie po cenach przystępnych.

C. k. sprzedaż prochu.

KAROL DUDZIŃSKI

nożownik i rusznikarz w Tarnowie, w hotelu Krakowskim.

Skład broni,

przyborów myśliwskich
i wszelkich wyrobów stalowych, patronów, kapsli i śrutu. Wykonuje wszelkie reperacje i zamówienia.

Wykonuje

wszelkie reperacje rowarów. Zamówienia z prowincyi uskutecznią odwrotną pocztą.

HANDEL
TOWARÓW ŻELAZNYCH I NORYMBERSKICH
T. PAWŁOWSKIEGO
w Tarnowie, plac Sobieskiego I. 6

poleca :

wszelkie artykuły budowlane, domowe, gospodarcze, naczynia mleczne, narzędzia rzemieślnicze, wszystkie gatunki gwoździ i śrub, naczynia kuchenne, kompletne wyprawy

ślubne, wanny, klatki, dzwony, łyżwy, piece, wszystkie gatunki szczotek, kasy ogniotrwałe i t. p.

Wielki wybór maszyn do szycia, system Singera.

Zamówienia uskutecznią się odwrotnie.

Ceny są nader niskie.

Wyłączny skład prawdziwej herbaty rosyjskiej.

Jedyny skład stojących i wiszących lamp z fabryki Ditmara w Wiedniu, oraz wszystkie części składowe.

H. Kleinhändler

malarz. szyldów i lakiernik

w Tarnowie, ulica Wałowa naprzeciw c. k. głównej trafikii.

Przyjmuje wszelkie roboty w zakres malarstwa i pozłotnictwa wchodzące, jakoteż: napisy, herby i monogramy.

Również przyjmuje wszelkie roboty szklarskie.

Juliusz Silbiger

hurtowny skład win węgierskich

w Tarnowie, plac Katedralny.

Własne winnice w Tokaju. Rok założenia 1842.

Cenniki wysyła gratis i franco.

Jan Wróblewski, piekarz

przy ulicy Krakowskiej l. 4.

odznaczony listem pochwalnym przez Arcyksięcia Albrechta

poleca swe najlepsze wyroby

PIECZYWA WIEDEŃSKIEGO

a to: dwa razy dziennie, tak pieczywo białe, jako też chleb razowy, żytni, pszenny, tak zwany **Grahama** i żytni biały.

Przyjmuje także zamówienia w miejscu i na prowincję, uskuteczniając takowe odwrotną pocztą.

Specjalnie polecam mojego wyrobu kajzerki, rogame i bułki centowe.

Główne zastępstwo
cesarsk. i król. nadwornej fabryki
KAPELUSZY
WILHELMA PLESSA w WIEDNIU

oraz

WIELKI WYBÓR

bielizny męskiej

najnowszych krawatek, skarpetek, rękawiczek; w ogóle wszystkie
artykuły mody męskiej poleca po nader niskich cenach

Federgrüna magazyn nowości

w Tarnowie ul. Katedralna l. 1.

Franciszek Bryg

malarz pokojowy

w Tarnowie, przy ulicy Krakowskiej liczba 71.

Podejmuje się

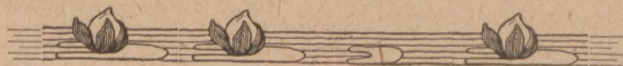
wszelkich robót w zakres malarstwa wchodzących

a to:

pokojowych, lakierniczych
i pozłotniczych

tak w miejscu jak i na prowincyi
uskuteczniając takowe szybko i ku za-
dowoleniu P. T.

po cenach przystępnych.

Zakład fotograficzny

Tadeusza Mroczkowskiego

w Tarnowie,

przy ulicy Kaczkowskiego, vis-à-vis łaźni „Neptun”.

Otwarty codziennie od godziny 8-mej rano do 6-tej wieczorem, wykonuje oprócz wszelkich prac w zakresie fotografii wchodzących, platynotypie i **powiększenia do wielkości naturalnej po cenach nader przystępnych.**

Na żądanie uskutecznia zdjęcia zamiejscowe.

Sprzedają i wymianą realności i farm, ubezpieczeniem od ognia domów i ruchomości, wyrabianiem pożyczek prywatnych i bankowych zajmuje się sprawnie i usłużnie

DOM KOMISOWY

S. Styliński & S. Sz wajkart

699 Noble St., róg Blackhawk St., Chicago, Ill.

który również jako pierwsze **polskie europejsko-amerykańskie Biuro informacyjne i pośredniczące**, ofiaruje swoje usługi w takich sprawach, jak:

Ściąganie spadków,
Wyrabianie pełnomocnictw,
Wyrabianie patentów na wynalazki,
Podania do władz cywilnych i wojskowych,
Transakcje handlowe i przemysłowe,
Korespondencje we wszystkich językach.

Tłumaczenie dokumentów,
Notaryalne poświadczenia,
Wyrabianie dokumentów prawnych i urzędowych,
Załatwianie poleceń w sądach i urzędach miejskich, stanowych i krajowych,
Przyjmowanie komisów wszelkiego rodzaju.

Biuro otwarte jest od godz. 8—12 przed połud. i od godziny 2—9 wieczorem.

Telefon 495, Monroe.

Pierwsza koncesyonowana
Fabryka wyrobów
betonowych i cementowych

i główny skład wszelkich materiałów budowlanych
w TARNOWIE.

Poleca Szan. Publiczności swoje wyroby, jako to:

Posadzki cementowe
do kościołów, sieni, korytarzy, stajen i t. d.

Dachówki falcowane
czerwone lub czarne.

Rury betonowe
o wszystkich przekrojach, kęgi studzienne,
w ogóle wszystkie wyroby w zakres betoniars-
stwa wchodzące.

Podejmuje się urządzania oraz przeprowadzania całej kanalizacyi według podanych planów.

Polecając swój zakład łaskawej pamięci,
proszę o liczne zamówienia i kreśle się

z poważaniem

Michał Mikoś,

przedsiębiorca budowniczy
i konc. majst. mur. ul. Bandrowskiego, 8.

Na żądanie wysyłam cenniki.

Jan Szczepanik, malarz = = = =

pokojowy i lakiernik

w Tarnowie, przy ul. św. Marcina 1. 74.

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie malarstwa wchodzące tak w miejsce jak i na prowincyi, najnowszymi deseniami „Secesji“, jak również stylem „Japońskim“, „Egipskim“, starszym i nowym stylem „Baroko“ po cenach bardzo przystępnych.

Pierwszy konces. Zakład pogrzebowy Franciszka Łazarskiego pod nazwą „Spokój“.

Podpisany posiada piękny Karawan oszklony w formie powozu najnowszego fasonu, oraz bardzo piękne Karawany zwykłe i najdokładniejsze do tego celu przybory, jakoteż ubrania dla służby podług klas, podzieliwszy przybory na 4 klasy.

szarfy, kapy i wieńce w wielkim wyborze.

Główny skład trumien metalowych, oryginalnych i imitowanych, z doborowego materiału, jakoteż dębowych politurowanych, hermetycznie zamykanych, pojedynczych i eleganckich w różnych rozmiarach.

Przybory do trumien: materace, poduszki,

CENNIKI NA ŻĄDANIE FRANCO.

Groby murowane i betonowe zawsze gotowe w najprzedniejszych miejscach.

Skład: ul. Lwowska 1. 53 Fr. Łazarski. — Telefon nr. 24. — Adres telegraficzny: Łazarski, Tarnów.

Poleca również: Landauery i oszklone karety do jazdy na bale i wesela.

W interesie przedsiębiorstwa można się posługiwać fiakrami zakładu bezpłatnie.

Fiakry własne: Nr. 41, 42, 43, 44, 45, 48.

Telefon nr. 24.

Telefon nr. 24.

Koncessyonowana przez Wys. c. k. Namiestnictwo

Szkoła handlowa HENRYKA RAUSCHA

w Tarnowie

utrzymuje specjalne kursa dla Pań, odrębnie dla Panów i chłopców.
Dla Panów i Pań, nie mogących dłuższego czasu poświęcić nauce,
urządza szkoła osobne 2—3 miesięczne kursa handlowe.

Zgłoszenia przyjmuje się codziennie. Sprawozdania szkolne bezpłatnie.

Kurs przygotowawczy do egzaminu z najważniejszych przedmiotów
naukowych w c. k. Akademii handlowej we Lwowie i do rachun-
kowości państwowej.

Dla zamiejscowych zaprowadzoną jest nauka w drodze
listowej (pisemnej), zastępująca w zupełności naukę ustną.

JAKÓB KLEIN JUN. DAWNIEJ DEBORA KLEIN (ETKA)

Tarnów ul. Krakowska dom Wgo Psarskiego.

Poleca w największym wyborze :

Płótna krajowe i szlązkie,
Bieliznę stołową,
Perkale i batysty Schrolla,
Weby na wyspy,
Barchany białe i kolorowe na suknie,
Chustki do nosa,
Dymki na materace,
Kołdry watawone własnego wyrobu,
Kapy na łóżka,
Chodniki, dywany, koce,
Portyery, firanki,
Materiały wełniane,
Materiały jedwabne,

Materiały bawełniane,
Zaboty i krawaty damskie,
Aksamity, plusze,
Welwety, wstążki,
Koronki i hafty,
Tiule i woalki,
Pończochy i szkarpetki,
Bieliznę Jaegera,
Spodnice białe,
Halki wełniane i jedwabne,
Parasolki, deszczochrony,
Rękawiczki Zachariasza,
Przybory do krawieczyzny.

Piotr Celestyn Kulka

majster kamieniarsko-rzeźbiarski

w Tarnowie, vis à vis cmentarza.

Podejmuje się wszelkich robót w zakres kamieniarstwa wchodzących, i przyjmuje zamówienia na:

roboty budowlane, kościelne ołtarze, posadzki z marmurów krajowych i zagranicznych, pomniki z ciosów wszelkiego rodzaju: marmuru, granitu, senitu i labradoru, oraz odnawia pomniki kościelne i ołtarze
— po cenach umiarkowanych. —

FABRYKA CUKIERKÓW i SKŁAD

**czekolady, czekoladek, bombonów
deserowych i pieczywek etc.**

HERMANA ISRAELOWICZA

poleca swe wyroby po cenach umiarkowanych.

Skład wzorowy i biuro: ul. Wałowa 28.

Dla kupców i Kółek rolniczych dajemy
znaczny rabat.

Jak powszechnie wiadomo, wyroby aptekarza Thierry'ego w Pregrada znane są w całym świecie jako ludowe i domowe środki lecznicze: THIERRY'EGO BALSAM i THIERRY'EGO MAŚĆ CENTYFOLIOWA przez swą niezawodną i niedoścignioną skuteczność, dlatego od długich już lat stały się dla wszystkich i dla każdego wprost niezbędne. Każdy prawie trzyma się tylko tych już znanych środków i unika zakupna zupełnie bezwartościowych naśladownictw, bo każdy nabral przeświadczenia, że dobrze zrobił kupując te środki, gdyż nikt nie lubi wyrzucać pieniędzy daremnie. Preparaty Thierry'ego są w rzeczywistości artykułami światłowymi, nie ma większego miasta na całym świecie, gdzieby nie było składu preparatów Thierry'ego gdyż i za granicą przynoszą je ponad inne bezwartościowe naśladownictwa.

Ostrzeżenie!

Przed zamawianiem i zakupnem wszystkich, im tańszych tem mniej działających naśladownictw mego jedynie prawdziwego balsamu przestrzegam jak najszczerczej. Tylko mój balsam z zieloną handlową marką ochronną: **Thierry's Balsam** jest

jedynym
prawdziwym

Balsamem Thierry'ego.

Przez władze sanitarne zbadany i aprobowany.

Opakowanie flaszki zastrzeżone jest prawno-handlową marką ochronną.

Wyłącznym i jedynym miejscem wyrobu i zakupna jest

fabryka balsamu w koncesyonowanej przez władze i przez sąd handl. zaprotokołowanej
aptece A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-
Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Balsam ten służy do zewnętrznego i wewnętrznego użytku. Jest on: 1. Znakomicie działającym środkiem leczniczym przy wszystkich chorobach płuc i piersi, uśmierza katar, wydzieliny, powstrzymuje najboleśniejszy kaszel i leczy nawet zastarzałe takie cierpienia. 2. Działa znakomicie przy zapaleniach gardła, chrypcie i wszystkich chorobach gardła. 3. Usuwa każdą febrę gruntownie. 4. Leczy nadzwyczaj szybko wszystkie choroby wątroby, żołądka i kiszki, szczególnie kurcze żołądkowe, kolki i rznięcie w żołądku. 5. Uśmierza ból i leczy „złotą żyłę“ i hemoroidy. 6. Działa rozwalniająco, czyści krew, czyści nerki, łagodzi hypochondryę i melancholię i wzmacnia apetyt i trawienie. 7. Działa znakomicie przy bólu zębów, przy zepsutych zębach, gniliźnie w ustach i wszystkich chorobach zębów i ust i zapobiega brzydkiemu zapachowi z ust i odbijaniem z żołądka. 8. Jest dobrym środkiem przeciw robakom, tasiemcom, w epilepsyi i konwulsjach. 9. Działa zewnętrznie jako środek cudownie leczący wszystkie rany, świeże

i dawne, blizny, czerwone, piegi, fistuły, brodawki, rany z oparzenia, od-

Wszystkie te preparaty są prawdziwe do naliczania w Aptece pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

mrożenia, krosty i wysypki, spierzchnięte ręce itd., opanowuje ból głowy, szum, strzykanie, gicht, ból uszu, o czym wyczerpujące wskazówki stosowania dają dobre wyjaśnienie. 10. Jest wogóle tak zewnętrznie jak wewnętrznie bez wątpienia znakomitym środkiem leczniczym, który jako tani i zupełnie nieszkodliwy w żadnej rodzinie, zwłaszcza podczas epidemii influenzy, cholery i innych, jako pierwsza pomoc, znajdować się powinien. Jedna próba więcej poczy i udowodni, aniżeli wszelkie ogłoszenia.

Prawdziwym i niesfałszowanym jest ten balsam tylko wtedy, gdy flaszeczka opatrzona powyższą zieloną marką ochronną i przepisem użycia, na którym znajduje się ta sama marka ochronna. **Trzeba więc zawsze zważać dokładnie na zieloną markę ochronną, jak wyżej.** Falszerzy i naśladowców mojego jedynie prawdziwego balsamu, jakoteż sprzedających bezskuteczne fałszywe a łudzące publiczność falsyfikaty, będę na zasadzie ustawy o ochronie marki sądownie ścigał i karał. **Gdzie niema składu mego balsamu, należy zamawiać wprost i adresować: Apteka pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.** Przed fałszowaniem chroni najlepiej bezpośrednie zakupno w mojej fabryce. Przesyłka następuje **tylko** w patentowanych **oryginalnych** kartonach po 12 flaszek małych, albo 6 flaszek podwójnych. Kosztuje franco do każdej stacyi pocztowej w Austro-Węgrzech 12 małych albo 6 podwójnych flaszek 4 korony, do Bośni i Hercegowiny 12 małych albo 6 podwójnych flaszek 4 kor. 60 hal. Mniej, aniżeli 12 małych lub 6 podwójnych flaszek nie wysyła się. Wysyłka tylko za poprzednim nadesłaniem należytości lub za zaliczką.

Apteka p. Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada p. Rohitsch-Sauerbrunn.

Przy zamówieniach 5 tuzinów znaczne obniżenie ceny. Sprowadzanie i odsprzedawanie fałszywych naśladownictw lub prawnie niedozwolonych balsamów z inną marką ochronną lub bez naszej urzędownie ochronioną marką „zakonnica“ będzie sądownie ścigane i karane. Zamówienia, na które równocześnie nadesłane są pieniądze, będą natychmiast przed wszystkimi innymi wysyłane.

Te oba w swej sile leczniczej nieprześcignione środki nie ulegają nigdy zepsuciu, lecz owszem przeciwnie, im są starsze, tem stają się cenniejsze i skuteczniejsze; nie szkodzą im ani upał ani mrozy; mogą więc być każdego czasu użyte. Zawsze przynoszą skutek i pomoc, przynajmniej aż do przybycia lekarza. Naturalnie, że nie należy nigdy brać naśladownictwa, albo tylokrotnie ofiarowywanych bezwartościowych i bezskutecznych tzw. środków zastępczych, na które tylko bezcelowo wyrzuca się pieniądze, lecz należy zawsze trzymać się tych starych, zupełnie nieszkodliwych, od dawna znanych, taniach środków, na których polegać można, i które w całym świecie znane, w każdej rodzinie, na każdy wypadek znajdować się powinny. Gdzie nie można ich dostać prawdziwych, ze wszystkimi podanemi powyżej cechami prawdziwości, należy je zamówić wprost pod adresem

aptekarza A. Thierry'go apteka pod Aniołem Stróżem w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Schützengel-Apothek

des A. THIERRY in
PREGRADA

—== Siła i działanie ==—
prawdziwej centifoliowej maści
(zwanej przedtem maścią cudowną).

Maścią tą wyleczono 14-letnie, za nieuleczalne uznane ropienie nogi, a niedawno temu nawet 22-letnie, stare, ciężkie cierpienie rakowe.

Prawdziwa maść centifoliowa, znakomicie ciągnąca, używana z najlepszym skutkiem przy najcięższych,

Wszystkie te preparaty są prawdziwe do nabycia w Aptece pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

przestarzałych chorobach cierpiącej ludzkości, która w leczeniu ran i kojeniu bóleści jest niezrównaną, składa się w głównej części z koncentracji czerwonej róży „*Rosa centifolia*“, posiadającej cudowne lecznicze własności naturalne, w połączeniu z innymi, znanymi ze swych znakomicie leczących własności substancjami.

Prawdziwa maść centifoliowa znajduje zastosowanie: przy złych piersiach położnic, zatamowaniu odpływu mleka, stwardnieniu piersi, czerwonościach skóry, wszystkich zastarzałych chorobach, gnojących się rękach i nogach, przy ranach, opuchnięciu nóg, nawet przy ropieniu kości; dalej przy ranach pochodzących od uderzenia, przekłucia, strzału, cięcia, zmiażdżenia, przy wyciąganiu wszystkich obcych materij z ciała, jak skorup, szkła, drzazg drzewa, piasku, śrótu, cierni i t. p., przy wszystkich nabrzmieniach, guzach, karbunkułach, nowotworach, nawet przy raku; przy zastrzałach czyli obieraniach paznokcia, pęcherzach, poranionych od chodzenia nogach, ranach zapalnych wszelkiego rodzaju, odmrożeniu, odleżeniu ciała u chorych, obrzmieniu szyi, guzach krwistych, szumie w uszach, gorączkach dzieci itd.

Maść centifoliowa im starsza, tem skuteczniejsza w użyciu.

Zaleca się posiadanie zawsze w domu tego **jedyne go środka zapobiegawczego**. Mniej aniżeli dwa słoiki nie wysyła się; wysyłka następuje wyłącznie tylko za poprzedniem nadesłaniem należności, albo za zaliczką pocztową. Wraz z portem, listem przesyłkowym i opakowaniem kosztują 2 słoiki 3 korony 50 halerzy.

Liczne świadectwa do przejrzenia.

Ostrzegam przed zakupem bezwartościowych naśladownictw i proszę bacznie uważać, aby na każdym słoiku powyższa **marka ochronna** i firma „**Apteka pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada**“ wypalone były. Każdy słoik jest zawinięty w przepis używania, tą marką ochronną zaopatrzony. Falszerze i naśladowcy mojej jedynej prawdziwej maści centyfoliowej będą na zasadzie ustawy o markach ochronnych ostro ścigani; tak samo sprzedając fałszykaty.

Jedyne źródło zakupna

Apteka pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Składy w wielu aptekach. Gdzie niema składu, należy zamawiać wprost i adresować: **Apteka pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.** Numer rejestrowy marki ochronnej dla Austro-Węgier 4524.

Cudowny Pain-Expeller

tylko do zewnętrznego użytku.

Nadzwyczaj pewnie działające nacieranie przy reumatyzmie, rwaniu członków, ostrej lub stawowej reumie, b lach grzbietu i krzyżów, postrzale, porażeniach, zewnętrznych przeziębieniach, zwichnięciach, opuchnięciach członków i zapaleniach itd., oraz jako zewnętrzny środek wznacniający po wszystkich wysiłkach i jako środek zapobiegawczy powyższym cierpieniom. Prawdziwy tylko wówczas, gdy opatrzony jest powyższą firmą i marką ochronną, oraz kapslą metalową z firmą wyrabiającego. Mniej, aniżeli dwie flaszki nie wysyła się i kosztuje franco do każdej stacji pocztowej Austro Węgier i Niemiec za zaliczką pocztową lub poprzedniem nadesłaniem należności 3 K. 50 h. **Apteka pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.**

Wszystkie te preparaty są prawdziwe do nabycia w Apteczce pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Prawdziwa angielska pomada, chroniąca skórę

nie zawiera żadnych szkodliwych albo zakazanych ingrediencyj, działa szybko i pewnie przeciw wszystkim chorobom skórny, ochrania przed wszelkim szkodliwym wpływem atmosfery lub promieni słonecznych. Usuwa cudownie wszelkie nieczystości na skórze, twarzy i ciele, jakoto: **piegi, plamy wątrobiane, wągry** itd., zmarszczki, chropowatości skóry, czyni szorstkie i czerwone ręce gładkimi i delikatnymi i nadaje przy stałem użytkowaniu młodocianą świeżość i delikatność twarzy i wogóle skórze ciała różową inkarnację. Każdego wieczora przed ułożeniem się do snu, należy lekko natrzeć twarz i te części ciała, które pragnie się odmłodzić i delikatnymi uczynić, na ręce nakłada się rękawiczki i poddaje się przez całą noc działaniu tej pomady. Rano umywa się świeżą, zimną wodą i dobrem neutralnem mydłem (najlepiej mojem **mydłem boraksowem**).

Każdy słoik musi mieć na pokrywce wyciśniętą firmę:

Apteka pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada.

Słoiczek prawdziwej angielskiej pomady z mydłem boraksowem kosztuje franco 3 K. 50 h.

Wedle oryginalnej angielskiej recepty sporządza

Apteka pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Pastyłki Hämatin

podług oryginalnej francuskiej recepty z prawdziwego ekstraktu mięsnego Liebiga z chemicznymi substancjami sporządzone, są najlepszym środkiem przeciw niedokrewności i bladaczce i wypływających z nich chorób. Pastyłki działają podwójnie, raz tworzą krew, a powtórnie odżywiają. Przy wszystkich oznakach rozpoczynającej się niedokrewności lub bladaczki, które u dotkniętego tą słabością człowieka łatwo poznać można z ogólnego znużenia, osłabienia muskułów, bicia serca, trudnego oddechu, zaburzeń w trawieniu, kureczów żołądka, zawrotów głowy, uporczywych bólów głowy itd., należy natychmiast, póki czas, położyć tamę rozwojowi choroby i z całym zaufaniem należy zamówić Pastyłki Hämatin, które są jedynym, pewnym i niezawodnym środkiem przeciw niedokrewności i bladaczce. Pastyłki Hämatin sporządza świeżo na każde zamówienie

Apteka pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Jedno pudełko kosztuje franco 4 korony.

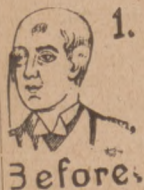
Każde pudełko musi być opatrzone własnoręcznym podpisem wyrabiającego.

Zagoriański syrup piersiowy

Bardzo przyjemny do zazywania środek tak dla starszych, jak i dla dzieci w każdym wieku przeciw kaszłom wszelkiego rodzaju, katarom piersiowym i płucnym, za-flegmieniu, chorobliwemu ślinieniu, bólom piersi itd. Usuwa cierpienia przy wszystkich, choćby zastarzałych cierpieniach piersiowych i płucnych. Jedna cała flaszka kosztuje franco 3 korony 30 halerzy. Każda flaszka opatrzona jest kapsłą metalową z wyciśniętą na niej moją firmą. Sporządza i sprzedaje:

Apteka pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Prawdziwa angielska tannochinowa pomada na porost włosów.

1. Zapobiega wypadaniu włosów, przedwczesnemu łysieniu i siwieniu, jest absolutnie nieszkodliwa i lepszą, aniżeli wszystkie tego rodzaju pomady.

Słoiczek kosztuje franco 3 korony 30 halerzy.

Każdy słoik musi mieć na nakrywce wyciśniętą firmę:

Apteka pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Wszystkie te preparaty są prawdziwe do naliczania w Apteczce pod Aniołem Stróżem A. Thierry w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Prawdziwe angielskie Cascara-Sagrada czyszczące krew pigułki.

Pudełko 60 hal., 1 zwoj z 6 pudełkami kosztuje franco 3 kor. 80 hal. Bardzo się zaleca dla uregulowania stolca; nie pozostają żadne złe następstwa. Każde pudełko musi mieć własnoręczny podpis wyrabiającego: *A. Thierry*. Gdzie niema składu moich preparatów, należy zamawiać wprost i adresować:

Apteka pod Aniołem Stróżem *A. Thierry* w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Digestiv.

Prawdziwy angielski uniwersalny proszek do trawienia
aptekarza *A. Thierry* w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Niezrównany i niedościgniony jako wzmacniający żołądek, pobudzający do trawienia, odżywiający i wzmacniający ciało, łatwy do zażywania środek domowy przeciw wszystkim dolegliwościom w trawieniu, a zwłaszcza zalecany po spożyciu wielkiej ilości tłustych lub rozdymających potraw i po wypiciu znacznej ilości trunków. Czyści krew i tamuje rozwój znacznej części chorób wszystkich organów trawienia. Bierze się tego proszku jedną albo dwie łyżeczki w kwadrans po jedzeniu wraz ze szklanką wody, albo lepiej jeszcze z dobrem winem stołowym i następnie wypija się na to jeszcze szklankę wody lub wina. Pudełko kosztuje franco 3 koronv. Każde pudełko na dowód prawdziwości musi być opatrzone własnoręcznym podpisem wyrabiającego *Thierry Adolf*. Gdzie niema składu tego znakomitego proszku, należy zamawiać wprost i adresować:

Apteka pod Aniołem, Stróżem *A. Thierry* w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Proszek przeciw hemoroidom

pewna pomoc, leczy i usuwa hemoroidy (złotą żyłę, upływ krwi, guzy). Do użycia tylko zewnętrznego, nie przeszkadza w codziennej pracy. Blizsze szczegóły podaje sposób używania. Pudełko z portem i opakowaniem kosztuje 8 koron. Każde pudełko musi być opatrzone moim podpisem. Prawdziwe tylko

w Aptece pod Aniołem Stróżem *A. Thierry* w Pregrada pod Rohitsch-Sauerbrunn.

Skład główny na Galicyę w aptece Zygmunta Ruckera we Lwowie.

MUZYKA LIA

Katalogi na

Fortepian

Harmonium

Skrzypce

Wiolonczelę

Cytrę

Muzykę pokojową

Orkiestrę

Gitarę

Pieśni

Humorystykę

Chóry

Duety i Tercety

Szkołę muzyczną

GRABIS

i franco.

OTTO MAASS

Musikverlag u. Sortiment **Wien** H/2, Mariahilferstrasse 91.

25-letnia renoma

Karpackich pigulek zdrowia

jako najulubieńskiego środka domowego w całych Węgrzech.

W każdym domu powinny znajdować się ulubione i skuteczne **pigułki zdrowia**, które działają łagodnie i są zupełnie nieszkodliwe. Wyrabiane są one z ziołowego ekstraktu, który skutkiem esencji spirytusowo-tynkturnej odpowiada zupełnie wodom mineralnym.

Ten znakomity węgierski środek domowy zastosować można najskuteczniej przy boleściach żołądka, niestrawności, wzdęciu, bólu głowy i zatwardzeniu.

Nabyć można takowych jedynie w aptece

JANA FRIEDRICH A W MALACZCE,
komitat Preszburški.

Jeden rulon z 6 pudełkami wynosi franco za przekazem pocztowym 1 złr. 25 ct.

Upraszam Wielm. Pana Dobr. o nadesłanie 3 paczek po 12 pudełek pigulek ze ziół karpackich, zarazem składam za przesłane najserdeczniejsze podziękowanie WPanu Dobrodziejowi.

Wincenty Walczak, Kraków, Jagiellońska 1. 5.

Proszę uprzejmie o przysłanie paczki o 6 pudełkach pigulek karpackich, które są bardzo dobre. Przytem zasylam najserdeczniejsze ukłony. *Wład. Łoboda, Kraków, Jagiellońska 1. 5.*

Upraszam uprz. o spieszne nadesłanie mi pigulek lekarskich z ziół karpackich za gotówkę, ponieważ dowiedziałem się, iż mają być bardzo skuteczne na słabość żołądka.

Kaz. Kielar w Szlęzakach, p. Baranów, Galicya.

Upraszam Wielm. Pana Jana Friedricha o potrzeby lekarskie, które się zowią pigułkami, jednakże one skutkują na wszystkie choroby, jakoteż są nam znane, że jeden leżał cztery miesiące i żaden doktor nie mógł tej choroby uleczyć, a po tych pigułkach za dwa tygodnie powstał i upraszam bardzo pokornie Wielmożnego Pana, ażeby mi raczył przysłać 12 pudełek dla Franciszka Tracza z Kumorowa poczta Tarnów, mój panie. bo już kalekuję 4 miesiące, a nie mogę sobie nic pomódz na to. Posyłam 2 złr. 10 ct. to jest 4 korony i 20 h. a na posyłkę frankowaną daję 20 ct.

Franciszek Tracz, Kumorów p. Tarnów, Galicya.

Babunia, jako wybawicielka od śmierci.

Prawdziwe opowiadanie z życia. — Opowiedziane przez J. Kleina z Czaryi.

(Przedruk wzbroniony).

Mały Frycek: Kochana babciu! Kochana babciu! Ile flaszek Luisa fluidu mam zamówić?

Babunia: 4 tuziny zamów moje dziecko, gdyż 3 tuziny poszliśmy ojcu twojemu do Ameryki, nie zapomnij jednak właściwego adresu.

Moje kochane dzieci, wnuki i przyjaciele!

Największym skarbem na ziemi jest zdrowie. Bez zdrowia życie nie warte halera. Tylko zdrowy człowiek może pracować i zarabiać. Niestety, chory najczęściej nie może natrafić na właściwe lekarstwo na jego cierpienia.

I ja także byłam przez 5 lat chorą i próbowałam nadaremnie wszelkich leków. Nareszcie wyczytałam w jednym kalendarzu o Józefa Schneidera Luisa fluidzie, który wyłącznie tylko w Resiczy sporządzany jest i który stamtąd po całym świecie — nawet do Ameryki wysyłanym bywa. No, pomyślałam sobie, spróbuję jeszcze tego zachwalanego środka. Zamówiłam tedy tuzin flaszek Schneidera Luisa fluidu na próbę. Pięć czy sześć lat z rzędu nie mogłam chodzić, ni spać, tak mię dręczył reumatyzm i darcie w kościach. Sześć dni robiłam nacierania Schneidera Luisa fluidem, a dnia siódmego byłam całkiem zdrowa. Rozgłos tego znakomitego cudownego środka rozszerzył się szybko po

całej wsi i w całym komitacie. Zamówiłam go tedy znowu. Mój sąsiad Stefan, który cierpiał na gorączkę, febrę, ból w rękach, nogach i krzyżach, przybiegł do mnie. Dałam mu jedną flaszkę Luisa fluidu i w 3 dniach wyzdrowiał.

Także stryj Jan przyszedł z folwarku z prośbą o Luisa fluid, gdyż jego żona cierpiała na kaszel i strzykanie w boku. I wyobraźcie sobie moją radość, — pomogło jej natychmiast.

W sam dzień św. Grzegorza przyszła do mnie akuszerka z sąsiedniej wsi, opowiadając, że dziecko jej ciągle wymiotuje, ma kurecze i nieustannie płacze; nie wiedziała już jak sobie z nim poradzić. Dziecko wyżyło już całą aptekę, także stare baby wszystkiego próbowały, ale nadaremnie, dziecko leży umierające. Przeglądałam prędko sposób użycia, który do Luisa fluidu jest dołączony, by zobaczyć, czy się nie da dziecku pomódz, i w istocie znalazłam pomoc na to zło. Dziesięć kropli Schneidera Luisa fluidu z mlekiem zażyte i natarcie brzuszka dziecku, pomogą niezawodnie. Dałam tedy tej pani flaszkę Luisa fluidu mówiąc: Uspokój się, moja serdeczna, co w tym przepisie stoi, jest czystą prawdą; jednak, jeśli ten środek pomoże, musisz mi pani za jedną flaszkę oddać trzy. Jedno jednak musisz pani zapamiętać, jeśli chcesz mieć prawdziwy Luisa fluid, musisz pisać wyraźnie:

Józef Schneider,

aptekarz **w Resiczy nr. 473**

(Południowe Węgry).

Ten środek domowy jest bardzo tani; także porto i opakowanie płaci apteka. — Dziecko do wieczora wyzdrow-

wiało, a pani ta przyniosła mi po ośmiu dniach z radością tuzin flaszek Luisa fluidu.

O tym wypadku dowiedział się wkrótce każdy w naszej gminie i wszyscy sprawdzali Schneidera Luisa fluid.

Podczas odpustu mówili wszyscy w wielkiej gospodzie o cudownem działaniu Schneidera Luisa fluidu. Jedno dziecko wyleczył on z drgawek, drugie oswobodził od solitera, skutkowało także: **w dyaryi, bólu zębów, świądowi skóry, czerwonce, tyrapie, robakach, ranach, kurczach, bólu żołądka, złem trawieniu, cierpieniach wątroby, wychudłości, bladaczce, febrze powrotnej, osłabieniu, wycieńczeniu, puchlinie i t. d.** Jedno wymiotowało krwią i zostało także wyleczone. Pewien stary człowiek prawie wzrok utracił i odzyskał go napowrót.

Najpiękniejsza dziewczyna we wsi zachorowała nagle, chudniała, monstnuacya stała się nieregularną, nogi jej puchły. Trzydniowe użycie Luisa fluidu uzdrowiło ją, a po czterech miesiącach odbywała wesele.

Żona stryja Grzegorza G. była nałogową pijaczką, wypijała dziennie litr wódki i 3 litry wina. Trzy flaszki Luisa fluidu uczyniły z niej pracowitą, wzorową gospodynią; dziękowała Bogu, że jej przyszedł na myśl Schneidera Luisa fluid i nie piła więcej spirytusowych napojów.

Siedmioletni syn wieśniaka Emeryk L. moczył ciągle w łóżku. Luisa fluid wyleczył go.

Mogę wam powiedzieć, moi kochani ludzie, że jest to jedyny środek leczniczy, który każdą chorobę leczy. Jeśli chcecie dostać prawdziwego, piszcie według następującego adresu:

Józef Schneider,
aptekarz w Resiczy nr. 473

(Południowe Węgry).

Życzę wam, aby każdy zamawiający, doznał takich skutków jak ja.

Bóg z wami!

Prawdziwy **Schneidera Luisa fluid** (przyjemnie pachnący fluid z esencji ziołowych) jest tylko wtenczas prawdziwy, gdy każda flaszka marką ochronną „Luisa“ oznaczony jest.

Tuzin (12 flaszek) albo 6 podwójnych flaszek kosztują wraz z portem 5 koron, 24 flaszek albo 12 podwójnych flaszek koron 8-60, 36 flaszek koron 12-40, 48 flaszek 16 koron franco za zaliczką albo poprzedniem nadesłaniem należytości.

Kto drugi raz zamawia, otrzyma do każdego tuzina jedną flaszkę bezpłatnie.

Wszeczmocny niech Cię błogosławi, szanowny panie aptekarzu! Odkąd Luisa fluidu używamy, cała moja rodzina jest zdrowa.

Jan Stupon,
Czarowa.

Jakób Nowak, w Tarnowie

poleca swój

SKŁAD i PRACOWNIE OBUWIA męskiego i damskiego

zawsze wedle najnowszych wzorów i fasonów

wykonując takowe najdokładniej z materiałów
pierwszorzędnych fabryk zagranicznych.

Utrzymuje na składzie wszelkie przybory i smarowidła na żółte
i czarne obuwie.

Zamówienia z prowincyi uskutecznia w najkrótszym czasie.

 Ceny umiarkowane.

„Głos rolniczy“

Popularne, ilustrowane pismo rolnicze, poświęcone
wszelkim gałęziom gospodarstwa wiejskiego, wychodzi
2 razy w miesiącu pod redakcją **T. Czaykowskiego**,
prof. gospodarstwa przy c. k. Seminaryum naucz.
w Tarnowie.

Artykuły krótkie lecz treściwe, opracowane przez ludzi fachowych,
ilustracye dostosowane do treści, a przytem niska prenumerata —
oto zalety „Głosu rolniczego“.

Prenumerata całoroczna, wraz z przesyłką pocztową, wynosi
4 kor. 50 hal. (2 złr. 25 ct.).

Zgłoszenia przekazem upraszamy nadsyłać do

Administracyi „Głosu rolniczego“ w Tarnowie, ul. Różana Nr. 11.

Kto prócz całorocznej prenumeraty przyśle 40 hal. (20 ct.) otrzyma:
„Praktyczny illustr. Poradnik przy wyrobie win owocowych i jagodowych“.

Miliony ludzi cierpi na solitera i dolegliwości żołądkowe.

Na pociechę i ku pomocy ludzkości, cierpiącej na solitera i bóleści żołądkowe!

Znak ochronny.

Soliter czyli tasiemiec

wychodzi z głową bez najmniejszych bóleści w krótkości (w przeciągu 6 minut) po użyciu kapsulek granatowych pod gwarancją zupełnie. Jedynie prawdziwe otrzymać można w aptece

Józefa Schneider'a w Resiczy

przy ulicy głównej l. 473 (w południowych Węgrzech).

Za niezawodny i szybki skutek bez najmniejszych bóleści tego doskonałego środka domowego gwarancja. Nie szkodzi też, skoro przypadkiem i solitera niema. Przy zamawianiu należy podać wiek cierpiącego. Jest prawnie zastrzeżone. Pudełko oryginalne wraz z dokładnym przepisem użycia kosztuje w kraju i zagranicą 3 złr. 60 ct., które wysyła się za pobraniem pocztowym lub nadesłaniem poprzednio należytości.

Objawy istnienia solitera są następujące: Bładość w twarzy, wzrok mdły, sine plamy pod oczami zchudnienie, zaflegmienie, język biały, niestrawność i brak apetytu w połączeniu z chwilową chciwością do jedzenia, z nudnościami lub omdleniem albo zawrotem głowy, a zwłaszcza na czczo, podnoszenie się jąbka w szyji, zbieranie się ślin, nabrzmienie ciała, uczucie kwasu w żołądku, zgaga, częste odbijanie się, kółka, kruczenie w brzuchu, faliste ruchy, kłucie i bóleści w wnętrznościach, bicie serca, nieregularność krążenia krwi, szczególnie u kobiet, częsty a niespodziany ból głowy, skłonność do melancholii, sprzykrzenie się życia na świecie i zapragnienie śmierci.

Jedynie prawdziwe otrzymać można u **Józefa Schneidera, aptekarza w Resiczy**, przy ul. głównej, l. 473 (w poł. Węgrzech). Miliony ludzi zostało już wyleczonych.

OPIŁSTWO

leczy się gruntownie wypróbowany już w wielu wypadkach środkiem, pod nazwą: ANTEBETEN, którego podawać można, bo jest bez żadnego smaku, także bez wiedzy opily do każdego przygotowanego napoju.

1 puszka zwyczajna 2 zł. 20 ct.; — 1 większa puszka (podwójna) potrzebna przy uporczywym nałogu) 4 zł. 40 ct.

Wielu nieszczęśliwych, obarczonych tym nałogiem, przywrócono znowu rodzinie i towarzysztwu jako odzwyczajonych, jednym słowem, iż miliony i miliony ludzi zostało wyleczonych gruntownie od tej obrzydłej i strasznej choroby. Liczne listy dziękczynne są do dyspozycji. Należy strzedz się przed naśladownictwami tego znakomitego środka i nie zakupywać go nigdy na innem miejscu, gdyż wszystkie te są tylko fałszerstwem i nie mają najmniejszej wartości. Środek ten otrzymać można jedynie tylko w aptece **JÓZEFA SCHNEIDERA w RESICZY**, przy ulicy głównej l. 473 (w południowych Węgrzech), zaś w innych aptekach nie jest nigdzie do nabycia. Wysłkę uskutecznią się sekretnie.

Znak ochronny.

Przy upływach każdego rodzaju

Schneider'a kapsułki Santałowe

lecza w przeciągu 8 dni tak u mężczyzn jak i u kobiet bez najmniejszej przerwy w zawodzie świeże lub przedawnione upływy moczowe, osłabienia męskie, białe upływy, kataru pęcherza, polucye, łamania w krzyżach, dolegliwości w nerwach, cierpienia maciczne i t. p., będąc w skutkach żadnym innym środkiem nieprzewyższone.

1 pudełko zwyczajne 2 złr. 50 ct., 1 pudełko większe (potrzebne przy słabościach uporczywych i przedawnionych) 4 złr. z opłatą pocztową.

Należy się strzedz przed naśladownictwami lub fałszerstwem, w razie zaś potrzeby trzeba się udać tylko do aptekarza

J Schneider'a w Resiczy,

przy ulicy głównej l. 473 (w południowych Węgrzech).

Znak ochronny.

Zdrowie
jest największym
bogactwem;
aby je utrzymać
pijcie Paraskovicha
Mariahilfskie gorzkie
krople żołądkowe.

Cierpienia żołądka i przykre z tego następstwa nie powracają nigdy więcej, gdy się po każdym jedzeniu, mały kieliszek Paraskovicha Mariahilfskich kropli odżywczych żołądk. zażywa. Chronią one od katarów żołądkowych, kurczów, trudnego trawienia, odbijania, osłabienia i t. p., gdy się po jedzeniu kilka kropli tego pysznego napoju używa.

Zatkanie stolca i jego skutki, jak i wzdęcia, koliki, hemoroidy itp. nie dolegają nigdy, jeśli się regularnie po jedzeniu łyżkę tego gorzkiego napoju używa.

Przy cierpieniach płuc, bezsilności, blednicy, apetyt i trawienie pobudzają, ociążałość i brak humoru usuwają, a swobodę życia obudza użycie tej goryczki.

Całą domową i podróżną apteczkę tworzą
Mariahilfskie krople gorzkie

dla podróżujących, żołnierzy, wieśniaków i dla rodziny. Flaszeczka kropli gorzkich powinna się w każdym domu znajdować.

Flaszka litrowa 4 kor. 5 kilowa paczka franco 8 kor. Jedyne źródło nabycia Mr. T. Paraskovich, Gutenstein.

Nr. 34. Niższa Austria, dostawca J. c. i k. Wysokości Arcyksięcia Ottona. Premiiowane w Paryżu, Londynie, Berlinie, Pradze, Ostendzie, Nicei i Wiedniu.

Reumatyzm, gościec, kurcze, suche bole, koi i leczy w zupełności

SAPOMENTHOL

nacieranie uśmierzające, wyrobu Eugeniusza Matuli, aptekarza w Radomyślu koło Tarnowa. Środek ten ogólnie znany, z najlepszym skutkiem używany nawet w takich wypadkach, gdzie już żaden lek skutku nie czynił i stracono nadzieję wyleczenia, dostać można po cenie 70 ct. za słoik próbny, 2 zł. 50 ct. za słoik duży, w aptecze w Radomyślu koło Tarnowa, dokąd też zamówienia i pieniądze przesyłać należy.

Po otrzymaniu należytości, lub za zaliczką wysłać się wprost z mej apteki pocztą, dwa razy dziennie.

Przesyłając pieniądze, dołączyć należy 6 ct. na przekaz pocztowy.

Broszurkę zawierającą liczne podziękowania i lekarskie potwierdzenia skuteczności Sapomentholu, przesyła się na żądanie franco.

Celem ochrony przed naśladownictwami proszę żądać wyraźnie: Sapomentholu wyrobu Eugeniusza Matuli i przyjmować tylko oryginalny w opakowaniu, jak rysunek zmniejszony tu obok podany.

R. DITMAR

w Krakowie, Rynek 13.

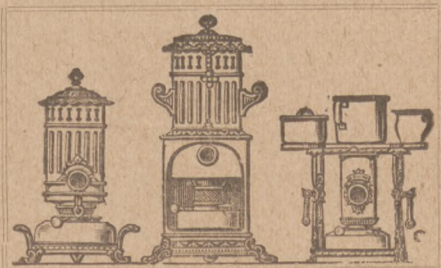
poleca: Lamy wszelkiego rodzaju, latarnie, lichtarze, pajaki, kandelabry i wyroby majolikowe;

PIECE NAFTOWE „Caloriferes Dítmar“, nie dymiące, do ogrzewania pokoi, sionek, piwnie, wchodków itp. Kuchnie naftowe szybko gotujące (w 10 min.)

Naftę nieeksplodującą

salonową i prawdziwą amerykańską (od 5-ciu litrów wżwyż z odstawą do domu), w abonamencie, jak zwykle taniej.

Wysyłki na prowincję w beczkach, balonach szklanych lub cynkowych, skuteczniām do kaźdej stacyi kolejowej co wtorki i piātki.

Pompki do wytoczenia wysyła się na żądanie.

Atelier

fotograficzne
LEONA MAJEWSKIEGO

istniejące w Tarnowie od r. 1870, przy ul. Chyszowskiej l. 3.
polecą swoje usługi Szan. P. T. Publiczności w wykonywaniu zdjęć wszelkiego rodzaju fotografii, powiększeń, reprodukcji itp. — Ceny umiarkowane.

Na wezwanie dokonuje również zdjęć zamiejscowych.

👉 Filia sezonowa w Iwoniczu. 👈

DRUKARNIA i KSIĘGARNIA

Józefa Pizsa

W TARNOWIE, przy ul. Katedralnej l. 3.

posiada zawsze na składzie

Książki szkolne - - - - -

- - - - - Książki do nabożeństwa. - - - - -

- - - - - Książki obrazkowe. - - - - -

Utrzymuje obficie zapas
SKŁADAM i OBRAZÓW,
licząc za oprawę własne koszta.

Tygodnik „POGOŃ“ wychodzi od 23 lat.

Warunki przedpłaty: W Tarnowie: kwartalnie: 2 kor. 30 h., półrocznie: 4 kor. 60 h., rocznie: 9 kor. 20 h. — Na prowincyi: kw.: 2 k. 60 h., półr.: 5 k. 20 h., rocz.: 10 k. 40 h.

Przyjmuje

prenumeratę na
wszelkie wyda-
wnictwa stałe.

Własna
introligatornia.

Gotowe druki szkolne parafialne, gminne, gospo-
darcze, notaryalne, adwokackie, są-
dowe i ogólnego użytku. - - - - -

Skład papieru. — Zeszyty i przybory szkolne.

Wszelkie artykuły biurowe i ozdoby biurkowe.

Przemysł krajowy!

Ramy do obrazów z kraj. fabryki Związku przemysłowego w Tarnopolu.

Farby Karmańskiego (od czasu założenia fabryki - - - w Dębniakach.

Atrament czarny i kolorowy z fabr. „Tlen“ w Lwowie.
Ołówki Majewskiego z Warszawy i t. p.

Preisbuch gratis

Kto chce łatwo pieniądze zarobić niech zażąda wielkiego ilustrowanego cennika zegarków, łańcuszków, przedmiotów złotych, ze srebra chińskiego, przyrządów muzycznych, części składowych zegarów i narzędzi, który darmo i opłatnie przesyła
F. PAMM, Kraków, ul. Zielona, 3.

Zegarek systemu Roskopf Patent najlepszej jakości na minutę wyregulowany 2 złr. 35 ct.

Rok założenia 1852.

R. Ditmar we Lwowie

ces. i król. nadworny dostawca

poleca jako najnowszy i najpraktyczniejszy wynalazek:

Piece i kuchnie naftowe

do ogrzewania mieszkań i gotowania całych obiadów,

dające się użyć bez rury i komina, nie wytwarzające

żadnego odoru i kopcju — pod gwarancją.

Pajaki i różnorodne lampy

do oświetlenia

elektrycznego i gazowego.

Marka ochronna: Kotwica.

Liniment. Capsici comp. z apteki Richtera w Pradze.

Ten wielokrotnie doświadczony środek domowy używanym bywa z jak najlepszym skutkiem jako **odciągające i zapobiegające**, a szczególnie jako **uśmierzające i gojące** naciekanie. Środek ten zaleca się przede wszystkim tym osobom, które dużo przebywają na wolnym powietrzu i wskutek częstej jego zmiany łatwo podlegają **zazębieniu**, a więc: **ekonomom, leśniczym, myśliwym, rolnikom, rybakom, górnikom, turystom, podróżującym** itd.

Wielką zaletą Liniment. Capsici comp. z „kotwicą“ jest jego niska cena, bo 80 hal., Kr. 1.40 i 2.— za butelkę, jest więc środek ten wszystkim osobom bardzo przystępnym, to też nikt nie powinien zaniedbać w wypadkach **zazębienia** doświadczyć na sobie samym niezawodnych jego skutków.

Ten wyżej omówiony środek domowy przyrządzanym bywa w jak najstaranniejszy sposób w laboratorium podpisanej apteki; każda butelka mieści się w pudełku, zaklejonym u góry i u dołu **czerwoną kotwicą**, na co przy kupnie trzeba uważać i nie pozwolić sobie podsunąć żadnego **naśladownictwa!** Luźno nie sprzedaje się kotwiczne Linimentum. Ktoby Richtera oryginalnego preparatu z urzędowo zarejestrowaną marką ochronną „kotwicą“ nie mógł dostać na miejscu, ten niech się wprost uda do

Richtera apteki pod „złotym lwem“ w Pradze,

ul. Elżbiety Nr. 5 nowy.

Przy zakupnie sławnych
kotwicznych skrzynek budowlanych
i kotwicznych skrzynek mostowych,

cena Kor. —75, 1.50, 3.— i wyżej, należy uważać na markę ochronną „kotwicę“ i każdą skrzynkę bez tej marki odsunąć jako nieprawdziwą. Ilustrowany cennik wysyłają na żądanie bezpłatnie i franko

F. Ad. Richter & Cie, Wiedeń,
królewscy nadworni i szambelańscy dostawcy. I. Operngasse 16.

F. Missler Bremen

Bahnhofstrasse 30.

Cesarskie parostatki

Cesarza Wilhelma	198	metrów	długości
Arcyksięcia Wilhelma	202	"	"
Cesarzowej Maryi Teresy	166	"	"
Cesarza Wilhelma II.	215	"	"

są największymi i najszybszymi okrętami.

—≡ Z Bremy odjazd co wtorku. ≡—

Cesarskie parostatki przyjeżdżają tylko z **Bremy** i kto chce **cesarskimi parostatkami** podróżować, musi sobie w każdym razie miejsce zamówić i naprzód 20 koron zadatku od każdej osoby wysłać pod adresem:

F. Missler, Bremen, Bahnhofstrasse 30.

Przeprawa pasażerów z Bremy do Ameryki, Australii i Afryki.

Ceny najtańsze. →← Dobry wikt.

Bliższych wyjaśnień udziela bezinteresownie

F. Missler, Bremen, Bank i Kantor wymiany.

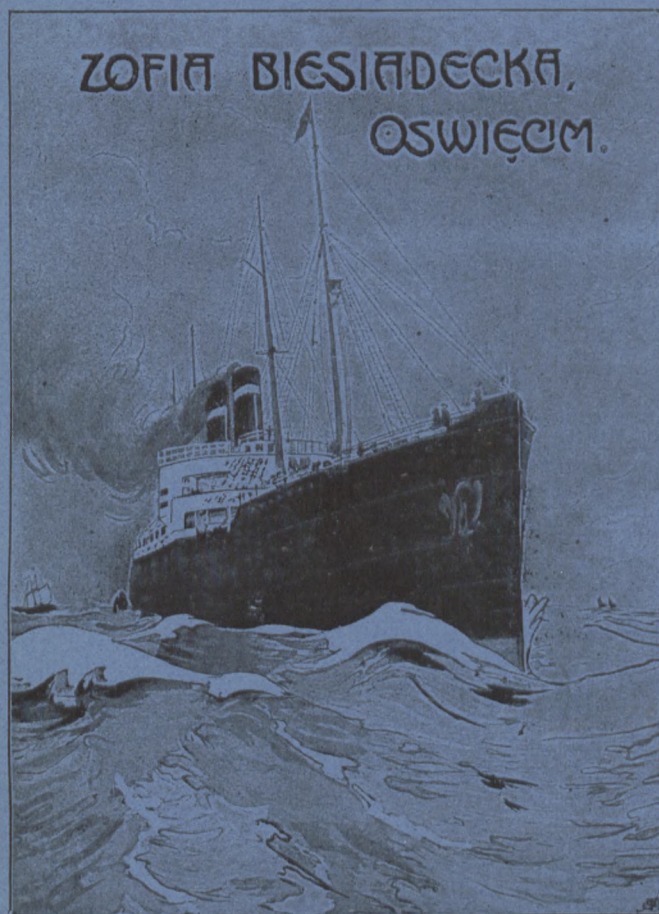

Przez Wysokie c. k. Namiestnictwo koncesyonowane

↔ ◆ **Biuro podróży** ◆ ↔

Zofii Biesiadeckiej, Oświęcim (Dworzec)

sprzedaje

karty okrętowe
do AMERYKI
I. II. i III.
klasy
dla parostatków
pospiesznych
oraz
bilety dla kolei
amerykańskich
we wszystkich
kierunkach.

Ceny ściśle wedle
taryf
okrętowych
i
kolejowych.

Prospekta
darmo i oplatnie.

